

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ

NEA

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ • 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1997 • ΕΤΟΣ 22ο • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 232 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 100

ΚΑΙ ΠΑΛΙ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΣΟΥΤΣΟΥΡΟΣ- ΤΕΡΤΣΑ

-Τι οραματίζεστε ότι θα ισχύει στο τέλος της τετραετίας, κύριε Παπαδόπουλε;

«Θέλω να διευκρινίσω ότι δεν υπάρχει «σχέδιο Καποδίστριας» αλλά «πρόγραμμα Καποδίστριας». Το νομοσχέδιο είναι ένα μικρό μέρος του προγράμματος, που θα κρατήσει πέντε χρόνια. Πέντε χρόνια μιας σκληρής, επίπονης και ταυτόχρονα αποφασιστικής χρονικής περιόδου, για να λειτουργήσουν αυτοί οι νέοι δήμοι, όπως ονειρευόμαστε. Να έχουν δηλαδή οικονομική αυτόνομη, επιστημονική στελέχωση, να έχουν την επιστημονική τους υπηρεσία, την τεχνική τους υπηρεσία, την πολεοδομική τους υπηρεσία, την τουριστική τους υπηρεσία- όσοι δήμοι είναι τουριστικοί-, να υπάρχει γραφείο γεωργικής ανάπτυξης, για να είναι ο γεωπόνος ή ο κτηνίατρος εκεί, να έχει την κοινωνική υπηρεσία, την εκπαίδευση. Σας θυμίζω ότι στο μονοθέσιο σχολείο η πρώτη τάξη έχει 190 διδακτικές ώρες, ενώ στο εξατάξιο οι ώρες γίνονται περίπου πάνω από 670.

Αλέκος Παπαδόπουλος, Υπουργός Δημόσιας Διοίκησης, Συνέντευξη εφημ. «ΤΟ ΒΗΜΑ», 28-9-97

«Οποιαδήποτε αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων πέρα και έξω από τη συγκεκριμένη πολιτική βούληση της κυβέρνησης, θα συναντήσει

αντιδράσεις ισχυρότατες. Ισχυρά οικονομικά συμφέροντα κρύβονται πίσω απ' αυτήν την ιστορία...»

«Σας πληροφορώ ότι πάρα πολλά έργα μπλοκάρουν εξαιτίας του ότι τα κεντρικά υπουργεία καθυστερούν σημαντικά τις εγκρίσεις των συγκεκριμένων μελετών...

«Γιατί δεν καταλαβαίνουν τα κεντρικά στελέχη, οι σύμβουλοι των υπουργών, οι υπουργοί πολλές φορές (όταν δεν είναι βουλευτές των νομών που έχουν το θέμα) δεν μπορούν να καταλάβουν ένα συγκεκριμένο πρόβλημα της περιφέρειας»...

«Έχω συγκρουστεί πάρα πολλές φορές και με συναδέλφους μου και με φίλους και με συνεργάτες πολλών χρόνων. Γιατί κι αυτοί δεν μπορούν να καταλάβουν πόσο διαφορετικά χτυπά η καρδιά της Περιφέρειας»...

Βασίλης Βαλασόπουλος, Περιφερειάρχης Κρήτης, Συνέντευξη εφημ. «ΠΑΤΡΙΣ», 15-10-97 Σελ. 9

«Στον αγώνα αυτό και σήμερα, όσο θα λειτουργούν οι κοινότητες της επαρχίας, χωρίς διακοπή, χωρίς ανάπαυλα, χωρίς καμιά αναβολή, πιο

έντονα, πιο συστηματικά ως τη συνένωση σε δήμο, για να συνεχιστεί και τότε, ας πάρουν μέρος όλοι».

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ 30 Ιουνίου 1997 σελ. 2(Η συνένωση των κοινοτήτων).

- πέντε χρόνια μιας σκληρής, επίπονης και ταυτόχρονα αποφασιστικής χρονικής περιόδου, για να λειτουργήσουν οι νέοι δήμοι, όπως τους ονειρευόμαστε, αναφέρει ο εισηγητής υπουργός του νομοσχεδίου για τη συνένωση των κοινοτήτων σε δήμους.

- Έχω συγκρουστεί πάρα πολλές φορές και με συναδέλφους μου και με φίλους και με συνεργάτες πολλών χρόνων, λέει ο Περιφερειάρχης που καλείται να εφαρμόσει την αποκέντρωση στην Περιφέρεια. Και οι μικρές σήμερα κοινότητες της επαρχίας μας, ο αυριανός δήμος, τι θα κάνουν στα επτά χρόνια που θα περάσουν ώσπου λειτουργήσουν οι νέοι δήμοι, όπως τους ονειρεύεται ο αρμόδιος υπουργός;

Αγώνας σκληρός και επίπονος Σύνγκρουση και με φίλους και με συνεργάτες πολλών χρόνων.

Έτσι μόνο τα προβλήματα της επαρχίας μας θα βρίσκονται στο δρόμο της διεκδίκησης, της απαίτησης ν' αντιμετωπιστούν και να επιλυθούν.

Έτσι μόνο θα διατηρηθούν στο προσκήνιο και δεν θα βουλιάξουν ούτε θα συμπαρασύρουν μαζί τους κάθε προοπτική για την ανάπτυξη στην επαρχία.

Στην πρώτη θέση το οδικό δίκτυο.

- Ο δρόμος Ηράκλειο- Πεζά- Αρκαλοχώρι- Βιάννος- Ιεράπετρα.

- Ο δρόμος Τσοτύσουρος- Τέρτσα.

Κι αν για τον πρώτο χρειάζεται επαγρύπνηση και έγκαιρη παρέμβαση των εκπροσώπων της επαρχίας σε στενή συνεργασία με εκπροσώπους και των εμπλεκόμενων σ' αυτόν περιοχών, για την ταχύρρυθμη εκτέλεση, σε όλα τους τα στάδια, των εργασιών που πρέπει να γίνουν για την ολοκλήρωση του έργου, για τον δεύτερο δρόμο Τσοτύσουρος- Τέρτσα το βάρος της αντιμετώπισης πέφτει σε όλους τους φορείς της επαρχίας.

Αναφέρθηκε σε προηγούμενο φύλλο των Β.Ν. ο ρόλος του δρόμου αυτού στην ανάπτυξη της επαρχίας, αλλά και η προβλεπόμενη μακροχρόνια διάνοιξη νέου, καθώς και η βελτίωση του υπάρχοντος χωματόδρομου που ξεκίνησε η Νομαρχία Ηρακλείου.

Στο ίδιο φύλλο αναφέρθηκε με έμφαση πως μόνο με γενναία χρηματοδότηση μπορεί η πρό-

Συνέχεια στη σελ. 8

ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997

Πραγματοποιήθηκαν με επιτυχία, στις 28 Σεπτεμβρίου στην Άνω Βιάννο, τα «ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ» 1997. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου, την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών και το Ιστορικό- Λαογραφικό Μουσείο Βιάννου, που ήταν και οι χορηγοί της εκδήλωσης, ενώ χορηγός του έντυπου υλικού ήταν η «Βιβλιοεκδοτική Α.Ε. Αναστασάκης Μανώλης».

Συμμετείχαν τα Κοινοτικά Συμβούλια και οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι της Επαρχίας, ο Σύλλογος Γυναικών και τα Βιαννίτικα Νέα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα έγιναν: μνημόσυνο, χαιρετισμοί και ομιλίες στον Ι. Ναό του Μ. Αρχαγγέλου με κύριο ομιλητή τον κ. Θεοχάρη Δετοράκη, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, στη συνέχεια εγκαινία διαρκούς έκθεσης στο Μουσείο και προσφορά ταικοιδιάς, αναμνηστικών και τοπικών παρασκευασμάτων (ξεροτήγανα- καλιτσούνια) από τους τοπικούς συλλόγους. Την εκδήλωση κάλυψαν συνεργεία της ΕΡΤ με τη Γωγάκη Ελένη και της ΚΡΗΤΗΣ TV με το Μανώλη Σπανάκη.

Στη συνέχεια δόθηκε γεύμα στους προσκεκλημένους σε κέντρο στην Κ. Σύμη. Το απόγευμα πραγματοποιήθηκαν αγώνες και

Αρκαλοχωρίου Χορ. Γιαννόπουλος, ο Διευθυντής του Γραφείου Ηρακλείου της ΕΡΤ Δημήτρης Παπαματθαϊάκης και

το βράδυ θεατρική παράσταση με το έργο «Η αυλή των θαυμάτων» του Ιάκωβου Καμπανέλη. Στις εκδηλώσεις παρευρέθηκαν οι βουλευτές Δημ. Σαρρής, Μαν. Στρατάκης και Μηνάς Σταυρακάκης, ο Νομαρχιαρχός Ηρακλείου κ. Γιάννης Γαρεφαλάκης, οι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι Σήφης Αγγελιδάκης, Γιώργος Γιανναδάκης και Χρήστος Δοριάκης, ο Δήμαρχος

πολλοί από τους κατοίκους της επαρχίας. Εκτός από την αντιπροσωπία της ΕΣΗΕΑ, στις εκδηλώσεις αντιπροσωπεύτηκαν με εκπαιδευτές Δημ. Σαρρής, Μαν. Στρατάκης και Μηνάς Σταυρακάκης, ο Νομαρχιαρχός Ηρακλείου κ. Γιάννης Γαρεφαλάκης, οι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι Σήφης Αγγελιδάκης, Γιώργος Γιανναδάκης και Χρήστος Δοριάκης, ο Δήμαρχος

Περιοδικού Τύπου, η εφημερίδα «Ελευθεροτυπία» και τα «Κρητικά Επίκαιρα».

Το Σάββατο κατά τις απογευματινές ώρες ο Γενικός Γραμματέας της ΕΣΗΕΑ κ. Γιώργος Λεονταρίτης και οι δημοσιογράφοι που τον συνόδευαν πήγαν στον Κερατόκαμπο και από εκεί μέσω του παραλιακού χωματόδρομου στην Ψαρή Φοράδα, όπου τους φιλοξένησε ο Πολιτιστικός Σύλλογος.

Την Κυριακή ώρα 10 εψάλη επιμνημόσυνη δέηση στον Ι. Ναό του Μιχ. Αρχαγγέλου.

Στη συνέχεια πήρε το λόγο ο Δημήτρης Παπαδομαρκάκης, ο οποίος έκανε και την παρουσίαση του όλου προγράμματος. Στην προσφώνησή του είπε:

«Οι δημοσιογράφοι γράφουν. Δεν μιλούν. Κι αν εγώ μιλώ σήμερα, το κάνω για να καλωσορίσω, σαν Βιαννίτης και δημοσιογράφος, στο χωριό μου, που γέννησε τον Κονδυλάκη, τους συναδέλφους μου κι όλους τους άλλους που ήρθαν εδώ να τιμήσουν τη

Συνέχεια στη σελ. 3

ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΙΑΝΝΟΥ 1940-1945

Η απόφαση των Β.Ν. να προχωρήσουν στην έκδοση του κειμένου που αναφέρεται στην ιστορία της ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ 1940-1945 και η πρόσκληση για την κάλυψη του χρηματικού ποσού που θα χρειαστεί γι' αυτό να γίνει από προσφορές συνεργασιωτών και φορέων της επαρχίας, βρήκε την ανταπόκριση που προβλεπόταν.

Στα προηγούμενα φύλλα των Β.Ν. έχουν ανακοινωθεί οι πρώτες προσφορές που ανέρχονταν στο ποσό των 710.000 δρχ. Σ' αυτές πρέπει να προστεθεί το ποσό των 100.000 δρχ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Άρβης που από τυπογραφική αβλεψία δεν ανα-

φέρθηκε στο προηγούμενο φύλλο. Στο ποσό αυτό των 810.000 δρχ. προστίθενται νέες προσφορές από τους: Σύλλογο Κερατοκάμπου «Η ΒΙΓΛΑ» Α' δόση δρχ. 50.000, Μανώλη Παπαγιάννη Α' δόση δρχ. 15.000, Λευτέρη Μαστρογιωργάκη 25.000, Εμμανουήλ Καδιανάκη 10.000.

Σημείωση: Οι προσφορές μπορούν να κατατίθενται σε λογαριασμό της Αγροτικής Τράπεζας με αρ. 157-01-024723-48 Οι καταθέτες να κάνουν γνωστά στη Διεύθυνση των Β.Ν. τα στοιχεία: Όνομα καταθέτη, το ποσόν που κατάθεσε και το υποκατάστημα που έγινε η κατάθεση.

«Το θέαμα των ολίγων Ελλήνων στρατιωτών, που συγκρατούν και απωθούν τα στρατεύματα της μεγάλης φασιστικής Ιταλίας, έχει τόσο εξαιρετική σημασία, ώστε να μπορεί να είπει κανείς χωρίς διασταγμόν ότι ίσως πάνω στα βουνά της Ηπείρου κρίνεται η τύχη του όλου πολέμου».

Εφημ. CHRISTIAN SCIENE MONITOR 4-11.1940.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΜΑΡΘΑ- ΒΙΑΝΝΟΣ

Πολλά είναι τα σημειώματα των Β.Ν., δικά τους και συνεργασιωτών μας, που από τη θέση αυτή έχουν αναφερθεί στο ζήτημα του δρόμου Μάρθα- Βιάννος, για τη χρονοβόρα πο-

ρεία των χωματογενικών εργασιών και των εκβραχιωμάτων, που από το 1995 γίνονται στο προ και μετά τη γέφυρα τμήμα. Μια υπεύθυνη ανακοίνωση των αρμόδιων Τεχνικών Υπηρεσιών θα απαντούσε στην απορία των κατοίκων της επαρχίας, αλλά και όσων άλλων, και είναι πολλοί, το χρησιμοποιούν, αν δικαιολογείται η καθυστέρηση για την ολοκλήρωση των εκεί εργασιών.

Σήμερα θα αναφερθούν, για πολλοστή φορά, στα τρία τμήματα του ίδιου δρόμου, που επί δύο χρόνια τώρα έχουν μετατραπεί σε χωματοδόδρομο και στους κινδύνους που δημιουργούν για ατυχήματα και ιδιαίτερα σε όσους τον περνούν για πρώτη φορά, αφού δεν υπάρχουν προειδοποιητικά σήματα, αλλά και στη φθορά που υφίστανται τα πολλές εκατοντάδες τροχοφόρα που τον διασχίζουν καθημερινά. Οι πρώτες λακκούβες - παγίδες παρουσιά-

στηκαν με την πρώτη βροχή. Ο κίνδυνος να παρουσιαστούν και πάλι ρωγμές στο κατάστρωμα του δρόμου στα σημεία αυτά και να διακοπεί η συγκοινωνία είναι εμφανής.

Αρκετές επισημάνσεις είχαν γίνει από φορείς και κατοίκους της επαρχίας πριν από πολλούς μήνες για την ανάγκη να επισημειωθούν οι εργασίες που πρέπει να γίνουν στα σημεία αυτά. Και όμως πέρασε το καλοκαίρι χωρίς καμιά ανταπόκριση. Τώρα θα ισχυριστούν και πάλι ότι πρέπει να γίνουν αποστραγκιστικά έργα στο σημείο αυτό και τώρα δεν γίνονται. Μήπως φορείς και κάτοικοι της επαρχίας πρέπει να χρησιμοποιήσουν άλλη γλώσσα απ' αυτή που χρησιμοποιούν μέχρι σήμερα, για να εισακουστούν, πέραν από τα υπομνήματα και τις παραστάσεις των εκπροσώπων της επαρχίας; Μήπως οι οδηγοί των τροχοφόρων και οι επιβάτες που καθημερινά ταλαιπωρούνται, αντί των συζητήσεων στα καφενεύα, πρέπει να τα πουν εκεί που πρέπει, για να τ' ακούσουν αυτιά που μέχρι σήμερα κωφεύουν;

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΒΗΣ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ

Ο κίνδυνος να διακοπεί η συγκοινωνία με την Άρβη είναι μεγάλος.

Λίγα μέτρα μετά τη διακλάδωση προς τους Κολύμπους και πριν από την είσοδο στον οικισμό η θάλασσα έχει υποσκάψει το κατάστρωμα του δρόμου και ο κίνδυνος να υποχωρήσει, με συνέπεια να διακοπεί η κυκλοφορία των τροχοφόρων, είναι εμφανής.

Η άμεση παρέμβαση των Τεχνικών Υπηρεσιών και η απο-

κατάσταση της ζημιάς του έχει προκληθεί είναι αναγκαία. Οι κάτοικοι έγκαιρα επισημάνουν τον κίνδυνο αυτό και περιμένουν την παρέμβαση τώρα που τα έξοδα θα είναι λίγα και η ταλαιπωρία θ' αποφευχθεί. Αργότερα τα έξοδα αποκατάστασης της ζημιάς που θα προκληθεί θα είναι πολύ υψηλά και η έκφραση συμπαράστασης στους κατοίκους από τις υπηρεσίες, που ασφαλώς θα γίνει τότε, θα αποτελούν απλή κοροϊδία.

ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ

Σημαντικός είναι ο ρόλος των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων στη σωστή διαπαιδαγώγηση των μαθητών.

Η στενή συνεργασία τους με το σύλλογο διδασκόντων, σ' οποιαδήποτε βαθμίδα της εκπαίδευσης, θα συμβάλει αποτελεσματικά στην καλύτερη εκπλήρωση του έργου του σχολείου.

Οι γονείς θα πρέπει να γνωρίζουν ότι με το να στέλνουν τα παιδιά τους κάθε πρωί στο σχο-

λείο, δεν τελειώνουν οι υποχρεώσεις τους προς αυτά.

Το κάθε παιδί έχει τις ιδιαιτερότητές του. Αυτές θα πρέπει να τις γνωρίσει, να τις μάθει να τις γνωρίζει ή ο καθηγητής και ο δάσκαλος ή ο καθηγητής και να προσαρμόσει τη συμπεριφορά του προς το κάθε παιδί. Οι ιδιαίτερότητες αυτές μόνο με τις κατ'ιδίαν συναντήσεις των γονέων μαζί του ή κατά τις συχνές συναντήσεις τους στις συνελεύ-

Συνέχεια στη σελ. 8

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ

Ο Σύλλογος Βιαννιτών Ηρακλείου «Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ» καλεί όλους τους συνεργασιωτές μας και τους φίλους της Επαρχίας Βιάννου στη συνεστίαση που θα γίνει στο κέντρο «ΤΑ ΠΕΡΙΕ» στον Καρτερό από τον παλιό δρόμο, λίγο μετά τη στάση «ΦΛΩΡΙΔΑ» και λίγα μέτρα μετά τη διακλάδωση προς Πρασά. Τηλ. 380227. Περισσότερες πληροφορίες στα μέλη του Δ.Σ. τηλ. 230236, 281744, 233102, 228830, 252056 και 230508.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
"Ο ΔΙΑΒΑΤΗΣ"

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το Δ.Σ. του «ΔΙΑΒΑΤΗ» καλεί τα μέλη του στις 8/12/97, ημέρα Δευτέρα και ώρα 6.30 μ.μ., στην Κρητική Εστία Στράβωνος 12 στο Παγκράτι, για να παρακολουθήσουν τη διάλεξη που θα κάνει η αρχαιολόγος κ. Αγγελική Λεμπέση με θέμα «Οι αρχαιότητες της Σύμης». Η κ. Λεμπέση επί 20 χρόνια ανασκάπτει τον αρχαιολογικό χώρο πάνω από τη Σύμη κι έχει φέρει στο φως το μεγάλο θησαυρό που πολλούς αιώνες ήταν εκεί σκεπασμένος. Θησαυρό που, αν σωστά αξιοποιηθεί από τους κατοίκους της επαρχίας μας, πολύ θα βοηθήσει στην ανάπτυξη της.

Στοιχεία, για το θησαυρό αυτό, θα μας παρουσιάσει η εξαιρετική αρχαιολόγος στην πολύ αξιόλογη ομιλία της.

Ελάτε όλοι, μαζί με τους φίλους σας, με τους γνωστούς σας.

Για το Δ.Σ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Χ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Γ. ΠΑΝΑΚΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κέντρο Υγείας Δ'ντης	22669
Πληροφορίες	22625 ή 22647
Ιατρείο Αγροτικό Πεύκο	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκο	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Λύκειο Βιάννου	22277
Αγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκαιο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Ελαιουργείο)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβες)	22121
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
T.O.E.B.	22690
Ελληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090
Φαρμακεία Άνω Βιάννου	22140
Φαρμακείο Πεύκο	31295
Γεωπόνοι	22317
A.T.E. Βιάννου	22180

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. - Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος - Βιάννος	22304
Θεοδοσάκης Γεώργιος - Πεύκος	31437
Καρτσάκης Εμμανουήλ - Λουτράκι	22605
Λασηθιώτακης Γ. - Βιάννος	22355
Γαλανάκης Μιχ. - Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. - Χόνδρος	22109
Παπαδάκης Σφοκλής - Καλάμι	31275
Κονσολάκης Ιωάννης - Αμύρα	31420

(Για υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στην Αθήνα: Η Αικατερίνη συζ. Γεωργίου Χαλκιαδάκη γέννησε αγόρι

ΓΑΜΟΙ

Στην Αθήνα: Εμμανουήλ Δημ. Σπανακης και Δώρα Τσαγκαλικά

Στην Κρήνη Τρικάλων: Κωνσταντίνος Ι. Καρτσάκης και Παναγιώτα Γάτσιου

Στο Ηράκλειο: Λήδα Δ. Ραπτάκη και Μιχαήλ Σαριδάκης.

Στη Σητεία: Γιώργος Β. Μανετακί και Μαρίνα Γωνιατάκη

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στον Κρεβάτα: Καλλιόπη Ζωάκη Εμμ.

Στην Άνω Βιάννο: Πόπη Ραπτοπούλου, Εμμανουήλ Πετράκης, Ιωάννης Ν. Παπαγιαννάκης (Σοφούλης). Νεκρολογία στο επόμενο φύλλο.

Στο Καλάμι: Βαγγέλης Μιχαελινάκης.

Στον Πεύκο: Μαρία Χα Εμμ. Παπαδημητρόπουλο

Στην Κάτω Βιάννο: Καλλιόπη Χα Εμμ. (Μάνου) Μανδαλάκη

Στα Αμύρα: Εμμανουήλ Δημ. Ηλιάκης

Στα Κεφαλοβρύσι: Εμμανουήλ Γ. Ζωάκης (34 ετών)

ΔΩΡΕΕΣ

Για το Γηροκομείο Βιάννου κατέθεσαν στην κηδεία **Εμμανουήλ Γεωρ. Παπαδάκη:** 31-8-1997

Η οικογένειά του 100.000, οικ. Καρατζά Ιωάννου 10.000, οικ. Λουλάκη Γεωργ. 20.000, Γουρνεζάκης Χρήστος-Εύα 10.000, Βουλγαράκη Ελένη-Ζαχαρένια 10.000, Παπαματθαϊάκη Μαρία του Δημ. 10.000, οικ. Δοριάκη Χρήστου του Γεωργ. 5.000, οικ. Δοριάκη Γεωργίου 5.000, Λουλάκη Μαρία (πεθερά του) 10.000, Βλαχάκη Κατίνα 5.000, Παπαδάκης Ιωάννης του Δημ. 5.000, Φουρναρακή Ελευθερία 5.000, Βερβελάκη Ευαγγελία 5.000, Μαυράκη Ιωάν. 10.000, Τσατσάκη Δημ. 10.000, οικ. Αγαπάκη Ιωάν. του Αλεξ. 5.000, οικ. Αθουσάκη Γεωργ. 5.000., Τακτικάκης Κων/νος 5.000, οικ. Παπαματθαϊάκη Δημ. του Εμμ. 10.000, οικ. Παπαματθαϊάκη Μιχ. του Δημ. 10.000, οικ. Παπαματθαϊάκη Εμμ. του Δημ. 10.000, οικ. Παπαματθαϊάκη Εμμ. του Δημ. 10.000, Γουρνεζάκης Ευαγ. 10.000, Παπαδάκη Εριέτα 5.000, οικ. Συλιγαρδάκη Γεωρ. 5.000, Παπαγιαννης Κώστας 5.000, οικ. Κονταξάκη Πολυχ. 10.000, οικ. Καλλέργη Κώστα 10.000, οικ. Καδιανάκη Δημ. 30.000, οικ. Μανετακή Εμμ. 5.000, οικ. Μεταξάκη Γεωργ. 5.000, οικ. Στρατάκη Γεωργ. 10.000, Χορωδία Δήμου Ηρακλείου 20.000, Αβεδισιάν Σάντυ 5.000, οικ. Κονδυλάκη Γιάννη 5.000, οικ. Παπαγιάνν Εμμ. 5.000, οικ. Στρατάκη Εμμ. (Βουλευτή) 5.000, οικ. Τρουλάκη Ιωάννου του Γεωργ. 20.000, οικ. Δασκαλάκη Νικόλ. 20.000, Σφακιανάκη Στέλλα 5.000, Σφακιανάκης Γεώργιος 5.000, οικ. Μεταξάκη Νίκου - Μαρίας 5.000, οικ. Παπαδημητράκη Εμμ. 5.000, Φουντουλάκη Ουρανία 5.000, Δουκιαντζάκη Ελένη- Μιχαήλ 10.000, Δοριάκης Γιάννης 5.000, οικ.

Τρουλάκη Γεωργ. του Ιωάν. 20.000, Αθουσάκης Στέλιος 5.000, οικ. Καδιανάκη Μιχ. 10.000, οικ. Παπαματθαϊάκη Ιωάν. του Δημ. 10.000, οικ. Δημοπούλου Εμμ. 10.000, Σπανάκης Ιωάννης του Γεωργ. 5.000, Χουδετσανάκης Ευαγ. 5.000, Στβακτάκης Ιωάν. του Μιχ. 5.000, Σταυρακάκης Ιωάν. του Αντων. 5.000, Γουρνεζάκης Μάνθος (Φαρμακοποιός) 10.000, Γουρνεζάκης Χρήστος του Γεωργ. 10.000, Διοικ. Συμβούλιο Α. Παντελεήμονος Κερατοκάμπου 10.000, Πολιτιστικός Σύλλογος Κερατοκάμπου 10.000, Τακτικάκης Αριστοτέλης 5.000, οικ. Πετράκη Χριστοφόρου 10.000, Ροκαδάκης Γιάννης 5.000, Κοτσιφάκης Γιάννης-Μαρία 5.000, οικ. Κατσαράκη Γεωργ.- Ρίτας 20.000, Παπαγιαννάκης Ιωάννης του Αποστ. 10.000, Κουφαλιτάκης Γεώργιος του Δημ. 10.000, Αγαπάκη Ξανθούλα-Κλειώ 10.000.

Στη μνήμη **Μαρίας Αθουσάκη:** Ο σύζυγός της 50.000, τα παιδιά της 100.000, οικ. Μάνθος Γουρνεζάκη (Φαρμακ.) 30.000, οικ. Νικολάου Ηγουμενιδίου 30.000, οικ. Εμμ. Ματθ. Γουρνεζάκη 10.000, Σαββας-Κική Κουφαλιτάκη 30.000, Γιάννης-Ζωή Πετράκη 5.000, Αριστοτέλης Μάρκελος (συμπεθερος) 10.000, οικ. Μανώλη Παπαματθαϊάκη του Δ. 5.000, Πολυχρόνης-Ευγενία Αθουσάκη 5.000, Γιάννης - Δώρα Ζωάκη 10.000, οικ. Δημητρίου Ζαμπουλάκη 10.000, οικ. Χρήστου Δοριάκη 5.000, οικ. Γεωργ. Δοριάκη 5.000, οικ. Γιάννη Κονδυλάκη 5.000, Πολυχρόνης - Μαρία Ινιωτάκη 5.000, Κων/νος Παπαγιάννης 5.000, Στυλιανός - Σταυρούλα Πατιτάκη 5.000, Ελένη Παπαματθαϊάκη 10.000, οικ. Γιάννη Παπαματθαϊάκη 5.000, Χαρίλαος- Μαρία Κουφαλιτάκη 5.000, οικ. Σταύρου Αγαπάκη, 5.000, οικ. Πολυχρονίου Αθουσάκη 5.000, Ξανθούλα-Κλειώ Αγαπάκη 10.000, Ιωάννης Αλεξ. Αγαπάκης 5.000, οικ. Γεωργίου Παπαμαστοράκη 10.000, Κων/νος - Ελένη Λυράκη 15.000, Μαρία Μοσχοβιτάκη 10.000, Ελευθερία Καφετζάκη 5.000, οικ. Χρυσάνθης Ηγουμενιδίου 10.000, Κώστας - Μαρία Καπετανάκη 5.000, οικ. Μιχαήλ Παπαματθαϊάκη 5.000, οικ. Εμμ. Καργιολάκη 10.000, οικ. Εμμ. Κονδονασάκη 5.000, Γιώργος - Ρίτα Κατσαράκης 10.000, οικ. Αδαμ Παπαμαστοράκη 10.000, οικ. Γεωργ. Αλεξάκη 5.000, Βαγγέλης- Μαρίνα Μενεγάκη 20.000, οικ. Ιωάννου Τρουλάκη 5.000, οικ. Ιωάννου Κοκολάκη 10.000, οικ. Εμμ. Δημοπούλου 10.000, οικ. Γεωργίου Σηφάκη 5.000, οικ. Στασούλας Πετράκη 15.000, οικ. Γεωργίου Κουφαλιτάκη 10.000.

Στη μνήμη **Μανώλη Πετράκη:** Οικ. Ιωάννου Μιχαλάκη 15.000, Χριστοφόρου Πετράκη 15.000, Ιωάννου Κολιοραδάκη 15.000, Μαρίας Χαριλάου Κουφαλιτάκη 10.000, Εμμ. Χρηστάκη 5.000, Ελένη Ν. Δοριάκη 5.000, οικ. Γεωργίου Κωτρωνάκη 5.000, οικ. Μιχαήλ Πετράκη του Δημ. 5.000. Επίσης κατέθεσαν: Στη μνήμη των γονέων τους ο κ. Μπάμπης Προκοπάκης και κ. Μαρία Προκοπάκη - Κρυαράκη δρχ. 10.000 - Η κ. Νίκη Γρυλλωνάκη στη μνή-

μη του πατέρα της δρχ. 5.000.

- Ο κ. Πλαντζουνάκης Δημ. (πρόεδρος) στη μνήμη του **Μανώλη Παπαδάκη** αντί στεφάνου 10.000.

- ο κ. Σωτήρης Κοκολάκης στη μνήμη του πατέρα του 40.000.

- ο κ. Γεώργιος Στειακάκης στη μνήμη του **Μανώλη Παπαδάκη** 5.000.

- ο κ. Χαράλαμπος Κασωτάκης υπέρ αναπαύσεως της ψυχής Νικολάου Παπαρηγοράκη δρχ. 5.000

- Η κ. Δώρα Αθουσάκη στη μνήμη της **Μαρίας Πλαντζουνάκη** 10.000.

Δωρεές στη μνήμη **Πόπης Ραπτοπούλου:**

- Ο κ. Ραπτοπούλος Δημοσθένης 50.000, ο κ. Παπαδημητράκης Μανώλης 10.000, η κ. Καμπάνη Ελένη 10.000, η κ. Ελένη Χα Γεωργ. Κονδυλάκη 5.000, ο κ. Κλαδάκης Μανώλης 10.000.

- Το Διοικητικό Συμβούλιο Γηροκομείου παρακαλεί τους δωρητές να ζητούν τις αποδείξεις από την οικογένεια του εκλιπόντος.

- Ο κ. Μανώλης Ιωάν. Κουφαλιτάκης στη μνήμη της **Μαρίας Αθουσάκη** 10.000.

- Ο Σύλλογος Γυναίκων ευχαριστεί τον κ. Μανώλη Παπαγιάννη για τη δωρεά των 10.000 στη μνήμη της **Μαρίας Αθουσάκη.**

Άλλες δωρεές στην κηδεία **Κατίνης Αντωνογιωργάκη** αντί στεφάνου

Για τον **Ιερό Ναό Παναγίας Αγ. Βασιλείου**

Μαρία Ν. Καλλέργη 5.000, οικ. Γεωργίου Μαρουλάκη 5.000, Κώστα Παπαδάτου 10.000, Γεωργίου Γερακάκη 5.000, Ευάγγελου Παπαμαστοράκη 5.000, Γεωργίου Περγουλιανού 5.000, Ιωάννη Μιχ. Πετσάκη 5.000, Στέλλα Στ. Παπαματθαίου 10.000, Δημ. Καρπαθάκη 5.000

Για το **Νεκροταφείο Αγ. Βασιλείου**

Οικ. Χαράλαμπος Συμβουλάκη 20.000, Γεωργίου Κονταξάκη και εγγονία 30.000, Κωνσταντίνου Γερακάκη 15.000, Κωνσταντίνου Συμβουλάκη 5.000, Αγγέλου Μουτζή 10.000, Εμμαν. Σταματάκη 5.000.

Για την **αποπεράτωση Ιερού Ναού Αγ. Ραφαήλ**

Οικ. Ξανθίππης Ε. Παπαδάκη 10.000, Σπυριδων Παπαδάτης 10.000, Νεκτάριος Παξιμαδάκος 5.000, οικ. Μανούσου Αντωνογιωργάκη 10.000, Σταύρου Διακάκη 10.000.

Για τον **Πολιτ. Σύλλογο Αγ. Βασιλείου**

Βασίλειος Κονδυλάκης 5.000.

Για την **ανακίνηση του Ιερού Ναού Αγίας Αικατερίνης Άνω Βιάννου κατέθεσαν:**

Κων/νος Ζ. Παπαδημητράκης 5.000 δρχ., Νικόλαος Ιωσήφ Παπαματθαϊάκης 5.000, Πλαντζουνάκης Ιωάννης 5.000, Μουζακίτη Αλεξάνδρα 10.000, Μπισσακάκη Άννα του Νικολάου 7.000, Πετράκης Συμεών 6.000, Μυλωνάκη Κούλα 5.000, Πετράκη Παπαδιδί 10.000, Πετράκη Κούλα, 5.000, Παπαδομαρκάκης Αλκιβιάδης 10.000, Σπανάκης Πολυχρόνιος 5.000, Δοριάκη Ελένη 5.000, Μπισσακάκη Αικατερίνη 5.000, Σπυριδογιαννάκη Αικατερίνη 5.000, Καρτσάκη Στυλιανή 5.000, πατήρ Αλεξάνδρος Γρυλλωνάκης 5.000, Κουσκομπεκάκης Ιωάννης 5.000, Παπαδομαρκάκης Χαράλαμπος 5.000, Ρεσιτιβάκης Ιωάννης 5.000, Κυριακάκης Εμμανουήλ 10.000, Αλεξάκης Γεώργιος 5.000, Κουσκομπεκάκης Μιχαήλ 5.000, Γρυλλωνάκη Νίκη 5.000.

Στη μνήμη **Μαρίας Πλαντζουνάκη** η κ. Κυριακή Παπαμαστοράκη δρχ. 20.000.

- Η κ. Νικολίτσα Γεωργοπούλου, Καθηγήτρια Φιλοσοφίας στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, δώρισε στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Βιάννου τα βιβλία:

1. Ηθική οικολογική συνείδηση και
2. Η Εκκλησία ως Κοινωνία Αγίων

Συγχαρητήρια

Στον ανιψιό μας Γρηγόρη Ζ.Μεταξάκη που πέτυχε στο Οικονομικό Τμήμα Πανεπ/μίου Θεσ/νίκης θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

Γιώργος-Κατίνα Μεταξάκη • Στην αγαπημένη μας εγγονή Μαριάννα Μιχ. Γουρνεζάκη (Νοσοκόμου) που τελείωσε τη Σχολή Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Σόφιας θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία. Ο παππούς και η γιαγιά

Διόρθωση- Ευχαριστήριο

Η λειτουργία στη μνήμη Μανούσου και Αριστέας Μανούσκα έγινε στον Ι. Ναό Αγ. Νεκταρίου Άνω Βιάννου. Τα παιδιά του εδωρίσαν το παρακείμενο οικόπεδο και το ποσό των 50.000 δρχ. για τον εξωραϊσμό του περιβάλλοντος χώρου του ναού. Το εκκλησιαστικό Συμβούλιο τους ευχαριστεί πολύ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ευχαριστούμε πολύ όλους τους συγγενείς και φίλους που μας συμπαροστάθηκαν στη βαθιά θλίψη που μας βρήκε με το θάνατο του αγαπημένου μας πατέρα και παππού Εμμ. Πετράκη. Επίσης ευχαριστούμε πολύ τους γιατρούς του Κέντρου Υγείας Άνω Βιάννου, την κυρία Σηφάκη με τους συναδέλφους της και ιδιαίτερος τον γιατρό Αλέκο Γρυλλωνάκη για το μεγάλο ενδιαφέρον που έδειξε τις τελευταίες στιγμές της ζωής του πατέρα μας. Ακόμη ευχαριστούμε τους δωρητές χρηματικών ποσών στη μνήμη του πατέρα μας.

Τα παιδιά και εγγόνια του.

• Ευχαριστούμε θερμότατα όλους που μας συμπαροστάθηκαν στο θάνατο της αγαπημένης μας συζύγου, μητέρας, αδελφής και γιαγιάς Μαρίας Αθουσάκη.

Επίσης ευχαριστούμε το προσωπικό του Κ.Υ.Β. και ιδιαίτερα το Διευθυντή κ. Γιάννη Χριστοφορίδη, για τη συγκινητική συμπαράστασή του στο μεγάλο μας πόνο.

Οικ. Γ. Αθουσάκη

• Ευχαριστούμε όλους τους συγγενείς, χωριανούς και φίλους που μας συμπαροστάθηκαν στο βαρύ πένθος μας για το θάνατο του πολυαγαπημένου μας συζύγου, πατέρα και παππού Βαγγέλη Μιχαελινάκη.

Η σύζυγος Ευτυχία Μιχαελινάκη τα παιδιά Περικλής και Βίκυ Μιχαελινάκη Ανθούλα Ευγενικού τα εγγόνια

• Θεωρώ υποχρέωσή μου να ευχαριστήσω διά του τύπου τον πρόεδρο του Βενιζελείου Νοσοκομείου κ. Χαρ. Δουλγεράκη, το χειρουργό της Α' Χειρουργικής Κλινικής γιατρό Μιχ. Βελεγράκη για την επιτυχή χειρουργία που μου έκανε στη χολή. Τέτοιον επιστημονες τιμούνη την επίσημη τους και το λειτουργημά τους όσο και το νοσοκομείο τους.

Επίσης τον Δ'ντή γιατρό κ. Στυλ. Καρδουλάκη, τους γιατρούς κ.κ. Δαβίδ και Φασουλάκη, την χειρουργό Ζιγλή και όλα το νοσηλευτικό προσωπικό, καθώς και τον Δ'ντή του Κέντρου Υγείας Βιάννου γιατρό Γιάννη Χριστοφορίδη, τους γιατρούς και την προϊσταμένη.

Ευχαριστώ επίσης τις συμπεθερες μου Ευαγγελία και Ελπίδα Ραπτάκη, τα παιδιά τους και τον Δημήτρη Παπαδάκη που έδωσαν αίμα.

Αγγέλα Δ. Καλλέργη

• Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Κάτω Σύμης ευχαριστεί τη χήρα **Μαρία Ε. Χαμηλάκη** για το χρηματικό ποσό των 50.000 δρχ. που διέθεσε στη **μνήμη του συζύγου της Εμμανουήλ Χαμηλάκη.**

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΚΑΛΑΜΙΟΥ ΒΙΑΝΝΟΥ

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Καλαμίου Βιάννου εκφράζει και από τις στήλες των Βιαννιτικών Νέων στην οικογένεια του Βαγγέλη Μιχαελινάκη που απεβίωσε στις 27.9.1997, τα θερμά του συλλυπητήρια.

Ο αείμνηστος Βαγγέλης Μιχαελινάκης είχε λάβει ενεργό μέρος στην Εθνική Αντίσταση κατά των Γερμανών, είχε διατελέσει πολλά χρόνια πρόεδρος της κοινότητας Καλαμίου, έχει αφήσει γραπτά κείμενα για την περίοδο της κατοχής, την ιστορία της Παναγίας της Κεραλιμενιώτισσας και υπήρξε συνεργάτης των Βιαννιτικών Νέων.

Ευχαριστούμε την οικογένεια του Εμμανουήλ Τσαγκαράκη, συνταξιούχου δασκάλου, που κατέθεσε το ποσό των 40.000 δρχ. στο ταμείο του Συλλόγου μας στη μνήμη του, καθώς και τις οικογ. Εμμανουήλ Χρηστάκη 5.000, Ιωάννου Μανουσάκη 5.000, Εμμανουήλ Αγγουράκη 10.000 και Καίτη Μανουσάκη 10.000.

Για το Δ.Σ.

Ο πρόεδρος Βαγγέλης Τζανακίς

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΜΙΧΕΛΙΝΑΚΗΣ

Πέθανε ξαφνικά και κηδεύτηκε στο Καλάμι ο Βαγγέλης Μιχαελινάκης σε ηλικία 86 ετών. Αγρότης ο Βαγγέλης ασκούσε και το επάγγελμα του τσαγκάρη για πολλά χρόνια. Το 1940 πήρε μέρος στον Αλβανικό πόλεμο και ύστερ' από την κατάρρευση του μετώπου γύρισε στο χωριό του, όπου τον περίμενε το ξεκίνημα της Εθνικής Αντίστασης. Πήρε μέρος σ' αυτήν αμέσως και από τη θέση του προέδρου της Κοινοτικής Επιτροπής Καλαμίου αλλά και ως μέλος της Επαρχιακής Επιτροπής του ΕΑΜ σε όλη τη διάρκεια της Γερμανοιταλικής Κατοχής, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην προσφορά της Επαρχίας Βιάννου στον εθνικό αγώνα. Σημαντική ήταν η συμμετοχή του στην επιτροπή των προέδρων κοινοτήτων και ιερέων Καλαμίου και Συκολόγου που μετέφερε την επιστολή του Ευγενίου Ψαλιδάκη στον αρχηγό των ανταρτών Εμμ. Μπαντουβά για την απελευθέρωση των

Γερμανών αιχμαλώτων. Σημαντική όμως ήταν η προσφορά του και στην Οργάνωση της Λαϊκής Αυτοδιοίκησης που ξεκίνησε στην επαρχία αμέσως μετά την απελευθέρωση. Πρώτο, σε παγκόσμια κλίμακα, χαρακτηρίστηκε το πρόγραμμα κοινοτικής ανασυγκρότησης που συνέταξε τότε η Κοινοτική Επιτροπή Καλαμίου με πρόεδρό της τον Βαγγέλη Μιχαελινάκη. Ενεργός ήταν η συμμετοχή του στα κοινά αλλά σ' όλα τα μεταπολεμικά χρόνια. Διετέλεσε πρόεδρος της κοινότητας αλλά και τελευταία μέλος του Συμβουλίου περιοχής Βιάννου μέχρι το θάνατό του. Έμεινε πιστός στις δημοκρατικές προοδευτικές αρχές του σε όλη τη ζωή του. Η Πανελλήνια Ένωση Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης με αντιπροσωπία της του παραρτήματος Ηρακλείου, του οποίου ήταν μέλος, κατέθεσε στεφάνι κατά την κηδεία του σε ένδειξη ελάχιστου φόρου τιμής που του ανήκε.

ΜΑΡΙΑ Χα ΕΜΜΑΝ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Πέθανε στον Πεύκο Βιάννου στις 9 Οκτωβρίου όπου και κηδεύτηκε την επομένη με τη συμμετοχή πλήθους κόσμου η πολύπαθη Μαρία Χα Εμμαν. Παπαδημητρόπουλου, το γένος Χαλκιαδάκη από τ' Αμύρα. Παντρεμένη με τον Εμμαν. Ν. Παπαδημητρόπουλο (τον "Μανώλη του Νικολάκη") από τον Πεύκο, έμεινε χήρα σε ηλικία 25 ετών με τρία μικρά παιδιά, τον Μανούσο (έξι ετών), την Τασία (τρών ετών) και τον Νίκο (δύο μηνών). Ο άντρας της είχε σηληγηθεί από τους Γερμανούς για την αντιστασιακή του δράση και πνίγηκε σε καράβι κατά τη μεταφορά του στη Γερμανία μαζί με άλλους ομήρους.

Αφού ανέθρεψε με πολλά βά-

σανα τα παιδιά της, ο πρώτος γιος της Μανούσος ξενητεύτηκε στο Σάο Πάολο της Βραζιλίας, όπου δημιούργησε μια βιοτεχνία και κάλεσε εκεί αργότερα τα αδελφια του καθώς και τη μητέρα του. Εκεί έζησε τα τελευταία τριάντα χρόνια της ζωής της και στις αρχές του Οκτώβρη επέστρεψε για λίγο στον Πεύκο, όπου και τη βρήκε ο θάνατος από ανακοπή. Αξίζει να σημειωθεί ότι πριν από μια ή δυο μέρες είχε εκφράσει στην Αρχοντία Χα Εμμ. Παπαδημητροπούλου την επιθυμία της να πεθάνει στον Πεύκο και όχι στην Ξενιτιά.

Ας είναι αιωνία η μνήμη της και ελαφρό το χόμα του τόπου μας που τη σκεπάζει.

Κ.Γ. Σ.

ΜΑΡΙΑ ΑΘΟΥΣΑΚΗ

Πλήθος κόσμου συνόδεψε το μεσημέρι της Κυριακής, 21 του Σεπτεμβρίου, στην τελευταία της κατοικία, τη Μαρία Αθουσάκη. Άφησε τη στερνή πνοή της στην Εθνική του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ηρακλείου, μεσάνυχτα του Σαββάτου. Άλλη μια εξαιρετική Βιαννίτισσα δρασκέλιζε, έτσι άξαφνα, όπως συμβαίνει τελευταία γύρω μας, το απέραντο χάος που ανοίγει ανάμεσά μας ο θάνατος κι έφυγε στην αιωνιότητα!

Η Αθουσάκαινα ήταν μια χαρισματική οικοδόποινα, μια διαλεχτή κυρία, που ακτινοβόλουσε κι έλαμπε από ευγένεια παραδειγματική, ανυπόκριτη αγάπη και ζηλευτή αξιοπρέπεια!

Παρ' όλο που έζησε την ορφάνια σε μικρή ηλικία και στερήθηκε τη θαλπωρή της μάνας, σε δύσκολα χρόνια, ο χαρακτήρας της έμεινε κρυστάλλινος, βαθιά φιλικός και πλατιά ανθρωπίνος. Γι' αυτό είχε πολλές φίλιες και η έχθρητα δεν έβρισκε τόπο να σταθεί μέσα στον υπέροχο ψυχικό χώρο με πολλή έγνοια.

Με τον άξιο σύντροφο της ζωής της, το Γιώργη Αθουσάκη, τον εξαιρετο Ξυλουργό, που έζησε μαζί μ' άλλους Βιαννίτες τη φρίκη

του πολέμου στη Βόρειο Ήπειρο κι έμεινε ανάπηρος, δημιούργησαν ένα ευτυχισμένο σπιτικό, με τέσσερα βλαστάρια, γεμάτο στοργή, που με σοβαρότητα και υπευθυνότητα έδινε το «παρών» του, σ' όλες τις δραστηριότητες της κοινωνίας μας.

Φυσικά, από ένα τέτοιο περιβάλλον αγάπης και φιλαλληλίας δεν μπορούσαν παρά να ξεφυτρώσουν άνθρωποι με υψηλά ιδανικά και στόχους για προσφορά στον συνάνθρωπο και στον τόπο! Και δεν είναι τυχαίο που όλα τα παιδιά και εγγόνια της αλησμόνητης Μαρίας πορεύονται σήμερα στο δρόμο της επιστήμης και της δημιουργικότητας, ως επίλεκτα μέλη του τόπου μας!

Σίγουρα η αγαπημένη μας Αθουσάκαινα έφυγε ευχαριστημένη και περήφανη.

Μ.Π.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΓΚΑΡΣΟΝΙΕΡΕΣ

Στη μαγευτική παραλία του Κερατοκάμπου Βιάννου, 200 μέτρα από το κύμα, σε ύψωμα και θέα απεριόριστη, πωλούνται γκαρσονιέρες στο σ

Συνέχεια από τη σελ. 1

μνήμη ενός ονειρεμένου ίσκιου, ενός ξεχωριστού μέσα στους ξεχωριστούς. Γιατί ξεχωριστός υπήρξε ο Κονδυλάκης για τα ελληνικά γράμματα.

Δεν είμαι ειδικός να μιλήσω για το έργο του. Αυτή την ευθύνη την έχουν άλλοι. Εγώ θα πα λίγο πράγματα για τη δημοσιογραφική του πορεία, που κατακρούρησε τις κυκλώπιες διαστάσεις του ως λογοτέχνη. Η θωρία του, όπως τη βλέπουμε στις φωτογραφίες, μοιάζει με εικόνα φειδιακής γαλήνης και μ' άγριο καμίνι μαζί, που λούζει στο φως το όνειρό του για τον άνθρωπο. Ο ίδιος όμως δεν βρήκε ποτέ του γαλήνη, γιατί ήταν γεμάτος ορμή και δύναμη. Και χρησιμοποιούσε αυτή του τη δύναμη στους αγώνες του για την αλήθεια κι έκανε τον κόσμο των αδυνάτων να ελπίζει.

Η ιδέα της σημερινής εκδήλωσης ανήκει στην ΕΣΗΕΑ και στο ζεύγος Σπανάκη και την αγάλιασε με ζεστασιά προς τιμήν της η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Μπράβο τους. Η τιμή τους ανήκει. Ο Κονδυλάκης δεν έχει βέβαια ανάγκη από τιμές και καμιά τιμή δεν είναι μεγάλη για κείνον. Το ίδιο το έργο του είναι η τιμή του κι είναι ένα έργο που παράγει πάντα ένα ιδιαίτερο είδος μαγείας. Έζησε μόνο 57 χρόνια. Κάτι πιο πάνω από το μισό μιας ζωής. Εφυγε σχετικά νέος. Εμείς οι Βιαννίτες κι η οικογένεια των δημοσιογράφων του είμαστε ευγνώμονες για το γεγονός ότι υπήρξε.

Η πρώτη επαφή του Κονδυλάκη με τη δημοσιογραφία έγινε το 1882 από τη Σητεία με ανταποκρίσεις του στην εφημερίδα «Αλήθεια» των Χανίων. Για μια τριετία πριν ήταν υπάλληλος δικαστηρίου. Ακολουθεί η άνοδος του στην Αθήνα, όπου τελειώνει το Γυμνάσιο και εγγράφεται στη Φιλοσοφική Σχολή, που ποτέ δεν τελείωσε. Παράλληλα δουλεύει στην «Εφημερίδα» του Κορομηλά, αλλά δεν επαρκούν για τη ζωή του τα λεφτά που παίρνει και ξαναγυρνά στην Κρήτη, όπου διορίζεται δάσκαλος στο Μώδι των Χανίων. Δεν του αρέσει το δασκαλικό και ξαναγυρνά στη δημοσιογραφία, ενώ παράλληλα ασχολείται με τη λογοτεχνία. Την Κρήτη εγκαταλείπει το καλοκαίρι του 1889, φθάνει στην Αθήνα και συνεννιάζεται με τις εφημερίδες «Άστυ», «Εφημερίς», «Σκριπ» ως χρονογράφος και συντάκτης Βουλής. Τον Νοέμβριο του 1896 οριστικοποιεί τη συνεργασία του με το «Εμπρός» με το καθημερινό χρονογράφημά του, με το ψευδώνυμο «Διαβάτης», αλλά και ως αρχισυντάκτης της «Εφημερίδος». Η δημοσιογραφία της εποχής εκείνης ήταν για το δημοσιογράφο και την εφημερίδα μεράκι και λειτούργημα και οι λειτουργοί του ήταν φτωχοί. Τόσο φτωχοί, που τα έξοδα των κηδείων τους βρίσκονταν με εράνους των συναδέλφων τους. Ένας θάνατος δημοσιογράφου το Σεπτέμβριο του 1914 σ' ένα φθινό ξενοδοχείο στο Μοναστηράκι δημιούργησε την Ένωση Συντακτών. Παράλληλα με τον έρανο των δημοσιογράφων, για τη συγκέντρωση των εξόδων κηδείας του συναδέλφου τους, συγκεντρώθηκαν και οι αναγκαίες υπογραφές για τη σύσταση της Ένωσης και του Ταμείου Αλληλοβοήθειας των δημοσιογράφων της Αθήνας. Στις 14 Δεκεμβρίου 1914 η δημιουργία της Ενώσεως και του Ταμείου Αλληλοβοήθειας είναι γεγονός και ένα μήνα αργότερα ο Κονδυλάκης εκλέγεται πρώτος πρόεδρος της Ένωσης Συντακτών. Έμεινε στην Αθήνα και στη δημοσιογραφία μέχρι το καλοκαίρι του 1919, οπότε και έφυγε για την Κρήτη, για το χωριό του τη Βιάννο, που όπως έγραφε σ' ένα γράμμα του στον Μαλακάση, ήρθε εδώ, για να πεθάνει εκεί που γεννήθηκε. Με ένα άλλο γράμμα του στον τότε πρόεδρο της Ένωσης Συντακτών, του ζητά να μεριμνήσει να του εξασφαλισθεί μια θέση απόρου σε νοσοκομείο του Ηρακλείου, όπου και πέθανε το καλοκαίρι του 1920.

Ψηφίδες από το μωσαϊκό του έργου του μεγάλου τεχνίτη του λόγου εκθέτουμε σήμερα στη γωνιά

ΣΤΙΧΟΙ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΕΣ ΡΕΜΑΤΙΕΣ
 Η γάργαρη νεροπηγή
 πιδακίζει,
 ρυακίζει,
 κελαρύζει,
 τον αλευρόμυλο γυρίζει.

Η παπαρούνα ντροπαλή
 ανθίζει,
 ροδίζει,
 κοκκινίζει...
 Μια μέλισσα την τριγυρίζει.

Ο σπίνος στη νεροσυρμή
 τιτιβίζει,
 φτερακίζει,
 ραμφίζει
 μια πασχαλίτσα τόσο θα μικρή.

Μια πεταλούδα πλουμιστή
 κουνιέται,
 λυγιέται,
 ξεχνιέται
 σ' ένα πάλκο βιολετί.

Κι οι βαθρακοί στου Μυρταρά
 καταπράσινα στρωσιδιά
 χαλούν τον κόσμο στη νυχτιά
 με ντο και ρε, με σι και φα
 κι ακομπανιάρουν στην πλαγιά
 με τα κουδούνια τους τα γίδα.

M. ΒΙΑΝΝΙΟΣ

ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997

Κονδυλάκη του Μουσείου της Βιάννου. Είναι χειρόγραφα-φωνές που θέλουμε να γροικηθούν. Γιατί τα γραφτά αυτού του πνευματικού ανθρώπου μοιάζουν με τα νερά των πηγών της επαρχίας Βιάννου που ποτίζουν τα περιβόλια της, μόνο που το πνευματικό νερό εκείνου ποτίζει τα περιβόλια της σκέψης των ανθρώπων όλου του κόσμου.

Θράσπεψε γύρω μας η ερμηιά κι εμείς δε λέμε να το καταλάβουμε. Αλλοπαίρνεται ο νους, ραίζει η καρδιά, τα μάτια δακρύνουν και σκοτεινιάζουν και με συνεπαίρνει μια αμάδαρη θλίψη, καθώς λογιάζω το χαλασμό που έχει συντελεστεί.

Έξρω όμως πως δεν είναι καλό να απελπίζεται κανείς, γιατί υπάρχουν δυνάμεις και άνθρωποι που μπορούν ν' αντιδράσουν σε τέτοιες καταστάσεις. Χειροπιαστή απόδειξη το μεγάλο στολίδι της Βιάννου: το Μουσείο της είναι το ανοιχτό βιβλίο, στο οποίο διαβάζει κανείς την ιστορία της επαρχίας.

Ανάμεσα στα απλά και γνήσια πράγματα, στα λουσατά στολίδια και κάθε λογής σύνεργα, που αποτελούν τον πλούτο του Μουσείου, βρίσκεται από σήμερα η γωνιά Κονδυλάκη, προσφορά της ΕΣΗΕΑ στον πρώτο της πρόεδρο.

Σ' αυτόν, που σ' όλο το έργο του αυτά τα λογής λογής στολίδια και σύνεργα τα αναφέρει ένα ένα με τ' όνομά τους και τους απλούς και συλλογισμένους ανθρώπους που τα χρησιμοποιούσαν και δεν τους άφησε να ξεχαστούν.

Τούτος ο χώρος τελικά έγινε ένα δίχτυ, που πιάνει την ψυχή και την αιχμαλωτίζει καλοσυνάτα. Τη μαυλίζει, την ξελογιάζει, την κάνει να παραδίδεται λαχνασμένη, μουρμουρίζοντας, καθώς νιώθει πως πολλές οπτασίες πασχίζουν να της χαμογελάσουν.

Μόνο σ' ένα τέτοιο χώρο ταίριαζε να δημιουργηθεί μια γωνιά Κονδυλάκη. Ανάμεσα στους λύχνους και τα πολλά φτίλια, στο παραγώνι με τη σήλα στην παρασθιά και το βροκό που προσπαθεί να τυροκομήσει, στα κάθε λογής σύνεργα που χρησιμοποιούσαν, για να εξυπηρετήσουν τη ζωή τους οι άνθρωποι που έκανε αθάνατους με το έργο του. Γιατί ο αθεράπευτος και ακατέργαστος Κρητικός, όπως θέλει τον Κονδυλάκη ο Κωστής Φραγκούλης, μοιάζει μ' ένα χωριό κι ένα βουνό γεμάτα και τα δυο με απλοϊκούς και γνήσιους ανθρώπους, μ' αιογοπρόβατα να τασαφρίζουν τα κουδούνια τους, πουλιά και πέρδικες, με σύργυακα που κελαιοδούν νερά, με θύμους και φασκομηλιάς, με λύρες κι ασκομαντούρες να γλυκοπαίζουν στα σόπατα.

Τέτοιες εικόνες και τέτοιους ήχους, λέει ο Φραγκούλης, ζωντανεύει το έργο του Κονδυλάκη, για αυτόν' ανα στέρεο κι αληθινό, καλοχτισμένο κι αθάνατο».

Στη συνέχεια ο κ. Παπαδομαρκάκης διάβασε χαιρετισμό της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών:

«Λόγοι ανεξάρτητοι της θέλησής μας, αλλά και συνδικαλιστικές υποχρεώσεις μάς αναγκάζουν να μην έλθουμε στη Βιάννο, για να αποτίσουμε τον οφειλόμενο φόρο τιμής στον πρώτο Πρόεδρο της ΕΣΗΕΑ Ιωάννη Κονδυλάκη.

Παρακαλούμε δεχθείτε τα θερμά συγχαρητήριά μας για την πρωτοβουλία της οργάνωσης των εκδηλώσεων για την προσωπικότητα και το έργο του σπουδαίου αυτού δημοσιογράφου και λογοτέχνη, που τίμησε το λειτούργημα της δημοσιογραφίας και τα νεοελληνικά γράμματα».

Και του Κώστα Στεφανάκη:
 Κώστας Στεφανάκης, καθηγητής
 «Αδυνατώντας, για σοβαρούς λόγους, να παρευρεθώ και να συμμετάσχω στις εκδηλώσεις προς τιμήν του μεγάλου συναρχιώτη μας λογοτέχνη και δημοσιογράφου Ιωάννη Κονδυλάκη- Διαβάτη, εκφράζω τις ευχαριστίες και τα συγχαρητήριά μου σ' εκείνους που είχαν την πρωτοβουλία να οργανώσουν τις εκδηλώσεις αυτές:

Την Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, το Ιστορικό- Λαογραφικό Μουσείο Βιάννου και φυσικά τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου, που περιβάλλει με το κύρος της τα πρώτα "Κονδυλάκεια", όπως ελπίζω και εύχομαι να καθιερωθούν.

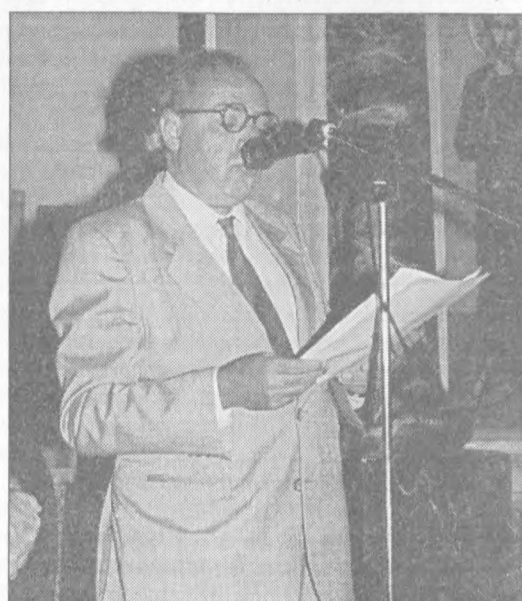
Εκφράζω επίσης τη μεγάλη ικανοποίησή μου, γιατί βλέπω ότι με τις σημερινές εκδηλώσεις αξιοποιείται η απόφαση της εφημερίδας μας, των ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ, να τιμήσουν από την αρχή σχεδόν της έκδοσή τους τον μεγάλο Βιαννίτη, με το αξιόλογο αφιέρωμά τους σ' αυτόν (1977)».

Στη συνέχεια ο πρόεδρος της Κοινότητας Άνω Βιάννου κ. Δημ. Πλαντζουνάκης καλωσόρισε τους προσκεκλημένους και αναφέρθηκε στην καταγωγή του Ιωάννη Κονδυλάκη από τη Βιάννο, στη ζωή και στο έργο του που τιμά τη γενέτειρά του. Αναφέρθηκε επίσης στη συμμετοχή της Κοινότητας Άνω Βιάννου στις εκδηλώσεις που γίνονται για να τιμήσουν τον συντοπίτη δημοσιογράφο και διακεκριμένο λογοτέχνη.

(Το κείμενο της ομιλίας του κ. Πλαντζουνάκη, αν και το ζητήσαμε, δεν μας έχει σταλεί ακόμη. Ελπίζουμε να μας σταλεί, για να δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο).

Χαιρετισμό απηύθυνε στη συνέχεια ο Νομάρχης Ηρακλείου, ο οποίος αναφέρθηκε στην υποχρέωση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης να στηρίξει εκδηλώσεις όπως και η σημερινή, που τιμά τον καταξιωμένο λογοτέχνη Ιωάννη Κονδυλάκη. (Ο κ. Γαρεφαλάκης μίλησε χωρίς χειρόγραφο).

Στην ομιλία που ακολούθησε από τον εκπρόσωπο της ΕΣΗΕΑ ο Γιώργος Λεονταρίτης είπε:
 Αγαπητοί φίλοι,
 Αποτελεί μεγάλο καύχημα για την ΕΣΗΕΑ ότι πρώτος πρόεδρος της ήταν ο Ιω. Κονδυλάκης. Το καύχημα είναι διπλό. Υπερηφανευόμαστε ότι το συνδικαλιστικό σωματείο μας, που είναι κατά κύριο

λόγο πνευματικό, είχε ένα τέτοιο κορυφαίο λόγο ως πρώτο ηγέτη, αλλά και διότι η κρητική καταγωγή του αποτελεί δεσμό ακατάλυτο του ηρωικού αυτού νησιού με την Ένωση Συντακτών. Μένει άραγε τίποτε που να μην έχει λυθεί για τον Κονδυλάκη; Βεβαίως οι ιστορικοί ερευνητές θα αναδιφούν πάντοτε στις βιβλιοθήκες και στ' αρχεία, για να ανακαλύψουν άγνωστους πτυχές της ζωής του. Δεν ξέρω όμως αν στα σχολεία σήμερα - όχι της Κρήτης, αλλά της υπόλοιπης Ελλάδας- οι δάσκαλοι μπορούν να μεταδώσουν στα παιδιά ενδιαφέρον και αγάπη για το τόσο σημαντικό λογοτεχνικό έργο του μεγάλου αυτού τέκνου της Βιάννου. Η δική μας γενεά ευλογεί τη μοίρα, διότι εγεννήθη αρκετά ενωρίς, για να μπορεί να διαφυλάξει πάντα νωπή μέσα στο νου και την ψυχή της τη γοητεία των κειμένων του. Γιατί μεγάλωσα με τα γραπτά του, που αποτελούσαν προσφιλέα ανάγνωσμα στα νεανικά μας χρόνια.

Αγαπητοί φίλοι,
 Ίσως πολλοί δεν γνωρίζουν ότι τα μεγαλύτερα ονόματα της λογοτεχνίας μας υπήρξαν συγχρόνως δημοσιογράφοι και μέλη της Ενώσεώς μας. Ενδεικτικά σας αναφέρω τον Κωστή Παλαμά, τον

Στράτη Μυριβήλη, τον Σπύρο Μελά, τον Κώστα Βάρναλη και δεκάδες άλλους. Έτσι κι ο Κονδυλάκης, "μεροκαματιάτης της πέννας", έφαγε τη ζωή του στα γραφεία των εφημερίδων, για να έχει κάποιο πόρο να ζήσει. Επαγγελματίας συντάκτης, στάθηκε από τους πιο γνήσιους, τους πιο απόφους Έλληνες πεζογράφους, που φάνηκαν από τα μέσα του δέκατου ένατου ως τις αρχές του 20ου αιώνα, ένας από τους πιο γερούς και προικισμένους εκείνου είδους, που ανέδειξε -αλλά κι έφαγε- η ελληνική δημοσιογραφία.

Δε θα κρύψουμε την αλήθεια: Σήμερα, που εξαιτίας της τηλεόρασης- και όχι μόνο αυτής- η δημοσιογραφία δεν διανύει την καλύτερη περίοδο της μακράς ιστορίας της, σήμερα που δυστυχώς κατά το μεγαλύτερο ποσοστό έχασαν οι εφημερίδες την "πνευματικότητα" που είχαν άλλοτε- γι' αυτό και το χρονογράφημα πέθανε ως δημοσιογραφικό είδος- νιώθουμε την ανάγκη, για ν' αναπνεύσουμε, να ανατρέξουμε στις ρίζες μας. Στον Κονδυλάκη. Στην όμορφη και "πρωϊκή" εκείνη εποχή για τον Τύπο. Ήταν η εποχή της καταφυγής του λογοτέχνη στην εφημερίδα. Ήταν ο μόνος τρόπος να διαβαστεί και προπάντων να συντηρηθεί. Ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου, ο αντιπόδας του Κονδυλάκη στο χρονογράφημα κατά τα χρόνια εκείνα, έλεγε ότι "η εφημερίδα πρέπει να φάει λογοτέχνη για να βγει". Κι εννοούσε ότι έπρεπε να φθείρει και να καταναλώσει λογοτεχνικά ταλέντα, για να γραφτεί ανθρώπινα. Δεν ήθελε να πει και το άλλο: πως τότε ο Έλληνας λόγιος, αν δεν είχε τρυπήσει σε κάποια θεοσούλα, έπρεπε να εξασφαλίσει τον πενιχρό μισθό της εφημερίδας, για να μην πεθάνει της πείνας...

Ο Παύλος Νιρβάνας θεωρούσε τον Κονδυλάκη "πατέρα του αθηναϊκού χρονογραφήματος". Αυτό, αν δεν ήταν αλήθεια από χρονολογική άποψη- γιατί προηγήθηκε ο Γεώργιος Πωπ και άλλοι- είναι όμως από την ουσιαστική. Γιατί αυτός το επέβαλε και το μονιμοποίησε. Ο Δημ. Καλαποθάκης, διευθυντής του "Εμπρός", εξομολογείτο στους φίλους του: "Το χρονογράφημα το καθιέρωσα εγώ στην εφημερίδα μου, για να βρίσκει ο λογοτέχνης μια διέξοδο κι έναν πόρο". Κι εννοούσε τον Κονδυλάκη, γιατί αυτός στόλιζε την πρώτη σελίδα της εφημερίδας του. Έτσι δημιουργήθηκε το χρονογράφημα, το πρώτο γνήσιο ντόπιο είδος, που δεν υπήρχε αλλού πουθενά, κάτι που κυμάτιζε παιχνιδιάρικα μεταξύ λογοτεχνίας και δημοσιογραφίας, κι άλλοι το ονόμασαν "πρεσβευτή της λογοτεχνίας στη δημοσιογραφία". Κι ο Κονδυλάκης υπήρξε ο θεμελιωτής του. Του το αναγνώρισαν οι άξιοι διάδοχοί του: ο Νιρβάνας, ο Μελάς, ο Μυριβήλης, ο Ψαθός, ο Σκαελλάριος και άλλοι. Χρονογράφος λοιπόν ο συγγραφέας του "Πατούχα", αλλά και μνηστής και αγωνιστής της Κρήτης. Για χάρη αυτού του νησιού διέκοψε τις σπουδές του το 1877. Ποιος θα μπορούσε να τον κρατήσει στα θρανία του μαθητή, όταν η σκλαβωμένη Μεγαλόνησος, η ηρωική του πατρίδα, πάσχιζε να λειώσει τις αλυσί-

δες της στις φλόγες μιας επανάστασης;
 Όπως ο Μαβίλης κι ο Θεοτόκης, πήρε κι ο Κονδυλάκης στους δοξασμένους αγώνες της Κρήτης το πατριωτικό βάπτισμα της φωτιάς. Τι έκανε τότε, το αποκαλύπτει ο ίδιος στο κινώ του μικρό δημοσίευμα με τον τίτλο: "Ημέραι κινδύνων και φόβων":

"Προ δέκα ημερών είχαν έλθει στη Σούγια η "Ενωσις" φορτωμένη πολεμοφόδια και ολίγα τουφέκια. Μεσ στα ολίγα τουφέκια ήτο κι ένα δέματι κοντά σισανεδάκια κι έπεσαν όλοι πάνω σαν γεράκια... Εγώ είχα μια παλιοκαρμπίνα του Βερναρδάκη, που δεν έκανε δουλειά στα εκατό μέτρα. Εχύθηκα λοιπόν να πάρω ένα σισανέ, που εθεωρούτο τότε τα καλύτερα όπλα, αλλά το ίδιο τουφέκι το κρατούσε από την μπούκα ο Γαλανοσήφης.

- Πάρε άλλο, κουμπήρα Σήφη, του είπα.
 - Εσύ να πάρεις άλλο.

Αλλά πού άλλο; Τα 'χανε διαγομύσει. Ο Σήφης έσυρε δυνατά το σισανεδάκι και μου το πήρε. Εγώ άναψα και δεν εσυλλογιόμην, κρακιά φίλου, γέν εσυλλογίστηκα κουμπήρα και για τον γύρισε την καρμπίνα:

- Άς το τουφέκι, του φώναξα, γιατί, μα τον ουρανό, θα σε σκοτώσω.

Αλλά κι αυτός, μ' ένα πήδο, επήρε μετερίζι μια ελιά κι αμασέλιασε το τουφέκι του.

- Αί μωρέ νιο! εφώναξε ο Χατζη- Μιχάλης κι εμπήκε στη μέση. Να σκοτωθείτε, μωρέ;

Κι αφού με το ψηλό του ανάστημα μας εχώρισε, μας είπε:

- Δεν ντρέπεστε, μωρέ; Για να σκοτώνεστε αναμεταξύ σας, σας πέμπανε τα τουφέκια ή για να σκοτώνετε Τούρκους;

Ήρθε κι ο μακαρίτης ο Κιάρης και οι δύο αρχηγοί αποφασίσανε να δώσουν εμένα το σισανέ, γιατί το τουφέκι μου ήταν χειρότερο από το τουφέκι του Σήφη...

Και στη συνέχεια μας δίνει τη σκληρή μάχη που ακολούθησε, τον κίνδυνο που πέρασε και τη σωτηρία του από τη Σήφη, με απλότητα κλασική.

Αυτά όμως γράφτηκαν, αφού είχε περάσει βιοπαλεύοντας τα στάδια του γραμματέα του δικαστηρίου και του δασκάλου στην Κρήτη κι αφού μάταια πήγε δυο φορές στην Αθήνα να τελειώσει τις σπουδές του. Τότε άρχισε να δουλεύει στις εφημερίδες. Στο "Άστυ", στην "Εστία", στο "Σκριπ", στην "Εφημερίδα" του Κορομηλά, όπου και δημοσίευσε το πρώτο μεγάλο ηθογραφικό διήγημά του, τον "Πατούχα".

Η ακμή του ως χρονογράφου σημειώνεται από τα 1896 και πέρα με τη στήλη του στο "Εμπρός", που αγαπήθηκε από το κοινό και απέκτησε φανατικούς αναγνώστες. Το χρονογράφημά του δεν ήταν μόνο κοινωνικό, αλλά και πολιτικό. Μετά την εθνική συμφορά του 1897 έγινε κριτής αυστηρός, αλλά δίκαιος. Ήταν ακόμα καυστικός και ειρων, όταν έπρεπε να

καυτηριάσει νοσηρά ελαττώματα και φαινόμενα του καιρού του, και όχι μονάχα με τα γραπτά του, αλλά συχνά και με τις πράξεις του. Όταν κάποτε η μόδα ενός επιπόλαιου και αστείου πνευματισμού παρέσυρε κάποιους "λογιούς" να φωτογραφίζονται με το... πνεύμα του Βίκτωρα Ουγκώ, ο Κονδυλάκης μπήκε μια μέρα στου Ζαχαράτου και παρήγγειλε:

- Δυο καφέδες, παρακαλώ!
 Το γκαρσόνι τον κοίταξε έκπληκτο:
 -Ο άλλος, κυρ Γιάννη, για ποιον;
 - Για τον ... Βίκτωρα Ουγκώ... Είναι μαζί μου!
 Και οι θαμώνες ξέσπασαν σε βροντερά γέλια.

Να σημειώσουμε και κάτι άλλο για τα κείμενα του συναδέλφου που τιμούμε: Διατήρησε πάντα τη σωστή γλώσσα. Την απλή καθαρής, που διανηθίζεται και κεντρίζεται κάθε τόσο με ζωντανά στοιχεία της δημοτικής. "Ίσως σήμερα, περισσότερο παρά ποτέ άλλοτε, συνειδητοποιούμε τι λάθος κάνουμε, που δεν συνεχίζουμε το παράδειγμά του.

Έτσι πέρασε τη ζωή του ο Κονδυλάκης σκυμμένος πάνω στα δημοσιογραφικά τραπέζια. Οι παλιοί τον έβλεπαν σκυμμένο πάνω στα χειρόγραφα του, να κινιέται διαρκώς, κι έφευγε αργά με την απλή μαγκούρα του από κερασία, για να πάει να παίξει χαρτιά. Πέρασαν τα χρόνια, άσπρισε και η κούραση ήταν επάνω του εμφανής. Βασανιζόταν να βρει το θέμα της ημέρας για το χρονογράφημά του. Απέναντί του καθόταν ο Μελάς, νεώγος τότε, στην ίδια εφημερίδα, και τον παρακαλούσε με συμπάθεια που παιδευσόταν. Ο Κονδυλάκης το πρόσεξε και κάποιο βράδυ του είπε εκνευρισμένος:

- Τι με κοιτάς; Θα'ρθει μέρα, που θα τρίβεις και συ το κεφάλι σου, να κατεβάσει καμιά ιδέα...

Σε λίγες βδομάδες τον προσέβαλε νευρασθένεια. Δειπνούσαν οι συντάκτες του "Εμπρός" στο σπίτι του Καλαποθάκη, όταν ξαφνικά τον είδαν να δυσκολεύεται να καταπιεί. Του είχε καρφωθεί η ιδέα ότι κάτι τον εμπόδιζε στο λαιμό. Ο Καλαποθάκης ανησυχούσε:

- Τι συμβαίνει; ρώτησε στερεώνοντας το μονόκλ.

Ο Κονδυλάκης, μόλις συνήλθε και πήρε μιαν απνοή, χαμογέλασε ελαφρά.

- Συμβαίνει ότι θα σας ζητήσω την άδεια να αποχωρήσω από το "Εμπρός" και ν' αποσυρθώ στην Κρήτη, ν' αναπαυθώ...

Του ρίχτηκαν όλοι. Είχε ζωή ακόμα μπροστά του, δεν έπρεπε με κανένα τρόπο ν' αποστρατευθεί. Στάθηκε αμετάπειστος. Έκλενε τα χρόνια χρόνια δημοσιογραφικής και λογοτεχνικής ζωής, όταν η Ένωση Συντακτών έδωσε προς τιμήν του ένα μεγάλο γεύμα στο "Ηραϊόν", ένα κέντρο μέσα σε κήπο, που βρισκόταν στη λεωφόρο Αλεξάνδρας. Ο συγγραφέας του "Πατούχα" ήταν συγκινημένος αλλά συγκρατημένος. Κι όταν τελείωσε η εκδήλωση, πήρε τον Μελά και περπάτησαν κάτω από τα δέντρα. Ενιωθε, φαίνεται, την ανάγκη μιας εξομολόγησής και είπε στο φίλο του:

Συνέχεια από τη σελ. 3

- Είχα τόσα ωραία πράγματα να γράψω... Αλλά σπατάλησα τη ζωή μου στις εφημερίδες και στα χαρτιά... Έζησα μαγκούφης στου Ζαχαράτου και στην Αθηναϊκή Λέσχη... Αλλά τώρα θα κατεβώ στο Ηράκλειο, θα τραβηχτώ σε μια γωνιά και θα γράψω για τον εαυτό μου όσα δεν έγραφα σε όλη μου τη ζωή.

Γύρισε στη Βιάννο, το χωριό που γεννήθηκε, νοσταλγός με πρόγραμμα δημιουργίας, συνοδευόμενος από τον ανιψιό του Αντώνη Κοκολάκη. Τον υποδέχθηκαν όλοι οι χωριανοί με αυθόρμητη χαρά, κι ο ίδιος έβλεπε με συγκίνηση παλιούς του γνώριμους, μερικούς από τους οποίους είχε απαθανάτισει στον "Πατούχα". Ναι, αγαπούσε με πάθος αυτά τα χώματα. "Κανείς έπαινος δεν μου φαίνεται υπερβολικός γι' αυτόν τον τόπο", έγραφε. Από τον οντά του σπιτιού του Κοκολάκη, όπου διέμενε, αγάντευε τον καταπράσινο ελαιώνα, τα Λιβάδια, το Βραχνό και το φαράγγι. Οι Βιαννίτες τον φώναζαν "θείο" κι ήθελαν όλοι, αν ήταν δυνατό, να τον δεχτούν έστω μια φορά στο σπίτι τους. Δεν έπινε όμως πια κι έτρωγε ελάχιστα. Η υγεία του είχε κλονισθεί. Αυτές οι 15 μέρες που έμεινε στη Βιάννο, ίσως ήταν οι πιο ευτυχιόμένες. Όταν κατόπιν πήγε στο Ηράκλειο, λίγο προτού μπει στο νοσοκομείο, έγραφε στον Μιλτ. Μαλακάση: "Πού δε αλλού ν' αποσυρθώ, παρά εδώ, να αποθάνω στο χωριό που γεννήθηκα;

"Έφυγε από τη ζωή τον Ιούλιο του 1920. Στις 26 του μηνός η "Νέα Εφημερίς" έγραφε: "Χθες περί την 4ην πρωινήν ώραν απέθανεν εν τω Παναρείω Νοσοκομείω, όπου εννοσηλεύετο, ο διαπρεπής συγγραφέας και λογογράφος Ιω. Κονδυλάκης. Ο μεταστάς, προσβλήθεισος προ μηνών υπό ημψηλγίας, διετηρήθη εν ζωή επί τινά καιρόν διά των περιποιήσεων των ιατρών του νοσοκομείου και των συγγενών αυτού. Χθες όμως υπέκυεν εις το μοιραϊόν. Η Νομαρχία Ηρακλείου ετηλεγράφησε προς την Γεν. Διοίκεισιν Κρήτης, προς το προεδρείον της Βουλής και το υπουργείον των Εσωτερικών και ανήγγειλε τον θάνατόν του...".

Πέρασαν 77 χρόνια. Εδώ βέβαια στη Βιάννο τίποτε δεν έχει αλλάξει. Τα αισθήματα γι' αυτόν παραμένουν τα ίδια. Η κρητική γη εξακολουθεί να είναι το ακλόνητο θεμέλιο της μνήμης του. Τα δένδρα, με το θρόσισμα των φύλλων τους ψιθυρίζουν το όνομα του Κονδυλάκη. Και ο άνεμος που πνέει το διαλαλεί. Στη συνείδηση του δημοσιογραφικού κόσμου έχει ριζώσει η πεποίθηση ότι είναι ασύγκριτη η θέση που κατέχει ο πρώτος πρόεδρος μας στη φιλολογική ιστορία του τόπου. Να κρύβουν την πικρή αλήθεια τα λόγια του μεγάλου μας Νίκου Καζαντζάκη για τον Κονδυλάκη;

"Κρίμα που ένας τέτοιος άνθρωπος, με τόση ενέργεια και ικανότητες, κρίμα που δεν ολοκλήρωσε το έργο του...".

Γ. ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΗΣ

Χαιρετισμός έγινε στη συνέχεια από τον πρόεδρο του Συλλόγου Βιαννιτών Ηρακλείου "Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ", Λευτέρη Διακάκη που είπε:

Κυρίες και κύριοι,

Εκ μέρους του Συλλόγου Βιαννιτών Ηρακλείου Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ αλλά και ως μέλος της συντονιστικής επιτροπής ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ '97, χαιρετίζω τη σημερινή εκδήλωση μνήμης και τιμής για τον ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ.

Χαιρετίζω όλους εσάς, που με την παρουσία σας τιμάτε το μεγάλο πεζογράφο στη γενέτειρά του την Άνω Βιάννο.

Η παρουσία εδώ μελών της δημοσιογραφικής οικογένειας αποτελεί τιμή για την ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΑΘΗΝΩΝ, η οποία πολλές δεκαετίες διαφύλαξε χειρόγραφα κείμενα, που για πολλούς μέχρι σήμερα είναι άγνωστα· σηματοδοτούν όμως τη ζωή και τη δράση του Ιωάννη Κονδυλάκη και την πορεία του ως δημοσιογράφου.

Αξιζούν συγχαρητήρια στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση του νομού μας, που έθεσε υπό την αιγίδα της αυτή την εκδήλωση.

Συγχαρητήρια αξίζει επίσης ο εξαιρετικός καθηγητής και επιστήμονας κ. Δετοράκης, ο οποίος σε λίγο με το λόγο και τη γνώση θα σκιαγραφήσει τη ζωή και το έργο του συγγραφέα (Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ, ΟΤΑΝ ΗΜΟΥΝ ΔΑΣΚΑΛΟΣ, Η ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ κλπ.)

Κάθε έπαινος ανήκει στην Αλήκη και τον Μίμη Σπανάκη, που με πολύ μόχθο, χρόνο και χρήμα δημιούργησαν το ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ, κόσμημα για ολόκληρη την Επαρχία Βιαννίου.

Κυρίες & κύριοι,

Η Επαρχία Βιαννίου είναι προικισμένη με φυσικές ομορφιές, που ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει και να απολαύσει. Αυτός ο τόπος κατοικείται διαχρονικά από ανθρώπους που κύριο επάγγελμα τους είναι η καλλιέργεια της γης και ευλογημένους από τη φύση παράγει προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας.

Από την Εμπάρω κρασί κι από τη Βιάννο λάδι κι από το Μυλοπόταμο ελιές και παξιμάδι, λέει η μαντινάδα.

Πέρα όμως από τις γεωργικές τους ενασχολήσεις οι άνθρωποι εδώ αγάπησαν τις τέχνες, τα γράμματα και τις επιστήμες. Δεν έλειψαν δε ποτέ από κανένα προσκλητήριο της πατρίδας. Βίωμα τους η λευτεριά και η προκοπή τους.

Στην Πάνω Σύμη ήκμασε το Ιερό του Ερμή και της Αφροδίτης, που η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως πριν από λίγα χρόνια.

Αυτός ο τόπος σεμνύνεται για τα παιδιά του, γιατί τίμησαν όχι μόνο την ιδιαίτερή τους πατρίδα μα και

την Ελλάδα μας.

Εδώ γεννήθηκε και έζησε ο Παπαμαστοράκης, πρωθυπουργός της Κρητικής Πολιτείας, που κήρυξε την Ένωση της Κρήτης με τη μητέρα Ελλάδα. Εδώ γεννήθηκε ο Ραφτόπουλος, που από τους πρώτους οργάνωσε αντίσταση στην πατρίδα μας μετά τη κατάληψη της Κρήτης από τους Γερμανούς.

Αυτός ο τόπος γέννησε το Χατζημιχάλη, τον Μανουσάκη, τον Βασιλάκη και άλλους πολλούς.

451 άτομα θρήνησε η επαρχία μας και τα γειτονικά χωριά της επαρχίας Ιεράπετρας το Σεπτέμβρη του 1943, όταν τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής σκότωσαν με τον πιο απάνθρωπο τρόπο άνδρες, γυναίκες, γέροντες και παιδιά.

7 χωριά έκαψαν και τα εκθεμελίωσαν.

Αυτό ήταν το τίμημα για τη λευτεριά.

Η σημερινή εκδήλωση είναι μια ακτίνα φωτός σε μια κοινωνία που έχει χαλαρώσει και είναι ευθύνη δικοκούντων και δικοκούμενων να αναλογιστούν το χρέος που όλοι έχουμε έναντι της Ιστορίας και τον ρόλο που η χώρα μας θα διαδραματίσει στους επόμενους αιώνες λόγω της γεωπολιτικής και γεωγραφικής της θέσης.

Ο Σύλλογος Βιαννιτών Ηρακλείου Ο ΠΑΤΟΥΧΑΣ, εκφράζοντας πιστεύω και τους κατοίκους της επαρχίας μας, προτείνει προς το Δ.Σ. της Ε.Σ.Η.Ε.Α. να καθιερώσει βραβείο ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ, το οποίο να απονέμεται σε δημοσιογράφο με κριτήρια που εκείνο θα καθορίσει. Θα είναι τιμή για τον πρώτο πρόεδρο της Ένωσης αλλά και πιο πολύ για τα ελληνικά γράμματα.

Την πρόταση αυτή παρακαλώ τους εξαιρετικούς δημοσιογράφους που είναι σήμερα μαζί μας να μεταφέρουν στο Δ.Σ.

Με τις παραπάνω σκέψεις χαιρετίζω την εδώ παρουσία σας και σας απευθύνω το ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΑΤΕ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Σύντομος χαιρετισμός έγινε και από τα Β.Ν. και η παρουσίαση του ομιλητή:

Ο κ. Θεοχάρης Δετοράκης έκαμε τη μεγάλη τιμή στην οργανωτική επιτροπή των σημερινών εκδηλώσεων, να είναι ο κύριος ομιλητής με θέμα: Ο Ιωάννης Κονδυλάκης ο Κρητικός.

Ο κ. Δετοράκης είναι γνωστός όχι μόνο σε όλη την Κρήτη αλλά πανελληνικά και στο εξωτερικό.

Όμως, παρά τη μετριόφροσύνη που τον διακρίνει, θα τον παρακαλέσω να μου επιτρέψει ν' αναφερθώ με λίγα λόγια στο έργο του. Κι αυτό για τους έστω και λίγους που βρίσκονται μαζί μας και δεν το γνωρίζουν αρκετά.

Ο Θεοχάρης Δετοράκης είναι σήμερα καθηγητής της βυζαντινής φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, στο οποίο διδάσκει από το 1978.

Τα τελευταία 27 χρόνια καλλιεργεί συστηματικά τη σπουδή των βυζαντινών γραμμάτων και έχει δημοσιεύσει περισσότερα από 40 βιβλία και μελετήματα βυζαντινολογικού περιεχομένου. Έχει επικεντρώσει τα ενδιαφέροντά του στη σπουδή των αγιολογικών και μνημογραφικών κειμένων και αναγνωρίζεται διεθνώς ως ένας από τους καλύτερους μελετητές της περιοχής αυτής των βυζαντινών γραμμάτων. Η διδακτορική του διατριβή για τους αγίους της πρώτης βυζαντινής περιόδου της Κρήτης και η μονογραφία του για τον Κοσμόν τον Μελωδό είναι σημαντικές συμβολές στη σπουδή της μνημογραφικής και αγιολογικής φιλολογίας.

Η αγάπη του προς την ιδιαίτερη πατρίδα του την Κρήτη και την πολυτάραχη ιστορία της τον έστρεψε νωρίς στην έρευνα και στη μελέτη των κρητικών πραγμάτων. Η Κρήτη βρίσκεται σταθερά στο κέντρο των επιστημονικών του ενδιαφερόντων και υπηρετείται επιστημονικά παράλληλα με τη Βυζαντινή φιλολογία. Περισσότερες από 60 μελέτες του αναφέρονται σε κρητικά θέματα ιστορίας, φιλολογίας, γλώσσας και λαογραφίας. Κορυφαίο κρητολογικό έργο του είναι η «Ιστορία της Κρήτης» Αθήνα 1986, που έχει χαρακτηριστεί ως «η καλύτερη Ιστορία της Κρήτης ενός συγγραφέα» και σήμερα κυκλοφορεί και στην αγγλική γλώσσα. Είναι πρόεδρος της Εταιρείας Κρητικών Ιστορικών Μελετών και τακτικό ή αντεπιτελλον μέλος πολλών επιστημονικών εταιρειών. Έλαβε μέρος με ανακοινώσεις σε πολλά διεθνή συνέδρια και οργάνωσε το Ζ' Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο στο Ηράκλειο το 1996 και φέτος το Επιστημονικό Συμπόσιο «Αρχάνες 1897».

Τιμητικές διακρίσεις:

1. Το 1985 ο Δήμος Ηρακλείου του απένευσε το βραβείο «Νίκος Καζαντζάκης» για την ποιότητα και την έκταση της επιστημονικής του προσφοράς, όπως αναφέρεται στην πρόταση της Εισηγητικής Επιτροπής.

2. Το 1993 το Οικουμενικό Πατριαρχείο του απένευσε το οφίκιο του Άρχοντος Μεγάλου Πρωτονοταρίου της Αγίας και Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας.

3. Το 1995 η Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών του απένευσε Τιμητικό Δίπλωμα.

Κυριότερα από τα δημοσιεύματά του:

- Οι αγίοι της πρώτης βυζαντινής περιόδου της Κρήτης και η σχετική προς αυτούς φιλολογία (διδακτορική διατριβή Αθήνα 1970)

- Κλασικά απιχησίες εις την βυζαντινήν μνημογραφίαν (1971).

- Ο πανώλης εν Κρήτη. Συμβολή εις την έρευναν των επιδημιών της Κρήτης (1971).

- Ανέκδοτα δημοτικά τραγούδια της Κρήτης

ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997

(1976).

- Κοσμάς ο Μελωδός. Βίος και έργον (Θεσσαλονίκη 1979).

- Περιγραφικός Κατάλογος χειρογράφων των βιβλιοθηκών της πόλεως Ηρακλείου (1977-8)

- Διδακταλικές και βιβλιογραφικές συμβάσεις στη βενετοκρατούμενη Κρήτη (1980)

- Η αγγαρεία της θάλασσας στη βενετοκρατούμενη Κρήτη (1984).

- Εισαγωγή στη σπουδή των αγιολογικών κειμένων (1985).

- Ιστορία της Κρήτης (1986, επανέκδοση 1990).

- Στέφανος Ξανθοειδής. Βιογραφικά-βιβλιογραφικά (1990)

- Βυζαντινή Φιλολογία. Τα πρόσωπα και τα κείμενα. Τόμος Α' Ηράκλειο 1995.

- Μηνάς ο Μεγαλομάρτυς. Ο Άγιος του Μεγάλου Καστρού (Ηράκλειο 1995).

Μεταξύ των πολλών δημοσιευμάτων του είναι και τα αναφερόμενα στον Κονδυλάκη:

- Ιωάννη Κονδυλάκη. Ανέκδοτα λαογραφικά Κρήτης (1987)

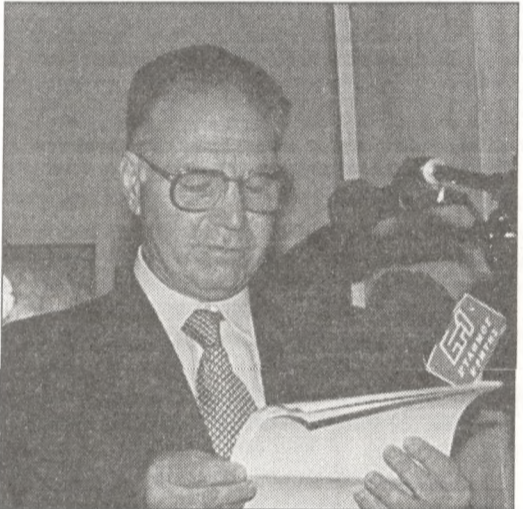
- Ιωάννη Κονδυλάκη. Κρητικών Λεξιλόγιον (1990) και το άρθρο του «Ο Κονδυλάκης ως λαογράφος» στο αφιέρωμα των Β.Ν. του 1977.

Ακολούθησε η ομιλία του κ. Δετοράκη:

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΔΕΤΟΡΑΚΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ

Κυρίες και Κύριοι,

(Ο δαίμων του τυπογραφείου έπαιξε με ομόηχες λέξεις και άλλαξε το θέμα της ομιλίας μου στο πρόγραμμα της σημερινής εκδήλωσης. Θα σας μιλήσω για τον Κρητικό στην καταγωγή και στη σκέψη Κονδυλάκη, και όχι για τον κριτικό της λογοτεχνίας Κονδυλάκη, που βέβαια δεν υπήρξε ποτέ).

Στις 10 Σεπτεμβρίου 1919, ένα ακριβώς έτος πριν από τον θάνατό του, ο Ιωάννης Κονδυλάκης επέστρεψε, έπειτα από 30 ολόκληρα χρόνια, στη γενέτειρά του τη Βιάννο. Την πολυπόθητη ημέρα του νόστου του την περιέγραψε με τόνο εξομολογητικό στην «Νέα Εφημερίδα» του Ηρακλείου: «Από πέντε ημερών ευρισκόμαι εις τον τόπον της γεννήσεώς μου και της εμπνεύσεως του προσφιλεστέρου έργου μου, του «Πατούχα»... Μίαν ημέραν, προ πολλών ετών, δωδεκαετής περίπου παιδί, ανεχώρησα από αυτό το ορεινό χωριό διά τα Χανιά. Εφευγα ως δένδρον εκριζωθέν από την ωραία κοιλάδα όπου εβλάστησα. Και με αυτό το αίσθημα εις την Κρήτην. Και έκτοτε συνεσωρεύετο εις την ψυχήν μου ο πόνος της νοσταλγίας, ο οποίος μόλις επρόκειτο να πραγματοποιηθί σήμερα, ότε το επανείδα με την κόμην λευκήν και επάτησα με κλονούμενον βήμα το έδαφος, το οποίο εδέχθη τα παιδικά και νεανικά μου βήματα...» Αυτό το «εκριζωθέν δένδρον» επανήλθε και ανεπαύθη ένα έτος αργότερα και κοιμάται πλέον «ύπνον γλυκύον», διότι κοιμάται εις την πατρίδα.

Η Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και η λογοτεχνική κριτική έχουν αποφανθεί οριστικά για τον Ιωάννη Κονδυλάκη (1862-1920) και το έργο του: Δημοσιογράφος, πατέρας του ελληνικού χρονογράφου, πεζογράφου απaráμυλλος, πνεύμα σπινθηροβόλο και ανήσυχο, με πηγάδια διάθεσης ευτραπείας, ο Κονδυλάκης είναι από τους γνωστότερους και τους περισσότερο δημοφιλείς Έλληνες λογοτέχνες. Τα μεγάλα λογοτεχνικά έργα του, ο ανεπανάληπτος «Πατούχας», τα διηγήματα της νεότητάς του με τον γενικό τίτλο «Όταν ήμου δάσκαλος», το τρυφερό ψυχογραφικό μυθιστόρημα «Η πρώτη αγάπη», και πολλά άλλα, διαβάζονται και σήμερα, γιατί έχουν μια αγέραστη δροσερότητα, όπως όλα τα μεγάλα και αξια έργα του λόγου. Τα χρονογραφημάτα του επίσης, μικρά κομψοτεχνήματα, παιγνίδια σκέψης και λόγου, γεννήματα πνεύματος ευφυούς και σπινθηροβόλου, ζωγραφίζουν μια εποχή και κρυσταλλώνουν και χρωματίζουν στιγμιότυπα της. Ο Παύλος Νιρβάνας ονόμασε τον Κονδυλάκη πατέρα του ελληνικού χρονογράφου, μολονότι και πολ-

λοί άλλοι πριν από αυτόν είχαν ασχοληθεί με το είδος, στο οποίο συναντάται η δημοσιογραφία με τη λογοτεχνία. Ο επίηλος τίτλος που δόθηκε στον Κονδυλάκη οφείλεται στο γεγονός ότι είναι ο πρώτος μεγάλος διδάσκαλος του είδους, το οποίο, όπως παρατήρησε ο Παλαμάς, «ανύψωσεν εις περιωπήν λογοτεχνικού είδους αυτόν του».

Το σύνολο της μεγάλης αυτής δημοσιογραφικής παραγωγής, που υπολογίζεται σε 6.000, διάσπαρτο σε εφημερίδες των Αθηνών, των Χανίων και του Ηρακλείου, είναι σήμερα άγνωστο στο σύνολό του, καθώς ελάχιστα χρονογραφήματα έχουν εκδοθεί επιλεκτικά. Ο ίδιος εξέδωσε μια μικρή ανθολογία από 24 χρονογραφήματα, με τον τίτλο «Ενώ διάβαινα» (1916) και πολύ αργότερα ο Στάυρος Σκοπετέας εξέδωσε άλλα 28 στη «Βασική Βιβλιοθήκη». 300 χρονογραφήματά του, στα οποία περιλαμβάνεται και η συλλογή του «Ενώ διάβαινα», εκδόθηκαν, είναι σήμερα άγνωστα, με επιμέλεια του Μανώλη Πατερωντάκη. Ελάχιστα άλλα έχουν κατά καιρούς εκδοθεί σε περιοδικά και σε βιβλία. Με την ευκαιρία της σημερινής εκδηλώσεως τιμής και μνήμης του αλησμόνητου «Διαδότη», εκφράζεται η ευχή να ευρευθεί σύντομα ο τρόπος να επανεκδοθούν τα χρονογραφήματά του, αν όχι όλα, τουλάχιστον επιλεκτικώς σε μεγάλη ανθολογία. Σήμερα μάλιστα, που το χρονογράφημα φαίνεται να έχει πλέον διαγράψει τον ιστορικό του κύκλο και στις αθηναϊκές εφημερίδες δεν έχει πια την τακτική του στήλη, η ΕΣΗΕΑ πρέπει να ενδιαφερθεί για την έκδοση της χρονογραφικής παραγωγής του λαμπρού δημοσιογράφου και πρώτου προέδρου της. Θα είναι μια έκδοση τιμής στον συγγραφέα που καλλιέργησε με ιδιαίτερη ευαισθησία και ανδρεία το είδος, αλλά και μια προφορά στα νεοελληνικά γράμματα και στον νεοελληνικό πολιτισμό γενικότερα. Όπως έγραψε ο Παύλος Νιρβάνας, «από το έργο του «Διαδότη», το σκορπισμένο εις το παροδικόν πλαίσιον του καθημερινού τύπου, υπάρχουν σελίδες, που θα είχαν όλα τα δικαιώματα να επιζήσουν πέραν της εφημέρου ζωής της εφημερίδος».

Αλλά η επανέκδοση των χρονογραφημάτων του θα είναι πολλαπλώς χρήσιμη, ως μια αυθεντική φωνή της ελληνικής δημοσιογραφίας, σε μια κρίσιμη περίοδο της νεότερης ιστορίας μας. Ο Κονδυλάκης για τριάντα και περισσότερα χρόνια βρισκόταν καθημερινώς στην έπαλξη της μάχης δημοσιογραφίας, και με το οξύ και διεισδυτικό βλέμμα του επισήμαινε και παρουσιάζε με τρόπο απεπανάληπτο τα θέματα της ελληνικής και της παγκόσμιας επικαιρότητας. Είχε αρκετή σοφία και αρκετή τόλμη, για να υψώνει τον τόνο του και να σπληντεύει με απaráμυλλη ευτραπεία πρόσωπα και καταστάσεις. Ο λόγος του γίνεται πολλές φορές οξύ, αλλά δεν χάνει ποτέ την ευπρέπεια και την ευγένεια του. Και οι παρατηρήσεις του οι ψυχογραφικές είναι πάντοτε επίκαιρες, καθώς η ανθρώπινη φύση παραμένει πάντοτε η ίδια.

Ο Κονδυλάκης όμως ήταν ένας συγγραφέας κατεξοχήν Κρητικός. Δεν εννοώ ότι ήταν απλώς ο Κρητικός στην καταγωγή, που αγαπούσε και νοσταλγούσε την πατρίδα του. Ούτε ήταν ο συγγραφέας που βύθιζε τις ρίζες της εμπνευσής του στη ζωή και την ιστορία της ιδιαίτερης πατρίδας του, ζωγραφίζοντας τη ζωή και τη ήθη της, όπως έπραξαν και άλλοι ομότεχνοί του, ο Παπαδιαμάντης και ο Μωραϊτίδης λ.χ. Θα αδικούσαμε πολύ τον Κονδυλάκη, αν τον χαρακτηρίζαμε απλώς ως ηθογράφο της κρητικής ζωής. Η σχέση του Κονδυλάκη με την Κρήτη είναι μια σχέση βαθιά, υπαρξιακή, είναι σχέση εσωτερική και οργανική. Ο Κονδυλάκης είναι περισσότερο «Κρητικός» από τους μεγάλους λογοτέχνες της νήσου, τον Καζαντζάκη και τον Πρεβελάκη, είναι περισσότερο γνήσιος. Αυτό σημαίνει ότι έχει πλήρη συνείδηση της εποχής του, της ιστορίας και της ζωής του τόπου του, των συγκλονιστικών ιστορικών εξελίξεων στην Κρήτη κατά την τελευταία περίοδο της τουρκοκρατίας. Δεν γράφει εξ αποστάσεως, από τη σκοπία του λόγιου, δεν γράφει αναμνήσεις, προσπαθώντας να αναπαραστήσει παρωχημένες μορφές ζωής, μνήμες παιδικών χρόνων ή νοσταλγικά όνειρα του τόπου του. Ο Κονδυλάκης ζει τα γεγονότα, αναπνέει τον αέρα της εποχής του και του τόπου του, και κρυσταλλώνει στο έργο του τη ζώσα και δρώσα πραγματικότητα της εποχής του, όπως ακριβώς είναι, με την ψυχογραφία και με τη γλώσσα της, χωρίς καμία προσπάθεια εξιδανικεύσεως ή ωραιοποίησής. Αυτό εξηγεί και το γεγονός ότι ολόκληρο ή σχεδόν ολόκληρο το έργο του τοποθετείται σε συγκεκριμένο ιστορικό πλαίσιο, στην τελευταία τριακονταετία της τουρκοκρατίας στην Κρήτη, από την επανάστασή του το 1866-69 έως την αυτονομία (1898). Δεμένος λοιπόν στενά με τις ρίζες και τις παραδόσεις του τόπου του, βαθύς γνώστης της ιστορίας, της γλώσσας και του εθμικού βίου της πατρίδας του, είχε πλούσιο υλικό και ευρύ πεδίο εμπνεύσεως στη λογοτεχνική και τη συγγραφική του παραγωγή. Και η παραγωγή αυτή η λογοτεχνική ούτε ερμηνεύεται ούτε κατανοείται χωρίς τη γνώση της κρητικής ιστορίας και ζωής αυτής της συγκεκριμένης εποχής. Θα ήταν μάλιστα χρήσιμο, ιδιαίτερα για τους ξένους αναγνώστες, να επιχειρηθεί κάποτε ένας ιστορικός υπομνηματισμός των λογοτεχνικών έργων του Κονδυλάκη.

Αν παρακολούθησει κανείς κατά χρονική σειρά τη συγγραφική παραγωγή του Κονδυλάκη, θα διαπιστώσει ότι το ιστορικό και κυρίως το ηρωικό πνεύμα της εποχής του προσδιορίζει τις επιλογές και τα ενδιαφέροντά του. Το πρώτο λογοτεχνικό του έργο, που δεν σώζεται, δυστυχώς, βραβεύτηκε στον διαγωνισμό της «Εστίας» (προς συγγραφήν ελληνικού διηγήματος) το 1883. Είχε τον τίτλο «Ταν ή επί ταν», κατά προφανή και σκόπιμη πιθανώς παραφθο-

Συνέχεια από τη σελ. 4

ρά του αρχαίου σπαρτιατικού προστάγματος «ή ταν ή επι τας», και το θέμα του ήταν κρητική, όπως προκύπτει από την πρόταση της Κρητικής Επιτροπής: «Ο συγγραφέας φαίνεται άριστος γνώστης του βίου των Κρητών και μάλιστα του κρητικού ιδιώματος». Επαινείται «ο αληθής και θαλερός διάλογος, η δύναμη και αφθονία των εικόνων». Το έργο του έτος (1884) εκδίδεται από τη λογοτεχνική Βιβλιοθήκη Φέξη το πρώτο γνωστό λογοτεχνικό έργο του, με τον τίτλο: «**Διηγήματα: Η Κρήσσα οφθαλμοδότης, το θόσκαπόλο του Ψηλορείτη**». Πρόκειται για τρία διηγήματα εμπνευσμένα από τη μεγάλη κρητική επανάσταση του 1866-69. Το πρώτο μάλιστα από τα διηγήματα αυτά «**Η Κρήσσα οφθαλμολόγος**», έχει τον χαρακτηριστικό υπότιτλο «ή το εν Αρκαδίω δράμα». Η ίδια επανάσταση και η συγκλονιστική θυσία της ιστορικής μονής θα τον εμπνεύσει αργότερα στο μικρό ιστορικό έργο του «**Η ολοκαύτως του Αρκαδίου**» (1904).

Το 1884-1885 άσκησε για λίγο το διδασκαλικό επάγγελμα στην Κρήτη, στο Γεράνι της Κυδωνίας, και η περίοδος αυτή βρήκε την έκφρασή της στα πνευματώδη διηγήματα της συλλογής «**Όταν ήμουν δάσκαλος**». Αξίζει να σημειωθεί ότι πολλά από τα πρόσωπα και τα γεγονότα των διηγημάτων αυτών απηχούν βεβαιωμένα ιστορικά στοιχεία εκείνης της περιόδου. Η ανήσυχη φύση του τον απομακρύνει από το ήρεμο διδασκαλικό επάγγελμα και τον στρέφει στη δημοσιογραφία, σε μια εποχή που στην Κρήτη σημειώνεται αληθινός εκδοτικός πυρετός. Όπως είναι γνωστό, με τη Σύμβαση της Χαλέπας (1878) επιτρέπεται η έκδοση εφημερίδων και εντύπων στην Κρήτη. Και είναι χαρακτηριστικό ότι στο βραχύ χρονικό διάστημα μιας εικοσαετίας, της τελευταίας εικοσαετίας της τουρκοκρατίας, από το 1878-1898, ιδρύθηκαν στην Κρήτη περισσότερες από 25 εφημερίδες, στα τρία μεγάλα κέντρα της, τα Χανιά, το Ρέθυμνο και το Ηράκλειο. Με την πρώτη αυτή περίοδο της κρητικής δημοσιογραφίας συνδέεται και ο Κονδυλάκης. Με την πρώτη αυτή περίοδο της κρητικής δημοσιογραφίας συνδέεται και ο Κονδυλάκης. Σήμερα γνωρίζουμε ότι την πρώτη του επαφή με τη δημοσιογραφία είχε το 1881-1882, όταν υπηρετούσε ως γραμματέας Ειρηνοδικείου στη Σητεία. Ήταν τότε και ανταποκριτής της εφημερίδας «**Αλήθεια**», που εξέδιδε στα Χανιά ο Τιμόθεος Ψαρουδάκης. Οι ελάχιστες ανταποκριτικές που σώθηκαν, περιέχουν και αξιοσημείωτα στοιχεία για τη ζωή στη μακρινή πόλη της Κρήτης. Είναι επίσης γνωστή η δημοσιογραφική του δραστηριότητα στα Χανιά, όπου εγκαταστάθηκε από τον Αύγουστο του 1882. Το 1888 ήταν συντάκτης της εφημερίδας «**Άμυνα**» για ένα περίπου χρόνο. Είναι αξιοθαύμαστη η τόλμη και η παρηγορία του νεαρού δημοσιογράφου Κονδυλάκη στην Κρήτη, όπως φανερώθηκαν μερικά άρθρα που θεωρούνται δικά του. Τα άρθρα αυτά έχουν και ιστορικό ενδιαφέρον για την πολιτική κατάσταση στο νησί, σε μια κρίσιμη εποχή, κυρίως εξαιτίας της οξείας διαμάχης μεταξύ των πολιτικών κομμάτων των Χριστιανών, των Καραβανίδων και των Ευπόλυτων, διαμάχης που οδήγησε στην άκαιρη και άτυχη επανάσταση του 1889. Κατά την έκρηξη της επανάστασης αυτής ο Κονδυλάκης ήταν ο συντάκτης της εφημερίδας «**Νέα Εξδόμοις**». Δυστυχώς, δεν γνωρίζουμε αν έγραψε και τι ο Κονδυλάκης σ' αυτήν την εφημερίδα, αφού δεν σώθηκε κανένα φύλλο της. Με την έκρηξη της επανάστασης του 1889 οι τουρκικές αρχές απαγόρευαν την έκδοση εφημερίδων στην Κρήτη και οι περισσότεροι δημοσιογράφοι συνελήφθησαν. Ο Κονδυλάκης αναγκάστηκε να εκπατριστεί και να εγκατασταθεί μόνιμα πλέον στην Αθήνα, όπου συνέχισε τη δημοσιογραφική σταδιοδρομία του στις εφημερίδες των Αθηνών.

Κατά την περίοδο αυτή της ζωής του στην Κρήτη ο Κονδυλάκης φαίνεται ότι συνέγραψε διηγήματα ιστορικού χαρακτήρα, για τις καταπίσεις των γενιτσάρων και τα δεινοπαθήματα του κρητικού λαού. Έχουμε μια πολύτιμη πληροφορία από την εφημερίδα των Χανίων «**Λευκά Όρη**». Στις 23 Ιανουαρίου 1889 η εφημερίδα αυτή δημοσίευσε την ακόλουθη είδηση: «Υπό τον τίτλον «**Μαύροι χρόνοι ή ο Γιαννιταρισμός της Κρήτης**» αγγέλλει ο κ. Ι. Κονδυλάκης την προσεχή έκδοση τόμου διηγημάτων, τα οποία διέπλεσαν εξ επεισοδίων και σκηνών της μαύρης όντως εποχής, ήτις ήρξατο εν Κρήτη από της αλώσεως αυτής υπό των Τούρκων και φθάει μέχρι της μεγάλης του Έθνους Επανάστασεως. Γνωστόν είναι πόσον επιχαρίτως χειρίζεται τον κάλαμον ως διηγηματογράφος ο κ. Κονδυλάκης, ώστε να μη υπάρχει ανάγκη συστάσεως του έργου τούτου, όπερ εκτός της άλλης αυτού αξίας θα περιέχη και πολύτιμον ιστορικήν ύλην». Η έκδοση αυτή είναι βιβλιογραφικώς άγνωστη, καθώς δεν έχει ευρεθεί ως σήμερα κανένα αντίτυπο και δεν γνωρίζουμε αν εκδόθηκε και εξαντλήθηκε το έργο ή αν δεν πραγματοποιήθηκε η αγγελία της εφημερίδας. Σημασία όμως έχει να γνωρίζουμε τα ενδιαφέροντα του Κονδυλάκη και τα συγγαμικά σχέδιά του.

Οι τελευταίες μεγάλες επαναστάσεις της Κρήτης αφυπνίζουν γενικότερα τα ιστορικά του ενδιαφέροντα. Έτσι, επιχειρεί να συμπληρώσει το μεγάλο έργο των Σπ. Ζαμπελίου και Κ. Κριτοβουλίδου, Ιστορία των επαναστάσεων της Κρήτης» (1893). Είναι χαρακτηριστικός ο πρόλογος του εκδότη: «Η επιθυμία ημών ήτο να προσφέρωμεν εις τους Έλληνας αναγνώστας πλήρες περί Κρήτης έργον, δυνάμενον ν' αναπληρώση την έλλειψιν ιστορίας της ηρωικής μεγαλονήσου και να παράσχη ως όιον τε τελειότεραν εικόνα των μακρών αυτής και πεισιμόνων αγώνων και των μαρτυριών άτινα υπέστη παλαίονα κατά των διαφόρων κατακτιτών... Διό απατάμεν εις τον

ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997

κ. Ι. Κονδυλάκη, όστις ανέλαβε να αναπληρώση το δοκίμιον του μακαρίτου Ζαμπελίου, προσθέτων τας παραλειφθείσας υπό τούτου επαναστάσεις, και να περιγράψη τας υπό των περιπετειών της νήσου, την άλωσιν αυτής από των Τούρκων, την επί τουρκοκρατίας κατάστασιν και τας γενομένας κατά του οθωμανικού ζυγού επαναστάσεις, συμπληρουμένου ούτω του έργου του Κριτοβουλίδου και διδομένης εις την έκδοσιν ενότητος. Αλλ' ο χρόνος ον είχαν ο κ. Κονδυλάκης προς επιτέλεσιν ούτω σπουδαίου και δυσχερεστάτου έργου ήτο ελάχιστος και ανεπαρκής, διό το πόνημα παρουσιάζετο άνευ αξιώσεως». Πράγματι η συμβολή του Κονδυλάκη στην έκδοση αυτή είναι μικρή, αλλά η επανέκδοση του έργου του Ζαμπελίου και Κριτοβουλίδου συνέβαλε στη γενικότερη γνώση και την προβολή του ηρωικού πνεύματος των εθνικών αγώνων της Κρήτης.

Ο Κονδυλάκης παρακολουθεί από την Αθήνα τις εξελίξεις του Κρητικού Ζητήματος και μετέχει ενεργώς σε συλλόγους και σωματεία για την υποστήριξη των τελευταίων κρητικών επαναστάσεων. Ενθουσιάζεται με την απόφαση της ελληνικής Κυβερνήσεως του Δηλιγιάννη να αποστείλει στρατό στην Κρήτη με τον Τιμολέοντα Βάσο, στις αρχές του Φεβρουαρίου 1897. Κατέρχεται τότε και αυτός στην Κρήτη με τη θρυλική «**Πανεπιστημιακή Φάλαγγα**», που είχαν οργανώσει Κρήτες και φιλόδοξοι φοιτητές, παρακολουθεί τις πολεμικές επιχειρήσεις στα γνόριμά του μέρη των Χανίων, από τα χωριά της Κυδωνίας ως την Κάντανο, και καλύπτει ως πολεμικός ανταποκριτής τα γεγονότα στις αθηναϊκές εφημερίδες. Είναι κρίμα, που δεν έχουμε ως σήμερα συγκεντρώσει αυτές τις δημοσιογραφικές ανταποκρισεις του στις εφημερίδες των Αθηνών. Περιέχουν πολύτιμες κατατηρήσεις και σχόλια ιστορικού ενδιαφέροντος, αλλά παρέχουν και την ψυχογραφική εικόνα του Κρητικού συγγραφέα, που μάχετο και με το τουφέκι και με τη γραφίδα, για το μέγα όραμα, να δει την πατρίδα του ελεύθερη.

Αξίζει να προσθέσουμε εδώ ότι ο Κονδυλάκης είχε βαθιά συνείδηση της αξίας των ιστορικών γνώσεων και της παιδευτικής σημασίας τους. Έτσι γίνεται και συγγραφέας σχολικών βιβλίων. Ανταποκρινόμενος σε προκήρυξη της Κρητικής Πολιτείας, συνέγραψε για σχολική χρήση δύο τεύχη Ιστορίας και Γεωγραφίας της Κρήτης (1900, 1903).

Παράλληλα με την ιστορία, ο Κονδυλάκης ενδιαφέρθηκε ιδιαίτερα για τη λαογραφία και τη γλώσσα της ιδιαίτερης πατρίδας του. Η στροφή προς την έρευνα του λαογραφικού θησαυρού της Κρήτης χρονολογείται ήδη από το 1884. Ος νεαρός δημοσιογράφος τότε και φοιτητής της Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ο Κονδυλάκης συνεργαζόταν με εφημερίδες και περιοδικά της εποχής και ασφαλώς με υπόδειξη του Νικολάου Πολίτου (1851-1921), του πατέρα της ελληνικής Λαογραφίας και διδασκάλου του στο Πανεπιστήμιο, έγραψε στον πρώτο τόμο του επιστημονικού περιοδικού «**Δελτίον της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας της Ελλάδος**» το πρώτο του επιστημονικό λαογραφικό δημοσίευμα, με τίτλο «**Νεοελληνική της Κρήτης Μυθολογία**». Βρισκόμαστε στην εποχή που γεννάται η ελληνική Λαογραφία, με πρωτοπόρο τον Νικόλαο Πολίτη. Πολλοί λόγιοι της εποχής συγκεντρώνουν λαογραφικό υλικό κατά τόπους, καταρτίζουν προσωπικές συλλογές και δημοσιεύουν στις εφημερίδες και τα περιοδικά της εποχής άρθρα σχετικά με τον λαϊκό βίο και πολιτισμό. Ο Κονδυλάκης ακολούθησε αυτή τη γενική τάση και ασφαλώς θα προσέφερε πολλά στην κρητική λαογραφία, αν δεν τον αποπροφύλασε σχεδόν εξολοκλήρου η δημοσιογραφία, η οποία τον ανάγκασε να περάσει μακριά από την Κρήτη τα πιο δημιουργικά χρόνια της ζωής του. Δεν έπαυσε όμως να ασχολείται με αυτή τη γοητευτική έρευνα του λαϊκού βίου και πολιτισμού της ιδιαίτερης πατρίδας του και δημοσίευσε κατά καιρούς πολλά άρθρα, ορισμένα από αυτά ως χρονογραφήματα, στον αθηναϊκό και στον κρητικό τύπο. Είχα άλλοτε την ευκαιρία να ασχοληθώ με το θέμα και κατήρτισα κατάλογο με 39 δημοσιεύματα λαογραφικού περιεχομένου, αναφερόμενα στις παραδόσεις, στην επανεξέδωσή και στη γλώσσα του κρητικού λαού και επανεξέδωσα μερικά από αυτά. Ασφαλώς πρέπει να επανεκδοθούν όλα.

Από το 1938 ήταν γνωστό ότι στα Αρχαία του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου υπήρχαν τέσσερα τετράδια αυτόγραφα του Κονδυλάκη, με γλωσσικό και λαογραφικό υλικό της Κρήτης. Ο Διονύσιος Ζακυθηνός, ως Διευθυντής των Γενικών Αρχείων του Κράτους, σημείωσε για τα αυτόγραφα αυτά: «**Τέσσερα τεύχη περιέχοντα γλωσσικόν και λαογραφικόν υλικόν συλλεγόν εν ό Ιωάννου Κονδυλάκη**». Προσωπική έρευνα απέδειξε ότι πρόκειται στην πραγματικότητα για έξι και όχι τέσσερα τεύχη, άνισα σε μέγεθος και σε αριθμό σελίδων. Τα τέσσερα είναι σημειωματάρια τσέπης, και τα δύο είναι τετράδια μικρού σχήματος. Χαίρω που το εδώ Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο Βιάννου απέκτησε προσφάτως πλήρες φωτοαντίγραφο του αυτόγραφου αυτού έργου του Κονδυλάκη.

Είχα άλλοτε την ευκαιρία να ερευνησω επιστημονικά το πολύτιμο αυτό χειρόγραφο και να το εκδώσω. Τα τεύχη τα αριθμώ με τα στοιχεία Α-ΣΤ και τα σελιδώσω, όπου δεν υπήρχε ένδειξη σελίδας, για να είναι ευχερής ο έλεγχος και η επιστημονική μέλτη τους. Στο εξώφυλλο του Α' τετραδίου αναγράφεται με μελάνι ο τίτλος: «**Κρητικόν Λεξιλόγιον. Συλλογή Ι. Δ Κονδυλάκη. Η γλωσσική κατάσταση της Κρήτης από 1869-1919**». Στην α' σελίδα του Ε' τετραδίου υπάρχει άλλος τίτλος, παρεμφερής: «**Λαογραφική ύλη της Κρήτης. Συλλογή Ι. Δ.**

Κονδυλάκη, 1919 (Ηράκλειον). Λεξιλόγιον Κρήτης 1870-1919». Πρόκειται για ευρεία συλλογή γλωσσικού και λαογραφικού υλικού, που συνέλεγε ο Κονδυλάκης με προεπίσημο πεντηκονταετή, κατά τις περιόδους της υπηρεσίας του στην Κρήτη ή κατά τις επαφές και συνομιλίες του με Κρητικούς εκτός Κρήτης. Τα αυτόγραφα αυτά τα κατέθεσε στο αρχείο του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου, ασφαλώς με προτροπή του τότε Διευθυντή του Μουσείου και μεγάλου Κρητολόγου, του Στεφάνου Ξανθοειδή. Μια επιστολή του Κονδυλάκη στον φίλο του ποιητή Μιλτιάδη Μαλακάση, με χρονολογία 22 Μαΐου 1920, δηλαδή δύο περίπου μήνες πριν από τον θάνατό του, είναι αποκαλυπτική: «Όσο για την λαογραφικήν μου συλλογήν, αφήκα εις τον κ. Ξανθοειδήν την άδειαν να την στείλῃ εις την Επιτροπήν του Ιστορικού Λεξικού, υπό τον όρον να επιστραφούν τα χειρόγραφα μου και να διαφυλαχθούν εις την Βιβλιοθήκην του εδώ Μουσείου». Πράγματι, στο αρχείο του Ιστορικού Λεξικού της Ακαδημίας Αθηνών υπάρχει ένα αντίγραφο, με τον τίτλο: «**Κρητικόν Λεξιλόγιον. Η γλωσσική κατάσταση της Κρήτης από 1869-1919. Συμπλήρωμα Κρητικού Λεξιλογίου**».

Την πολύτιμη αυτή συλλογή του Κονδυλάκη την εξέδωσα πριν από λίγα χρόνια σε δύο τεύχη. Το πρώτο περιλαμβάνει τα «**Ανέκδοτα Λαογραφικά της Κρήτης**», αλλά ενδιαφέρεται να καταγράψει και να διασώσει γλωσσικά και λαογραφικά στοιχεία της. Γίνεται συλλογές ύλης γλωσσικής και λαογραφικής και εις πρώτος και εις όσους οι μόνοι νεοέλληνες λογοτέχνες, που δεν ήσθραφει μόνο, αλλά και λαογραφέι. Το όνομά του δεν καταγράφεται μόνο στην Ιστορία της Ελληνικής Λογοτεχνίας, αλλά και στην επίσημη επιστημονική βιβλιογραφία της κρητικής γλώσσας και λαογραφίας. Αυτό είναι ένας επιπρόσθετος τίτλος τιμής.

Έτσι, ο Κονδυλάκης δεν αποτυπώνει μόνο την κρητική ζωή στα λογοτεχνικά του κείμενα, ιδιαίτερα στον «**Πατούχα**», αλλά ενδιαφέρεται να καταγράψει και να διασώσει γλωσσικά και λαογραφικά στοιχεία της. Γίνεται συλλογές ύλης γλωσσικής και λαογραφικής και εις πρώτος και εις όσους οι μόνοι νεοέλληνες λογοτέχνες, που δεν ήσθραφει μόνο, αλλά και λαογραφέι. Το όνομά του δεν καταγράφεται μόνο στην Ιστορία της Ελληνικής Λογοτεχνίας, αλλά και στην επίσημη επιστημονική βιβλιογραφία της κρητικής γλώσσας και λαογραφίας. Αυτό είναι ένας επιπρόσθετος τίτλος τιμής.

Κυρίες και Κύριοι,

Στη σημερινή επίσημη ημέρα, που η γενέτειρα Βιάννος τιμά το ενδοξότερο τέκνο της, θέλησα να δώσω μια εικόνα της κρητολατρίας του Κονδυλάκη. Είναι ίσως αυτό που και ο ίδιος θα επιθυμούσε να ακούσει, καθώς η κρητολατρία ήταν το χαρακτηριστικότερο γνώριμά του. Ο Άριστος Καμπάνης έγραψε γι' αυτό: «**Ητο Κρης μέχρι μμελοδ οστέων, υπερήφανος διά την καταγωγήν του... Η αγάπη του προς την γενέτειραν έφθανε μέχρι τοπικισμού... δεν υπήρχε τίποτε περισσότερο ειλκρινές, περισσότερο απέρριπτον, περισσότερο χαρακτηριστικόν από τον κρητικόν πατριωτισμόν του Ιωάννου Κονδυλάκη, από τον κρητικόν του φανατισμόν. Άλλον φανατισμόν δεν είχε...**». Και σήμερα, που οι συγχωριανοί του, οι συμπατριώτες του, οι αναγνώστες του και προ παντός οι συνάδελφοί του οι δημοσιογράφοι τον θυμούνται και τον τιμούν, η ψυχή του θα περιπολεί συγκινημένη και ευδαίμων ανάμεσα μας και θα ανταποδίδει την τιμή, ετοιμάζοντας ασφαλώς το ωραίοτερο χρονογράφημά του για τους αναγνώστες του ουρανού».

Στο τέλος η εκπρόσωπος του Ι.Λ. Μουσείου κ. Αλίκη Σπανάκη, καταφανώς συγκινημένη, ευχαρίστησε όλους όσους βοήθησαν στην οργάνωση και πραγματοποίηση της διαρκούς έκθεσης που στήθηκε στο Μουσείο αλλά και στις εκδηλώσεις τις ημέρες των εγκαινίων.

Στη συνέχεια όλοι όσοι παρακολούθησαν την επιμνημόσυνη δέηση και τις ομιλίες από μέσα κι έξω του Ι. Ναού Μχ. Αρχαγγέλου, πήγαν στο Μουσείο, όπου ο Γενικός Γραμματέας της ΕΣΗΕΑ κ. Γιώργος Λεονταρίτης έκοψε την ταινία για το έναινγμα της έκθεσης, καλλιτεχνικού επίπλου, όπου είναι εκτεθειμένα αντικείμενα του Ιωάννη Κονδυλάκη που διασώθηκαν πρωτότυπα (Διαβατήριο για την Αλεξάνδρεια με πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία, καθώς και το ρολόι τσέπης του), αλλά και σε φωτοτυπίες από χειρόγραφα που σώζονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Οι φωτοτυπίες αυτές που έχουν δεθεί σε έξι καλλιτεχνικά τεύχη προλογίζονται από την κ. Αταλάντη Μιχελογιαννάκη-Καραβελάκη, η οποία είχε και τη φροντίδα για την εργασία αυτή. Αναφέρει η κ. Αταλάντη:

Ο Ιωάννης Δ. Κονδυλάκης συνέλεγε γλωσσικό και λαογραφικό υλικό της Κρήτης μια περίπου πεντηκονταετία. Τα χειρόγραφα του αυτά κατατέθηκαν από τον ίδιο στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, λίγο πριν από το θάνατό του (1920). Ο Διονύσιος Ζακυθηνός, στην έκθεσή του για το αρχαιολογικό υλικό του Αρχαιολογικού Μουσείου, αναφέρει ότι τα αυτόγραφα τεύχη του μεγάλου λογοτέχνη είναι τέσσερα. Όμως ο Θεοχάρης Δετοράκης ερεύνησε, σελίδωσε και αριθμωσε τα τεύχη αυτά, τα οποία τελικά είναι έξι. Μάλιστα από την έρευνα αυτή προέκυψαν και δυο επιστημονικές εκδόσεις, μια του γλωσσικού υλικού και μια άλλη του λαογραφικού υλικού των χειρογράφων του Κονδυλάκη.

Μετά από προσωπική έρευνα στο αρχείο του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου και συγκεκριμένα στο φάκελο (αρ. 68) βρήκα τα χειρόγραφα. Η συγκίνηση μου ήταν μεγάλη, καθώς αντίκρισα αυτά

τα μνημεία του κρητικού λόγου, τα γραμμένα με μελάνι ή κοινό μολύβι, πρόχειρα, ακατάστατα συχνά, μα με μια έντονη αίσθηση της πνοής και του θάους του Κονδυλάκη, στην προσπάθειά του να θάσαυρθεί το γλωσσικό και λαογραφικό υλικό της Κρήτης.

Η θωρία του αυθόρμητου γραφικού του χαρακτήρα μ' έκαμε να ψιχώς τα χειρόγραφα αυτά σαν ένα κομμάτι της ψυχής του. Η μάγεια που μου άσκησαν ήταν και ο κινητήριος μοχλός, ώστε να ξεκινήσω τις διαδικασίες που θα επέτρεπαν τη μεταφορά του υλικού αυτού, έστω και σε ακριβή αντίγραφα, στη γενέτειρα του Κονδυλάκη, τη Βιάννο. Το γεγονός δε ότι το Ιστορικό - Λαογραφικό Μουσείο Βιάννου συλλέγει υλικό που αφορά τον Βιαννίτη λογοτέχνη, οργανώνοντας και εκδήλωση σε συνεργασία με την Ένωση Συντακτών, εδρασηρίζει τη φιλοξενία των χειρογράφων στο Μουσείο, το οποίο δυναμικά πολεμά τη λησμονία της πολύτιμης κρητικής μας παράδοσης και διαφυλάσσει πλούσιο υλικό της κρητικής κληρονομιάς μας.

Μετά από πολύ προσωπικό τρέξιμο αλλά και με τη συμπαράσταση της Ένωσης Συντακτών, της Βικελαίας Βιβλιοθήκης, του γραφείου των Αρχείων του κράτους που διέθεσε τα εκτυπωτικά μηχανήματα (από μικροφίλμ), τους οποίους και ευχαριστώ θερμά, προέκυψε ένα έξι τεύχη με τα αντίγραφα των χειρογράφων. Έγινε προσπάθεια, ώστε η απόδοση των σελίδων των τευχών να είναι η πιο αξιόπιστη, όμως το μπλε μελάνι και η φθορά των τετραδίων του Κονδυλάκη σε αρκετές σελίδες δεν επέτρεψαν ευκρίνεια.

Ας κριθεί η όλη προσπάθεια με επιείκεια.

Ιούλιος 1997
Αταλάντη Μιχελογιαννάκη-Καραβελάκη

Στην επιφάνεια των 16 τ.μ. του επίπλου, με 4 ανοιγόμενα φύλλα είναι εκτεθειμένες ακόμη αρκετές από τις εκδόσεις των έργων του Κονδυλάκη που έχουν γίνει κατά καιρούς, αλλά και μελέτες, δημοσιεύματα στις εφημερίδες και περιοδικά, τα πρακτικά του παγκόσμιου συνεδρίου που έγινε τελευταία στα Χανιά για τον Κονδυλάκη, αλλά και πολλαπλά ιστορικό αποσπάσματα από το έργο του Κονδυλάκη. Ένα από τα πολλά είναι και το παρακάτω:

ΛΑΟΣ ΚΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΕΣ

«Θέλετε να κάμετε στρατόν καλόν; Κάμετε πρώτα πολίτας τον καθήκοντος!... Αλλά διά να μάθει ο Λαός τα καθήκοντά του, πρέπει να μάθουν πρώτα τα ιδικά των οι κυβερνώντες αυτόν»

Ιωάννης Κονδυλάκης

Ο κ. Θεοχάρης Δετοράκης πλούτισε την έκθεση με την προσφορά κατά την ημέρα των εγκαινίων τριών αξιόλογων εκδόσεών του:

Ανέκδοτα λαογραφικά Κρήτης, Κρητικόν Λεξιλόγιον του Ιωάννου Κονδυλάκη αλλά και τη πολλή αξιόλογη έκδοση: Σφραγίδες της Επανάστασης του 1897, από το Ιστορικό Αρχείο του Δήμου Αρχανών.

Στη συνέχεια όλοι που παρευρέθηκαν στο χώρο του Μουσείου δέχθηκαν τη ρακή, τ' αναψυκτικά, τις μπανάνες της Άρβης αλλά και τα ξεροτήγανα και καλιτσούνια που με πολύ μεράκι είχαν ετοιμάσει και πρόσφεραν οι γυναικές της Βιάννου και εκπρόσωποι των πολιτιστικών συλλόγων της επαρχίας.

Στη δεξίωση που ακολούθησε σε κέντρο της Κ. Σύμης πήραν μέρος προσκεκλημένοι και εκπρόσωποι από φορείς της επαρχίας.

Στις απογευματινές εκδηλώσεις έγιναν αγώνες δρόμου, που οργανώθηκαν από τη Διεύθυνση Σωματικής Αγωγής με το Γιώργο Χατζάκη και με τη συμπαράσταση του γυμναστή Πέτρου Στραυρακάκη.

Πήραν μέρος αρκετά παιδιά από την επαρχία και από το Ηράκλειο και Αρκαλοχώρι. Τ' αποτελέσματα των αγώνων ήταν:

- Δρόμος 600 μ. κοριτσιών:
Γεν. 1983-1984
1. Τριάλωνη Σταματία ΓΕΗ
2. Σαρρή Μαρία ΟΦΗ
3. Παντούλα Δέσποινα ΓΕΗ
4. Βασιλάκη Βασιλεία ΠΑΤΟΥΧΑΣ
5. Κουράκη Βασιλ. ΓΕΗ
6. Τριάλωνη Μπέση ΓΕΗ
7. Φραγκιαδούλη Βιργινία ΠΑΤΟΥΧΑΣ

- Δρόμος 600 μ. κοριτσιών γενν. 1985-1986
1. Κλάδου Μαρία ΓΕΗ
2. Κουτσούμπα Ευαγγελία ΟΦΗ
3. Σφακιανάκη Αθηνά ΟΦΗ
4. Πέλεκα Ρεγγίνα ΓΕΗ
5. Μανετάκη Χριστίνα ΠΑΤΟΥΧΑΣ
6. Στραταντωνάκη Μαρία ΠΑΤΟΥΧΑΣ

Συμμετείχαν 12 αθλήτριες

- ΔΡΟΜΟΣ 2000 μ. γυναικών
1. Μισυρλάκη Ιωάννα
2. Τριάλωνη Πόπη ΓΕΗ

- ΔΡΟΜΟΣ 3000 μ. ανδρών
1. Σταματάκης Σπύρος ΑΝΕΞ
2. Καματάκης Έμμος ΗΡΟΔΟΤΟΣ
3. Γιαννουλάκης Γεώργιος ΑΝΕΞ

- ΔΡΟΜΟΣ 2000μ.αγοριών γενν. 1980-1981
1. Σπανιάκης Ιωάννης ΓΕΗ
2. Αντωνάκης Φραγκιάκος ΟΦΗ
3. Αντωνάκης Ελευθέριος ΟΦΗ

Συνέχεια από τη σελ. 5

4. Παξιμαδάκης Γεώργιος Άρβιος Δίας
5. Σταυρακάκης Νικόλαος Άρβιος Δίας
6. Χατζάκης Ιωάννης Άρβιος Δίας
7. Καπετανάκης Εμμ. ΓΕΗ

ΔΡΟΜΟΣ 1000 μ. αγοριών γενν. 1982-1983

1. Καλογιαννάκης Γεώργιος ΓΕΗ
 2. Φραγκιαδάκης Εμμαν. ΓΕΗ
 3. Καραντινάκης Εμμαν. ΠΑΤΟΥΧΑΣ
 4. Παπαδογιάννης Κων/νος ΛΑΤΖΙΜΑ
 5. Σκουλατάκης Ιωάννης ΓΕΗ
 6. Μαλαδάκης Φίλιππος ΛΑΤΖΙΜΑ
- Συμμετείχαν 11 δρομείς

ΔΡΟΜΟΣ 1000 μ. αγοριών γενν. 1981-85-86

1. Αντωνάκης Νικόλαος ΓΕΗ
 2. Μπέικερ Πέτρος ΟΦΗ
 3. Αντωνάκης Γεώργιος ΟΦΗ
 4. Μοσχοβής Κων/νος ΛΑΤΖΙΜΑ
 5. Κεφαλιανός Μιχαήλ ΟΦΗ
 5. Κόδρος Λεονάρδο ΟΦΗ
- Συμμετείχαν 17 δρομείς.

Οι εκδηλώσεις έκλεισαν με θεατρική παράσταση στο κέντρο «ΔΙΑΒΑΤΗΣ», που διέθεσε την αίθουσα του γι' αυτό. Η παράσταση δόθηκε από τον ερασιτεχνικό θίασο Αρκαλοχωρίου και τα παρουσίασε το έργο «Η αυλή των θαυμάτων» του Ιάκωβου Καμπανέλη.

Στην προλόγηση της παράστασης από το Νομαρχιακό Σύμβουλο Χρ. Δοριάκη αναφέρθηκε η βαρύτητα που δίνει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση στις πολιτιστικές εκδηλώσεις. Εκδηλώσεις που η ίδια πρωτοστατεί στην οργάνωσή τους, αλλά αγκαλιάζει και στηρίζει όποιες και όπου οργανώνονται πολιτιστικές εκδηλώσεις στο νομό. Με την έννοια αυτή έθεσε υπό την αιγίδα της τα «ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997» και υπόσχεται να βοηθήσει στην τέλεσή τους κάθε καλοκαίρι.

Την παράσταση προλόγισε ο επικεφαλής του θιάσου οδοντίατρος Αλέκος Κατσαμπρακάκης (γαμπρός της Βιάννου), που αναφέρθηκε στη βαρύτητα των εκδηλώσεων «ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997» αλλά και στη σημαντική στήριξη του θιάσου από το Δήμο Αρκαλοχωρίου και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Ακολούθησε η παράσταση, άψογη από κάθε άποψη που θα τη ζήλευε ασφαλώς το οποιοδήποτε καταξιωμένο επαγγελματικό συγκρότημα. Οι ηθοποιοί, απλοί άνθρωποι, επαγγελματίες, υπάλληλοι, νοικοκυρές, ο καθένας χωριστά και ως σύνολο είχαν δώσει το έργο με τους δύσκολους ρόλους του και κατόρθωσαν να περάσουν στους ακροατές τα μηνύματα που ήθελε ο συγγραφέας του έργου. Την όλη προετοιμασία και διδασκαλία του έργου είχε ο Μανώλης Στρατάκης και φάνηκαν για μια ακόμη φορά οι ικανότητες που διαθέτει και ήταν γνωστές σε πολλούς από τα μαθητικά τους χρόνια. Είναι όμως γνωστές στο ευρύτερο κοινό και ιδιαίτερα σε πόλεις που υπηρέτησε στη Σύρο και στη Σάμο. Έγιναν επίσης γνωστές και στο Ηράκλειο με το έργο του που ανέβασε ο Σύλλογος Φαρμακοποιών τον τελευταίο χρόνο.

Στην όλη επιτυχία της παράστασης συνέβαλαν τα άρτια σκηνικά του Μιχάλη Πετράκη. Ύστερ' από την παρουσία του στις εκδηλώσεις του Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Ν. Ηρακλείου «Νίκος Καζαντζάκης» στα δύο τελευταία χρόνια, με τα σκηνικά στην «Αυλή των Θαυμάτων» ο Μιχάλης Πετράκης άφησε να φανούν οι μεγάλες ικανότητες που διαθέτει και πρέπει να αξιοποιηθούν.

Η παράσταση του Ερασιτεχνικού Θιάσου Αρκαλοχωρίου με το έργο του Ιάκωβου Καμπανέλη έδειξε για μια ακόμη φορά το τι μπορούν να κάνουν οι εκπαιδευτικοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όταν έχουν οράματα και στόχους για πολιτιστική ανάπτυξη αλλά και σε πολλούς άλλους τομείς της ανθρώπινης ζωής.

Στη διάρκεια της εκδήλωσης έγινε και μια σημαντική προσφορά. Όπως ανακοινώθηκε, η φαρμακοποιός Κυριακή Τ. Παπαμαστοράκη πρόσφερε στην ΕΣΗΕΑ το πατρικό της σπίτι στη Βιάννο, για να γίνει βιβλιοθήκη Κονδυλάκη ή, τι άλλο σχετικό πάντα με το πνευματικό έργο του «ΔΙΑΒΑΤΗ».

Ευχή: Τα «ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997», τα «ΕΚΑΤΟΜΦΟΝΙΑ» που πριν από 2000 χρόνια τελούνταν στον ίδιο χώρο, αλλά και οι «ΜΥΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗΣ» του Ιερού της Σύμης, να αποτελέσουν τον άξονα των πολιτιστικών εκδηλώσεων στο χώρο της Επαρχίας Βιάννου, στα επόμενα χρόνια.

Στους δημοσιογράφους που παρευρέθηκαν στις εκδηλώσεις για τα «ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997» οι πολιτιστικοί σύλλογοι της επαρχίας πρόσφεραν από μια κρητική βούργια. Στην κάθε βούργια είχαν τοποθετήσει ένα μπουκάλι ρακή, καρύδια, αμύγδαλα κι ένα βάζο βιαννίτικο μέλι, ένα C.D., τις εκδόσεις του

ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997

Συλλόγου της Ψαρής Φοράδας για το Καλάμι, τις εκδόσεις των Β.Ν. καθώς και το υπόμνημα του Συμβουλίου Περιοχής Βιάννου που παραθέτουμε.

Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων των αφιερωμένων στη μνήμη και το έργο του Βιαννίτη συγγραφέα ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ σας γνωστοποιώ τα κυριότερα προβλήματα της επαρχίας μας, για την ενημέρωσή και συμπαράστασή σας προς επίλυσή τους.

1. Το έργο "Οδικός άξονας Ηρακλείου- Βιάννου- Ιεράπετρα" εκτελείται με ρυθμό ρεκόρ καθυστέρησης, είναι δε το έργο που θα λύσει το πρόβλημα της εύκολης προσέγγισής μας με τα αστικά κέντρα Ηράκλειο και Ιεράπετρα, με όλα τα ευεργετήματα, που μας βάζουν σε ρυθμό ανάπτυξης.

2. Ο οδικός άξονας "Τσούτσουρος- Δέρματος- Τέρτσα- Μύρτος", που θεωρείται απαραίτητος για την περαιτέρω τουριστική και γεωγραφική ανάπτυξη της επαρχίας μας, με τις υπάρχουσες χρηματοδοτήσεις της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, της τάξης των 30-40 εκατομμυρίων δραχμών ετησίως, δεν είναι δυνατόν να ολοκληρωθεί τα προσεχή χρόνια.

3. Το υπόλοιπο επαρχιακό, κοινοτικό και αγροτικό οδικό δίκτυο είναι σε κακή κατάσταση, ακατάλληλο για την ομαλή κίνηση των τροχοφόρων.

4. Ο μη προγραμματισμός και κατασκευή των λιμενοδεξαμενών "Αμυρών- Αγίου Βασιλείου" και "Καλαμίου" με παράλληλη ενιαία διαχείριση των υδάτινων πόρων, που μελετώνται εδώ και 15 χρόνια, δημιουργεί τεράστια προβλήματα στην ανάπτυξη του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων και της τοπικής οικονομίας.

5. Η μη αξιοποίηση του ορεινού όγκου (Δάσος Κάτω Σύμης και Οροπέδιο Ομαλού έκτασης 4.000 στρεμμάτων) κρατά στην αφάνεια ένα ιδιαίτερο φυσικό κάλλος τοπίο και στερεί την επαρχία μας από αρκετούς επισκέπτες, λάτρεις του είδους.

6. Η αξιοποίηση και προβολή των προχριστιανικών αρχαιολογικών ευρημάτων της περιοχής "Ιερό Ερμή και Αφροδίτης" αποτελεί επιτακτική ανάγκη.

7. Αναγκαία κρίνεται η κατασκευή του λιμενικού καταφυγίου Άρβης, για το οποίο υπάρχει σχετική μελέτη εδώ και 15 χρόνια, ώστε να λυθεί το πρόβλημα ελλιμενισμού των επαγγελματικών και ερασιτεχνικών σκαφών της περιοχής.

8. Η δημιουργία τοπικής αγοράς και συσκευαστηρίου- τυποποιητηρίου αγροτικών προϊόντων, είναι άκρως απαραίτητη για τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας των παραγομένων προϊόντων και της ομαλής και σωστής διακίνησής τους.

9. Η στελέχωση του Κέντρου Υγείας με το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και η λειτουργία επιτέλους των εξοπλισμένων εργαστηρίων του από τα μέσα της δεκαετίας του 80 θα βελτιώσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας.

10. Η έγκαιρη και κατάλληλη στελέχωση των σχολείων κάθε σχολικό έτος θα εξάλειψει τα σχετικά προβλήματα παιδείας στην περιοχή.

11. Η αναβάθμιση και στελέχωση των υπολοίπων υπηρεσιών που υπάρχουν (Αστυνομικό Τμήμα Τάξης, Αγροφυλακή, Γ.Γ.Α., Κτηνιατρείο, Παιδικό Σταθμό, ΚΑΠΗ, ΔΕΗ, κλπ.) και η δημιουργία εκείνων που δεν υπάρχουν (Δ.Ο.Υ., Πολυεδομικό Γραφείο κλπ.) θα βελτιώσουν τις παρεχόμενες προς τους κατοίκους μας υπηρεσίες.

12. Ο καθορισμός των χρήσεων γης θα λύσει αρκετά υπάρχοντα προβλήματα και θα προλάβει οξύτερα μελλοντικά.

Άνω Βιάννο 27-9-1997

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Περιοχής
Εμμανουήλ Γελασάκης

Η ΑΦΟΡΜΗ ΓΙΑ ΤΑ «ΚΟΝΔΥΛΑΚΕΙΑ 1997»

Η Αλίκη Σπανάκη, υπεύθυνη του Ιστορικού-Λαογραφικού Μουσείου Βιάννου, και μετά την έναρξη λειτουργίας του Μουσείου συνέχισε την έρευνά της για να το εμπλουτίσει περισσότερο.

Έτσι, στην έρευνά της αυτή «ανακάλυψε» και την έκδοση των «Βιαννίτικων Νέων» «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ. ΑΦΙΕΡΩΜΑ 1977». Το περιεχόμενο την εντυπωσίασε. Διατύπωσε τότε στο Βιαννίτη δημοσιογράφο Δημήτρη Παπαδομαρκάκη τη σκέψη της να αποταθούν στην ΕΣΗΕΑ και να ζητήσουν περισσότερα στοιχεία για τον πρώτο πρόεδρό της.

Ο σημερινός πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ κ. Αριστείδης Μανωλάκος, αξιολογώντας την έκδοσή των Β.Ν. και τα όσα αναφέρει ο κ. Θεοχάρης Δετοράκης για το έργο του Κονδυλάκη στη σελ. 20 του "Αφιερώματος", έστειλε στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου την επιστολή που παραθέτουμε στη συνέχεια. Από εκεί κι έπειτα όλα πήραν το δρόμο τους για την οργάνωση και πραγματοποίηση των εκδηλώσεων που έγιναν στις 28 Σεπτεμβρίου 1997.

Η επιστολή του κ. Αρ. Μανωλάκου:

ΕΝΩΣΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
Αθήνα, 11 Ιουνίου 1997
Α.Π. 758/ 11-6-97

Προς το Διευθυντή του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου

Κύριε Διευθυντά,
Προ καιρού- από σύμπτωση- έφτασε στα χέρια μας ένα τεύχος του πολύ αξιόλογου εντύπου «Βιαννίτικα Νέα», του έτους 1977, που ήταν αφιερωμένο στον Ι. Κονδυλάκη.

Ασφαλώς γνωρίζετε ότι ο μεγάλος εκείνος λογοτέχνης υπήρξε ο πρώτος Πρόεδρος της Ενώσεως Συντακτών, και εφέτος, 77 έτη από το θάνατό του,

η Ε.Σ.Η.Ε.Α., σε συνεργασία με το Ιστορικό & Λαογραφικό Μουσείο Βιάννου, ετοιμάζει για το μήνα Αύγουστο ειδική εκδήλωση, προκειμένου να τιμήσει τον Κονδυλάκη.

Στο τεύχος εκείνο του περιοδικού «Βιαννίτικα Νέα» (1977) από ένα άρθρο του κ. Θεοχάρη Δετοράκη πληροφορηθήκαμε ότι στο αρχείο του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου υπάρχει ο υπ' αριθμ. 68 φάκελος, που περιέχει χειρόγραφα του Κονδυλάκη, ασφαλώς άγνωστα για το ευρύ κοινό.

Θα το θεωρούσαμε μεγάλη υποχρέωση, εάν

"ΒΙΑΝΝΟΣ" 4ο

Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ

Μαστρογιωργάκη Λευτέρη, του ΕΛΑΣ

"Ο ΤΖΙΚΙΝΤΖΟΥΛΑΣ"

Ο Χαρκιάς ο Νικολής, ο Τζικιντζούλας, ο γελαστός και καταδεχτικός τεχνίτης, της φωτιάς και του πυρωμένου σίδερου, πάλευε ολονυχτίς στ' αμόνι του χαρκεϊδιού του όλες τις νύχτες του βροχερού Φθινοπώρου, της Ιταλικής Κατοχής τού'41, να μεραμετίσει τα λογής λογής σιδερικά για τους νυχτοπάρωρους ζευγάδες του χωριού.

Ήταν ένας από τους πρωινούς, τους ταχινιάρικους, αγγουροζυμνημένους λιγοστούς πελάτες, που μπαίνανε στο παραδοσιακό καφενεδάκι τ' Αποστόλου στον πέρα πλάτανο, την ώρα που "σκοούσε το μεράστρι" στη "Ρούσα Κεφάλα", στ' ανατολικά βιαννίτικα υψώματα του χωριού, μουδιασμένοι όλοι τους από τον ύπνο της φθινοπρωϊνής υγρής νύχτας.

Με μια δυο ρακές, τη μια πάνω στην άλλη, "ύγρανε τον λάρυγγά του", κι ύστερα τις κατάπινε, ξεροσφύρι, γιατί καθαρίζανε κατά τα λεγόμενά του τα "άντερά του από τον σκούληκα"!!!

Πάνω στην κουβέντα τόνιζε τα λόγια του με εντυπωσιακές, κωμικές χειρονομίες και εκφραστικές συμπαθητικές συσπάσεις του προσώπου του. Στην ψάθινη χωριάτικη καρέκλα του καφενείου κάθιζε με το πλάι, αραχάτευτα κι ανήσυχα, αφήνοντας το μισό πλαινό του πλαινό του να κρέμεται, τον άγκωνα του χεριού του στα παραμακίλια της και τη μια του μασέλα στη χούφτα του.

Μπέρδευε τα πόδια του το ένα στ' άλλο σαν κουρλί, γυμνά ως τα γόνατα από το κοντό ζαρωμένο παντελόνι του, χωσμένο μέσα στις αρκετά ευρύχωρες, ακορδόνιαστες ανοιχτές αρβύλες του, στραβοπατημένες και παραμορφωμένες από το χρόνο, χιλιοτρύπητες, μαυρισμένες, σαν και τις δικές μας, κατακαμένες από τα καυτά σίδερα και πυρωμένα μερδεμάτα του χαρκεϊδιού.

Αυτές τις μέρες πέρασε μαζεμένες οι βροχές. Μουσκεύτηκαν όλα τα χωράφια και οι πλαγιές των βουνών, ύστερα από την ανομβρία που'χε απελπιστικά καθυστερήσει τη σπορά. Από τον Σεπτεμβροκτώβρη είχε ανεκρεμάσει ο καλοκαιριάτικος καιρός και δεν είχε βρέξει ως τώρα, περασμένες οι μεσοκόψες του Νοέμβρη μέσα σε φοβερή ξηρασία. Τώρα με τις απόσπαστες βροχές η δουλειά στα χαρκεϊδιά ήτανε στη φούργια της. Ξετρομμισμένοι οι ζευγάδες από την ξαφνική βροχή, κουβαλούσαν τα εργαλεία τους, όλα τα συμπράγαλά τους, σκεπάρνια, σκαπέτια, υνιά, ολόκληρα αλέτρια, λούρα, απανωζούλια, την έχηρη, τη σπάθη, τα παρούτια, γκιολντανέδες, ζεύλες, βουκέντρια για επιδιόρθωση, στα χαρκεϊδιά. Τα σομάρια των γαϊδάρων στα σομαράδικα, τα μουλάρια στον πετάλα, την καλικωσή τους, στιβάνια κι άρβυλα στα τσαγκαριά και πάχιναν με τα γούρα, ρόβι κι άχηρα τα ζευγάρια τους.

Όλες οι αγροτικές πανοπλίες των ζευγάδων και της φαμίλιας τους θέλανε επιδιόρθωση.

Ήταν πινιγμένος στη δουλειά ο σιδεράς ο Τζικιντζούλας, γιατί, σαν άριστος τεχνίτης, δούλευε στ' αναμμένα κάρβουνα του φυσερού του και στ' αμόνι του το σκληρό μέταλλο, το σίδερο, με μαστοριά και πολύ μεράκι και όλα τα μαστορέματά του ήταν σπάνια δημιουργήματα κι αριστουργήματα της τέχνης του. Ψυλλιάστηκε από το πέρασμα κάποιου πελάτη από τον δρόμο, που τον γύρευε μέρες τώρα "πατίς με- πατώ σε" και τον φοβέριζε πως θα τον τζερεμίσει στον αγρόνιο για την αγροζημία της αίγας του, αν δεν του μεραμετίζε τ' αλέτρι του τζάμπα το γρηγορότερο. Κατά το πώς τον εκάντισε και δέχτηκε.

Ο Τζικιντζούλας, πιασμένος από τη δούλεψη, πριν φύγει από το καφενείο, αποταυρίστηκε δυο τρεις φορές για να ξεμολάρουνε τα νεύρα του, ανεκαλιμιστήκε γρήγορα, ήπιε μια ρακή τελευταία στο πόδι, ήκαμε το σταυρό του και μίσηψε για το χαρκεϊδί. Ουρά τον περίμεναν οι πελάτες.

Παράλαβε από μερικούς κάμποσα αξάγια κριθάρι, που κι ένα αξάι φάβα, ροβίθια, κουκιά κι άλλα μαγεροψήματα, για τα μαστορικά και τον κερσεστό.

Με όλη την καλοσυνάδα του, τους συνεννοήθηκε για τα μεραμετίσματα που ήθελε, κι έφυγαν. Ήβαλε φωτιά στο φυσερό του χαρκεϊδιού, ολομόναχος.

Άχνα δεν έβγαζε ο τόπος γύρω του, καταχωνιασμένος μέσα στους υγρούς βάλους του καταγκρεμισμένου βενετσιάνικου κάστρου, καταντρκύς της εκκλησούλας της "Παναγίας στο

υπάρχει η δυνατότητα να ζητήσουμε αντίγραφα αυτών των χειρογράφων, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για την εορταστική εκδήλωση.

Ο συνάδελφος κ. Δημ. Παπαδομαρκάκης (κατάγετα από τη Βιάννο), που σας μεταφέρει την επιστολή, έχει την εξουσιοδότηση του Προεδρείου της Ε.Σ.Η.Ε.Α. για να επιμεληθεί το υλικό αυτό, αφού θα είναι και ο βασικός ομιλητής, και θα σας παρακαλούσαμε να τον βοηθήσετε στο έργο του.

Με εκτίμηση και φιλικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος
Αριστείδης Μανωλάκος

Ο Γενικός Γραμματέας
Γεώργιος Λεονταρίτης

Λιοντάρη" με το σκαλιστό φτερωτό σύμβολο της Ενετοκρατίας των Δόγηδων.

Δούλευε ολημερίς τα μαστορέματά του, με το σφυρί στ' αμόνι, κατακοκκινισμένα στα αναμμένα κάρβουνα του φυσερού. Αλαφρά πωμμένος όλες τις ώρες από καμιά ρακή τότε τότε και καμιά ελιά για ξαρέσι σιγοτραγουδούσε με πολύ μεράκι, μα με επίμονο αποκλειστικό του δικαίωμα, τα παλιά τραγούδια της νιότης του, νεοφερμένα από τον ίδιο, τότε τ'22, από τη στρατιωτική του στη Θεσσαλονίκη και τον Έβρο, καμαρώνοντας και εντυπωσιάζοντας και τον εαυτό του και τους άλλους.

Μετά τη δουλειά πολύ πριν νυχτώσει, μισκοπιωμένος κάθιζε κατά προτίμηση στο ξύλινο, παλιό, κοντοπόδαρο, στρογγυλό τραπεζάκι του καφενείου με ρακή, μοναχός του. Σιγοτραγουδούσε και κρατούσε τον γυμνό αστράγαλο του ποδιού του πάνω στο γόνατο του άλλου και με τη χούφτα του άλλου χεριού τη μασέλα του, ανεβοκατεβάζοντας τη χλιστρόπητη τραγιάσκα του τότε- τότε στα μούτρα, ανάλογα με τη συγκίνηση, το συναίσθημα, το χρώμα και την απόδοση της φωνής του.

Η Ιταλική κατοχή δεν ανησυχούσε από την ολιγάρημη, ανήμπορη, γεροντική πελατεία του καφενείου και τη δραστηριότητα των αγροτών, θεωρώντας την απαλλαγμένη από τα αντιστασιακά "μιάσματα" των καιρών. Μια που τους κρητικούς ηρωικούς φαντάρους μας στην Αλβανία, που γνώρισαν στις νικηφόρες μάχες στην Κλεισούρα και στο Τεπελένι, τους είχαν πιασμένους σε μπλόκο στην Αθήνα μετά την υποχώρησή και τους είχαν κλεισμένους στα Ιταλικά στρατόπεδα, στη Λάρισα.

Τον πιάσανε τον Τζικιντζούλα όταν ήρθαν οι Γερμανοί στη Βιάννο, σαν βιομήχανο! Ήρθε η Γκεστάπο με αξιαρχητική "Κλούβα" από το Ηράκλειο, και με κατόσταση που τον έγγραφε βιομήχανο, τον αρπάξανε πρωί πρωί στον ύπνο, χωρίς να'χει περιθώριο, - τράτο- να τρυπώσει στα μεσοπίθαρα ή να μολάρει από καμιά τρύπα του σπιτιού του. Τόνη φοκαρώσανε μέσα ολομόναχο και μια και δυο να τον στα κεντρικά γραφεία της στις "Τρεις Καμάρες" στο Ηράκλειο, ανακατεμένο με τους υπόλοιπους, μεγαλοβιομήχανους του Νομού. Για ομήρους τους προορίζανε όλους, ύστερα από το μεγάλο σαμποτάζ στο αεροδρόμιο, να τους εκτελέσουνε σε δεύτερη εκρηκτική ενέργεια.

Παραξενεύτηκε ο Τζικιντζούλας να βρεθεί μαζί με τόσους και τόσους καλοκουστουμαρισμένους, γραβαντωμένους, καλοπαπουστωμένους και καλοθρεμμένους, εκλεκτούς του νομού. Τους περιεργαζόταν ένα ένα, μα κι αυτοί τον κοίταζαν με κάθε λεπτομέρεια. Τον πέρασαν για σπιούνο, καταδότη. Το λάθος με τον Νικολή τον Χαρκιά γίνικε στην καταγραφή από τους Γερμανούς, που τον καταγράφανε βιομήχανο, γιατί με τις παραστατικές χειρονομίες που συνήθιζε, καταλάβαινε πως κατασκευάζει μηχανήματα για όργανο, δηλαδή τρακτέρ και όχι υνιά και ζυγάλετρα.

Αργά το βράδυ που ήρθε η σειρά του για ανάκριση, ο αξιωματούχος Γερμανός τον κοίταζε καλά καλά. Μια ματιά στις αρβύλες του, μια στα ρούχα του, μια στην τραγιάσκα του και μια στην ταυτότητα που τον έγγραφε βιομήχανο. Ζορίστηκε ο Τζικιντζούλας με τις ερευνητικές ματιές του Γερμανού. Πήγνε να χειρονομήσει και να του εξηγήσει για το χαρκεϊδί. Μα του φώναξε δυνατά, "ράους", δηλαδή σπίτι σου.

Κατέβηκε τις σκάλες γρήγορα και μια και δυο, σ' ένα τέταρτο περνούσε στα Πεζιά, ποδαρόδρομο από το φόβο του. Οληνύχτα μέσα από τον παλιό γαϊδουρόδρομο της τουρκοκρατίας, το χάνι του "Μούλεφ", του Γαζέπη, την Έμπαρο, το "πορτί" ανέφανε κι είδε τη Βιάννο στην "Κουτσούρα" ψηλά στα Κατωβιαννίτικα, πέρασε το "Ψυχούλι", τα Σκλαβιανά, τον "Αυγό" κι ήφταξε ταχιά ταχιά στην πόρτα τ' Αποστόλου, του καφετζή, την ώρα που βύβανε το κλειδί στην πόρτα, με μισές αρβύλες, λαχναρισμένους. Ξυπάστηκε ο Απόστολος και τούβαλε δυο ρακές τη μια πάνω στην άλλη, για να συνεφέρει, του βάλανε κι άλλοι πελάτες που καταφάτανε από μια και δυο, για το καλωσόρισμα. Αξημέρωτα ακόμη, ο Τζικιντζούλας σιγοτραγουδούσε: Έχεις του λιονταριού καρδιά, της τίγρεως τη γνώμη... για σένα λειώνω, χάνομαι... Ναι, Βουλγάρα, ναι.

Αρχαιρεσίες στον Π.Σ. Κεφαλοβρυσίου

Εκλογές, για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. στον Πολιτ. Σύλλογο Κεφαλοβρυσίου Βιάννου, έγιναν στις 14 Σεπτ. 1997, κατά τις οποίες αναδείχθηκαν για το Διοικητικό Συμβούλιο οι:

1. Κουνδουράκης Κων/νος του Νικ. πρόεδρος
 2. Κονσολάκης Νικόλαος του Ιωάν. αντιπρόεδρος
 3. Βασιλάκης Ευγενίας του Αντών. γραμματέας
 4. Βαρδάκης Νεκτάριος του Ελευθ. ταμίας
 5. Ζωάκη Αμαλία του Στυλ. μέλος
 6. Κονσολάκη Μαρίνα του Εμμ. μέλος
 7. Σταματέλη Μαρίνα του Εμμ. μέλος
- ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
1. Κονσολάκης Εμμαν. του Αθαν.
 2. Ποντικάκης Σπύρος του Λεωνίδα
 3. Φραγκιαδάκη Μαρία του Μιχαήλ

Το Δ.Σ.

Αρχαιρεσίες στον Π.Σ. Άρβης

Στις 7-9-97, ημέρα Κυριακή, πραγματοποιήθηκε Γενική Συνέλευση των μελών του Π.Συλλόγου Άρβης στο Γραφείο του Συλλόγου. Έγινε απολογισμός εσόδων- εξόδων τον προηγούμενο Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία έχουν ως εξής: έσοδα 6.461.662 έξοδα 4.987.772

υπόλοιπο στο ταμειούχιο 1.473.890

ένα εκατομμύριο τετρακόσιες εβδομήντα τρεις χιλιάδες, οκτακόσιες ενενήντα δρχ.

Στη συνέχεια διεξήχθησαν εκλογές για την ανάδειξη νέου Δ.Σ. και Εξελεγκτικής Επιτροπής:

Εκλέχθηκαν: Μαθιουδάκη-Μάλλιου Σοφία, πρόεδρος Πνευματικάκη - Συγγελάκη Μαριάννα, αντιπρόεδρος Παπαδογιαννάκης Στέλιος, ταμίας Μπαρμπαγαδάκης- Καπελάκη Κατερίνα, μέλος Σωμάρης Γιώργος του Αιμίλιου, μέλος Εξελεγκτική Επιτροπή:

1. Χρηστάκη- Ρουμιλιώτη Δήμητρα, πρόεδρος
3. Μάλλιου Ελένη
3. Μαρής Μανόλης

Αρχαιρεσίες

στον Π.Σ. Κάτω Βιάννου

Κατά τις αρχαιρεσίες, που διεξήχθησαν την 24η Αυγούστου 1997 στον Πολιτιστικό Σύλλογο της Κάτω Βιάννου, εκλέχθηκαν οι παρακάτω για το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Ελέγχου:

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Γιάννα Τζανάκη του Θεοδώρου, πρόεδρος
 2. Αλίκη Σπανάκη του Δημητρίου, αντιπρόεδρος
 3. Ιωάννης Μανδαλάκης του Ευαγγέλου, γραμματέας
 4. Χαράλαμπος Τζαδάρης του Γεωργίου, ταμίας και
 5. Γεώργιος Βασιλειογιαννάκης του Δημητρίου, μέλος
- ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

1. Αρτεμισία Αγγουράκη σύζ. Ιωάννου, πρόεδρος
2. Δημήτριος Παπαδάκης του Γεωργίου, γραμματέας και
3. Γεώργιος Ζαμπετάκης του Ιωάννου, μέλος.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΓΙΑΝΝΑ ΤΖΑΝΑΚΗ
Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΝΔΑΛΑΚΗΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ & ΝΑΥΤΙΚΟΣ
ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΑΜΙΟΥ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η Ελληνική Ομοσπονδία Ερασιτεχνικού Τριάθλου διοργάνωσε στην Ψαρή Φοράδα στις 13-9-1997 τον 2ο Παγκρήτιο Αγώνα Ερασιτεχνικού Τριάθλου, σε συνεργασία με τα τέσσερα σωματεία της Επαρχίας Βιάννου (Αθλητικός Ναυτικός Όμιλος Καραμίου-Πατούχας- Άρβιος Δίας και Άρβιος Ζευς), που ήταν αφιερωμένος στη μνήμη των πεσόντων της επαρχίας μας κατά τη Γερμανική Κατοχή.

Ο αγώνας είχε μεγάλη επιτυχία, αφού συμμετείχαν 38 αθλητές και η παρουσία του κόσμου ήταν μεγάλη και όλοι οι αθλητές καταχειροκροτήθηκαν στον επίτιμο αυτό αγώνα, που περιελάμβανε 360 μ. κολύμπι, 16 χμ. ποδήλατο και 4χμ. δρόμο.

Τα αποτελέσματα στις τέσσερις κατηγορίες ήταν τα εξής:

- ΑΝΔΡΩΝ:
- 1ος Επιτροπάκης Γρηγόρης (Α.Ν.Ο.Κ.)
 - 2ος Επιτροπάκης Χάρης (Α.Ν.Ο.Κ.)
 - 3ος Γαϊτανάκης Λεωνίδα (Α.Ν.Ο.Κ.)

ΕΦΗΒΩΝ:

- 1ος Χατζάκης- Καζάνης Χρήστος (Α.Ν.Ο.Κ.)
- 2ος Χατζάκης- Καζάνης Γιάννης (Α.Ν.Ο.Κ.)
- 3ος Σταυρακάκης Νίκος (Άρβιος Δίας)

ΠΑΙΔΩΝ:

- 1ος Σπανάκης Γιάννης (Πατούχας)
- 2ος Κρανιδιώτης Πέτρος (Α.Ν.Ο.Κ.)

OPEN:

- 1ος Παπαδάκης Νίκος
- 2ος Χρυσουλάκης Γιώργος
- 3ος Σταυρακάκης Πέτρος

Το Δ.Σ.

ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ύστερα από τη θετική απόφαση του Πρωτοδικείου Λιβαδίας, που δικαιώνει τα θέματα του Διστόμου από τους ναζί για υλική και ηθική αποζημίωση από το γερμανικό κράτος, ανοίγει ο δρόμος και για

τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου να διεκδικήσει αποζημίωση για τα θύματα του νομού μας, τα οποία ανέρχονται σε πολλές εκατοντάδες. Περισσότερες λεπτομέρειες στο επόμενο φύλλο.

ΟΙ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΕΣ

«Οι Ερασιτέχνες» είναι ο τίτλος της τριμηνιαίας έκδοσης του Πολιτιστικού Συλλόγου ΚΑΤΩ ΒΙΑΝΝΟΥ, για την ενημέρωση των απανταχού Κατωβιαντών (ανά την Ελλάδα και τον κόσμο).

Στο πρώτο φύλλο, Σεπτέμβριος 1997, το Δ.Σ. του Π/κού Συλλ/γου αναφέρεται στο σκοπό του εντύπου, που μεταξύ άλλων θα «μπορεί ν' ασχολείται με γεγονότα της καθημερινής ζωής του χωριού μας, με και γεγονότα του παρελθόντος που αξίζει τον κόπο να θυμόμαστε».

Σε άλλο σημείο αναφέρονται οι στόχοι του Συλλόγου, που πριν από 5 χρόνια ξεκίνησε τη λειτουργία του. Στόχους που το νέο Δ.Σ. θα συνεχίσει με το ίδιο ενδιαφέρον και σ' αυτό ζητά τη συμπαράσταση όλων.

Στον αναλυτικό απολογισμό του το προηγούμενο Δ.Σ. αναφέρεται στο πλούσιο έργο που πραγματοποίησε μέχρι σήμερα

και που με δυο λόγια εκφράζεται στα 2.700.000 δρχ. που δαπανήθηκαν σε έργα στο χώρο του χωριού αλλά και 2.300.000 δρχ. που υπάρχουν στο ταμείο του Συλλόγου.

Στην 3η σελίδα της η εφημερίδα της Κ. Βιάννου αναφέρεται στην ιστορία του χωριού, ενώ στην 4η σελ. η Γιάννα Τζανάκη, πρόεδρος του νέου Δ.Σ., συνοψίζει το σκοπό και το στόχο της εφημερίδας σε 3 λέξεις: **Πρωτοβουλία, Ενημέρωση, Προσέγγιση.**

Στην ίδια σελ. αναφέρονται τα έργα που πραγματοποιήθηκαν από το Κοινοτικό Συμβούλιο της Κ. Βιάννου: αρθροεικό δικτύωση, αγροτική οδοποιία, διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων, αξιοποίηση υδρευτικής γεώτρησης, αλλαγή μηχανολογικού αρθροεικό γεώτρησης Καμαράκι.

Πολλές ευχές στους «Ερασιτέχνες» της Κ. Βιάννου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Άνω Βιάννος 12.9.1997
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ "Η ΒΙΓΛΑ", ΚΕΡΑΤΟΚΑΜΠΟ

(Με την ευκαιρία της λογοδοσίας σας).

Απ' την ηλικία των 83 χρόνων μου, που, και με τις καλύτερες ακόμα βιολογικές συνθήκες, κάθε ανθρώπινη ζωή βρίσκεται φυσιολογικά πολύ λίγο στο δικαίο οριζόντιό της, σας στέλνω τους χαιρετισμούς μου και μερικά λόγια για το σύλλογό σας.

Γενικά για τη δραστηριότητα, το ενεργητικό του, στα τόσα και τόσα, που προϋποθέτουν έμπνευση, μεθόδευση, σχεδιασμό και εκτέλεση, μα και τις πετυχημένες προσπάθειες με τις οποίες αντιμετωπίσει ευνοϊκώς απρόβλεπτα εμπόδια, είναι πολύ λίγο ένα παρά πολύ μεγάλο μπράβο κι αυτό δεν είναι κομπλιμέντο, κολακεία, φιλοφρόνηση. Είναι η αντικειμενική πραγματικότητα, απ' την οποία πηγάζει κάθε έπαινος.

Εύχομαι και για μελλοντικές παρόμοιες επιτυχίες σ' ευρύτερους τομείς, με αποκορύφωμα να ηγηθείτε συλλογικά σε μια δύσκολη μα τιμητική καμπάνια για ομοψυχία, ενότητα, συνεργασία και συμπλήρωση στον τόπο μας, ευρύτερα στην επαρχία μας, μα ακόμα και πιο πέρα.

Γιατί, αν σήμερα καθήκον όλων των λαών της γης είναι να παλεύουν καθημερινά για την ειρήνη, για μας κάτι πολύ πιο επιτακτικό προβάλλει.

Ποτέ δεν αδασολογούσα και εθνικότητες διασφραζόμουν με τις αμέτρητες φρικαλεότητες του που αμέτρητες φορές έχει αιματοκυλίσει την πατρίδα μας. Ποτέ μια ποκίωση των τρανών λαών του σήμερα, που κατά πάγια τακτική, όπου τα συμφέροντά τους επιβάλλουν, τον σπέρνουν, τον καλλιεργούν και τον υποδαυλίζουν.

Ας θυμηθούμε την τακτική τους απτά τα τελευταία χρόνια, σε όλες τις βαλκανικές γειτονικές μας χώρες, με τις τρομερές γνωστές μας επιπτώσεις.

Κι ας μην ξεχνούμε ότι από τα μαύρα σύννεφα που μαζεύονται και προοδευτικά πυκνώνουν στη γειτονική μας αυτή περιοχή, ξαφνικά μπορεί να ξεσπάσουν κοινωνικές θύελλες, τυφώνες και κυκλώνες κι εμείς αναγκαστικά ανάμεσα στην τρομερή τους δίνη, ποικιλότητα διχασμένοι και όχι όπως θα'πρεπε μονοιασμένοι κι ενωμένοι. Χωρίς επέκταση, θερμές ευχές σ' όλους σας να χαρίζει η ζωή καλά νοούμενες ατομικές και οικογενειακές πολλών λογιών χαρές.

Με εκτίμηση
Γιάννης Τζαμουζάκης

Εκπολιτιστικός - Εξωραϊστικός Σύλλογος Κερατοκάμπου - Καψάλων "Η ΒΙΓΛΑ"

Κερατοκάμπος 5-10-97

Αριθμ. Πρωτ. 20

ΠΡΟΣ: Κο Γιάννης Τζαμουζάκη Άνω Βιάννο

Θέμα: Απάντηση σε επιστολή Αγαπητέ μας κ. Γιάννη Την από 12-9-97 επιστολή σου

διαβάσαμε στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας, που πραγματοποιήθηκε την 14-9-97, το κέντρο "Γαλανάκη" στον Κερατοκάμπο. Δυστυχώς, λόγω εποχής, δεν υπήρξε μεγάλη απαρτία, ώστε τα σφά σου λόγια να ακουστούν σε ανάλογο με την σημασία και σοβαρότητα τους ακροατήριο.

Έχουμε την εντύπωση ότι μας κρίνετε με πολλή ειλικρίνεια! Έχει γίνει κάποια προσπάθεια, που θα μπορούσε ίσως να είναι μεγαλύτερη, ως προς την πρόβλεψη, τον συντονισμό και την οργάνωση γενικότερα. Συνεχίζουμε όμως σε σωστό δρόμο, πιστεύουμε, με πολύ προσεχτικά βήματα και ελπίζουμε να βοηθήσουμε, μαζί μ' όλους, στην καλύτερη της ζωής, για λιγότερη κακία και πίκρα ανάμεσα μας, για περισσότερο αγάπη και γλυκάδα στις καρδιές μας.

Τα γραφόμενά σου, αγαπητέ μας, μιλούν απευθείας στην ψυχή μας, μας γεμίζουν συγκίνηση και μας δημιουργούν πρόσθετες υποχρεώσεις και ευθύνες. Είναι πασιγνωστό ότι η πορεία σου στη ζωή, η ιστορία σου είναι γεμάτη αγώνες και προσωπικές θυσίες, για τον συνάνθρωπο και το δίκιο. Βρισκόσουνα, πάντα, ανάμεσα στους μπροστάρηδες, σε κάθε κίνηση, σε κάθε συλλογική προσπάθεια και συνεργασία, για το χτύπημα της αδικίας, της φτώχειας, της μιζέριας, σ' όλους τους αγώνες του λαού μας, από τα δοξασιμένα χρόνια της χλιοτραγουδισμένης Αντίστασης κατά των Γερμανοεταλών, που τα πρώτα φύτρα της ριζωσαν στα αιματοβαμμένα χώματά μας, ως τις μέρες μας!

Όρθρος, ασυμβίβαστος, αδερφός ο αξέχαστος Γιώργος, ο σφερόφρος σου, που έπεσε κρατώντας στο ένα του χέρι τη γραφίδα και στο άλλο τη σημαία της ανθρωπιάς και της συμπλήρωσης.

Γι' αυτό τα λόγια και οι παραινέσεις που απευθύνεις στο σύλλογό μας, παίρνουν ιδιαίτερη βαρύτητα!

Συμφωνούμε πως η ομοψυχία, η ενότητα, η στενή συνεργασία, είναι «εκ των ων ουκ άνευ», για κάθε πρόοδο και ανοδική πορεία στην περιοχή μας. Πρέπει όλοι κι όλοι να δουλέψουμε με επιμονή και πείσμα, ενάντια σ' αυτήν την καταραμένη πληγή του ελληνοισμού, τη διχόνοια, που δυστυχώς ενδημεί στον τόπο μας.

Πρέπει να διώξουμε από το λεξιλόγιό μας την επιζήμια λέξη "Εγώ" και να προχωρήσουμε όλοι μαζί στον ανηφορικό, μα όμορφο, δρόμο της προσφοράς, με τη σημαία της αγάπης και της συντροφικότητας στα χέρια μας!

Η Βιάννος, η περιοχή μας, με την ευρύτερη έννοια, διαθέτει ένα τρομερό δυναμικό σε ανθρώπους και μέσα. Στο χέρι μας είναι να το ενεργοποιήσουμε, να κάνουμε πιο όμορφη, περισσότερο ανθρώπινη, τη ζωή των παιδιών μας, κι εκείνων που θα'ρθουν.

ΜΕ ΤΗΜΗ
Ο Πρόεδρος
Μανώλης Παπαγιάννης
Ο Γραμματέας
Γιάννης Σπανάκης

ΡΟΥΣΟΣ ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Από το συν/χο δικηγόρο Νίκο Χουρδάκη πήραμε κείμενο που αναφέρεται σε ομιλία του στην επέτειο της εκτέλεσης του Ρούσου Κουνδούρου από τους Γερμανούς στις 29/8/1944. Μεταξύ άλλων ο κ. Χουρδάκης ανέφερε:

Ο Ρούσος Κούνδουρος αφιέρωσε ολόκληρη τη ζωή του για την πατρίδα, για την κοινωνία, για τους συνανθρώπους του, για τους φτωχούς, για τη δημοκρατία, για τη θρησκεία και σιδήποτε μπορεί να υπάρξει καλό. Εάν ο πλάστης έχει αφήσει την τελειότητα του ανθρώπου επί της γης, η τελειότητα του ανθρώπου ήταν ο Ρούσος Κούνδουρος.

Ο Ρούσος Κούνδουρος υπήρξε μία μεγάλη προσωπικότητα με σπάνια ηγετικά προσόντα, που τον οδήγησαν στην πρώτη γραμμή των επιλέκτων πολιτικών ανδρών της χώρας. Μεγάλος πατριώτης, υποδειγματικός χριστιανός, στοργικός οικογενειάρχης, υπέροχος άνθρωπος, σοφός εμψυχωτής, ηγέτης της εθνικής αντίστασης και μεγάλος ρήτορας. Γεννήθηκε το 1891 στον Άγιο Νικόλαο της Κρήτης. Τα πρώτα γράμματα έμαθε στον Άγιο Νικόλαο, κατόπι έκαμε τις γυμνασιακές σπουδές στη Νεάπολη και εν συνεχεία στο Ηράκλειο. Εισήχθη στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και πήρε το πτυχίο του το 1914. Μόλις πήρε το πτυχίο, εκλήθη στη Νομική Σχολή και έκαμε διάλεξη για τον πληθυσμό της Κρήτης από κοσμοκρατίας.

Από το 1917 άρχισε να δημοσιογραφεί τόσο στις κρητικές εφημερίδες, όσο και στις εφημερίδες όλης της Ελλάδας. Το 1917 ως έφεδρος αξιωματικός στρατεύεται και συνυπηρετεί μαζί με το Σοφοκλή Βενιζέλο.

Ο Ρούσος Κούνδουρος ήταν ένας από τους πιστούς ακολούθους του Ελευθερίου Βενιζέλου. Μετά τον πόλεμο εσταδιοδρόμησε ως δικηγόρος. Η νομική του κατάρτιση, η ευγλωττία του (διότι ήταν σπάνιος ρήτορας), ο ψυχικός του κόσμος, η αφιέρωση ολόκληρου του εαυτού του στους φτωχούς, στους αδυνάτους, στους φυλακισμένους, σε όλους, τον έκαναν να ανέλθει πολύ ψηλά και να γίνει πασιγνωστός σε όλη τη Κρήτη και εν συνεχεία σε όλη τη Ελλάδα. Το 1926 εκλέχθηκε βουλευτής.

Στον πόλεμο του '40-'41 έδειξε τη μεγάλη του στοργή, τον μεγάλο του πατριωτισμό, τις χριστιανικές του ιδέες και αντλητική την κοινωνία ολόκληρη. Αμέσως αφοσιώθηκε στη συλλογή ρουσιισμού με την κήρυξη του πολέμου, έστειλε επιστολές πατριωτικές στους στρατευμένους για να εξιψώσουν το πατριωτικό φρόνημα των κατοίκων και των στρατευομένων. Συμπαρίστατο ηθικά και υλικά στις οικογένειες των στρατευομένων. Στο μνημόσυνο του Νικολάου Καμαράτου, που σκοτώθηκε στην Αλβανία, παρέστη και έλεγε: μην κλαίετε, όλοι θα πεθάνουμε.

Και ερχόμεθα τώρα στον Ιταλογερμανικό πόλεμο. Γεννημένος μεγάλος αγωνιστής και πατριώτης και λαϊκός ηγέτης δεν καθυστέρησε ούτε λεπτό. Εκμεταλλευόμενος το μεγάλο κύρος του, οργανώνει αμέσως εθνική αντίσταση στον νομό Λασιθίου και τίθεται επικεφαλής με την ίδρυση του Σπυριδίου του 1941 του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου, του ΕΑΜ. Ήταν λοιπόν το βασικό στέλεχος του ΕΑΜ. Την προεδρία της νομαρχιακής επιτροπής αρχίζει με ενθουσιώδη και πολύπλευρο αγώνα, για να ξεσηκώσει τον λαό,

για να ενώσει όλους τους συμπατριώτες ανεξαρτήτως πολιτικών φρονημάτων και να ενώσει τις αντιστασιακές οργανώσεις ΕΟΚ και ΕΑΜ. Και κατέβαλλε μέγιστη προσπάθεια σ' αυτό, το πέτυχε, αλλά δυστυχώς δεν έζησε να το απολαύσει. Συνδέθηκε με τους Άγγλους, αγωνίστηκε σε κάθε κατεύθυνση στον απελευθερωτικό αγώνα, αλλά και για να υπάρξει, να διατηρηθεί η ενότητα των ενόπλων και ιδίως των αντιστασιακών ομάδων ΕΛΑΣ και ΕΟΚ. Δυστυχώς δεν θέλουμε και δεν συμφέρει την Ελλάδα και δεν συμφέρει τους κατοίκους να πούμε τι συνέβη και πώς τον συνέλαβαν, τον αιχμνηστο Ρούσο Κούνδουρο. Δυστυχώς, αν πιάσετε και μελετήσετε τις επιστολές του, θα δείτε ότι υπεύθυνοι είμαστε εμείς, εμείς τον προδώσαμε, εμείς τον εκτελέσαμε, εννοώ βέβαια αυτούς που συνεργάστηκαν με τους Γερμανούς. Γιατί τον θεωρώσαν κομμουνιστή και σαν τέτοιο οι αντίπαλοί του τον πρόδωσαν. Γιατί αυτό έχει σημασία: ως δικηγόρος, εάν το πινάκιο έχει πενήντα υποθέσεις, ο Ρούσος ο αιχμνηστος είχε τις σαρανταεννιά.

Στις 4 Αυγούστου 1944 κενάκνουν το σπίτι του Νεάπολη, τον συλλαμβάνουν και τον μεταφέρουν στα μπουντρούμια της Γκεστάπο στο Ηράκλειο και από εκεί στις φυλακές. Στις 27 Αυγούστου του '44 μεταφέρεται στις φυλακές της Αγίας Χανίων και τα ζημειώματα, σαν σήμερα τα ζημειώματα, σαν σήμερα τα ζημειώματα, ακουμπώντας τον κορμό του δέντρου που σώζεται ακόμη στα Χανιά φαγωμένος ο μισός από τις σφαίρες, εκεί χτύπησε για τελευταία φορά η καρδιά του αξέχαστου Ρούσου Κουνδούρου, δικηγόρου, άριστου οικογενειάρχη, άριστου πατριώτη, μαζί με 24 άλλους πατριώτες. Ολόκληρη η Ελλάδα εθρήνησε την απώλεια τέτοιου άνδρα και οι σκέψεις όλων μας στρέφονται στη μεγάλη θυσία του. Οι αντιστασιακές οργανώσεις του νομού Λασιθίου και ο αξιοσέβαστος μητριο λειτουργία- μνημόσυνο, κατέθεσαν στέφανο στην προχώρα του που βρίσκεται στον κήπο της Νεαπόλεως και έτσι ετίμησαν τη μνήμη του μεγάλου εκείνου άνδρα.

ΤΙ ΕΙΠΕ, ΤΙ ΕΓΡΑΨΕ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Καμία θυσία δεν είναι μεγαλύτερη για την Ελλάδα από την κληρονομία εκείνη που αφήνει ο έντιμος υπέρ της πατρίδος θάνατος. Παρακαλώ να ζήσετε μόνο ως Έλληνες. Να διατηρήσετε πάντοτε την μεγαλύτεραν υπερηφάνεια, διότι εγεννηθήκατε Έλληνες. Αν οι λαοί όλου του κόσμου είχαν το δικαίωμα να ξαναβαπτισθούν σε νέα ιδανικά, τα ελληνικά θα διάλεγαν. Η ζωή μας ανήκει στην πατρίδα και μόνο στην πατρίδα.

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΙΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΓΡΑΦΕΙ:

Κάθε στιγμή του βίου είναι ένα παράδειγμα σε εκδηλώσεως του χαρακτήρα σας και μια απόδειξη της αγγυημένης οδού να τηρήσετε με ευλάβεια τις πατρικές εντολές που επαναλαμβάνω συνοπτικά. Έλληνες, έντιμοι, ευσυνείδητοι, ενάρετοι, ειλικρινείς, εργατικοί, ευγενικοί, εγκρατείς, ελεήμονες.

Δεν παραλείπτω να αναφέρω ότι παιδί του αιχμνηστου Ρούσου Κουνδούρου είναι ο Τίτος Κούνδουρος, Σύμβουλος της Επικρατείας και νομικός σύμβουλος του Προέδρου της Δημοκρατίας Κων/νου Στεφανόπουλου.

Νικόλαος Ιωάννου Χουρδάκης
Συν/χος Δικηγόρος
Λουκά Πετράκης 17
Ηράκλειο - Κρήτης τηλ. 285568

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

σεις των γονέων και κηδεμόνων μπορούν να συζητηθούν.

Στις συναντήσεις αυτές θα συζητηθούν και θα βρεθούν λύσεις σε προβλήματα που υπάρχουν στο σχολείο και καθημερινά παρουσιάζονται νέα.

Στο Γυμνάσιο και Λύκειο της επαρχίας μας, όπως πληροφορούμαστε, οι σύλλογοι αυτοί υπολειπόμενοι κατά το νέο σχολικό έτος. Σε μια πρώτη

προσπάθεια των διευθυντών των σχολείων για την ενεργοποίησή τους η παρουσία γονέων ήταν πολύ μικρή.

Η πρωτοβουλία, που έχουν χρέος ν' αναπτύξουν οι γονείς απ' όλα τα χωριά της επαρχίας, πρέπει να βρει ανταπόκριση και η στενή συνεργασία τους με το διδακτικό προσωπικό θα συμβάλει αποτελεσματικά στην πρόοδο των παιδιών τους.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ- ΛΥΚΕΙΟΥ

Πολλά προβλήματα αντιμετωπίζουν τα παιδιά του Γυμνασίου-Λυκείου στη μεταφορά τους από τα χωριά που μένουν στο σχολείο καθημερινά. Στις 6.30' εξήντα παιδιά της Άρβης πρέπει να είναι έτοιμα για να μπουν στο λεωφορείο να τα πάει στο χώρο του διδασκλήριου, όπου από τις 7.15' περίπου ως τις 8.10' που χτυπά το κουδούνι πρέπει να περιφέρονται στην αυλή, όταν ο καιρός επιτρέπει, ή στους διαδρόμους κατά τη χειμερινή περίοδο.

Στις 8.20' ή και αργότερα φέρνει το λεωφορείο τα παιδιά του Κερατοκάμπου, που πολλές φορές το μάθημα έχει ήδη αρχίσει.

Σπάνιες είναι οι περιπτώσεις που η πρώτη ώρα των μαθημάτων γίνεται κανονικά χωρίς το

ανοιγοκλείσιμο της πόρτας για να μπουν οι καθυστερημένοι, όχι βέβαια με δική τους ευθύνη.

Σπάνιες είναι όμως και οι περιπτώσεις της ομαλής παρακολούθησης των μαθημάτων, από παιδιά που είναι υποχρεωμένα να ξυπνήσουν από τις 6 και νωρίτερα, για να προλάβουν το λεωφορείο, με συνέπεια μετά τις 12 να κλείνουν τα μάτια από τη νύστα.

Οι Σύλλογοι των γονέων και κηδεμόνων, που πρέπει να ενεργοποιηθούν, αλλά και η Σχολική Επιτροπή με παραστάσεις τους στη Νομαρχία και το ΚΤΕΛ πρέπει να ζητήσουν την προσαρμογή των δρομολογίων των λεωφορείων για τη σωστή μεταφορά των μαθητών και την ομαλή λειτουργία των σχολείων.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΤΕ

Τώρα και αρκετά χρόνια, οι διακοπές της επικοινωνίας με την Επαρχία Βιάννου μέσω ΟΤΕ είναι πολύ συχνές. Συνέπεια των διακοπών αυτών είναι η ματαιώση προγραμματισμένων εργασιών, επικοινωνίας με υπηρεσίες, με νοσοκομεία κ.ά. με σοβαρές επιπτώσεις πολλές φορές.

Το ερώτημα που φυσιολογικά ανακύπτει είναι: Η βλάβη που υπάρχει, ασφαλώς, στο δίκτυο που συνδέει την Επαρχία Βιάννου με τις άλλες περιοχές,

πρέπει να έχει επισιμανθεί. Είναι τόσο δύσκολη η αποκατάστασή της;

Μια υπεύθυνη ανακοίνωση από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του ΟΤΕ Νομού Ηρακλείου θα μετρίαζε την αγανάκτηση όλων αυτών που αναγκάζονται να ματαιώσουν τη χρησιμοποίηση του ΟΤΕ για να εξυπηρετηθούν - Αγανάκτηση που δεν πρέπει να υπάρχει προς ένα Οργανισμό που προσφέρει αρκετά στο κοινωνικό σύνολο.

ΚΑΙ ΠΑΛΙ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΣΟΥΤΣΟΥΡΟΣ- ΤΕΡΤΣΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

πει να προωθηθούν οι όποιες εργασίες επιβάλλεται να γίνουν και να συνεχιστεί με ταχύ ρυθμό η βελτίωση που πριν από ένα περίπου χρόνο ξεκίνησε από τον Τσούτσουρο.

Για την εξασφάλιση της γενναίας αυτής χρηματοδότησης, τα Κοινοτικά Συμβούλια της επαρχίας, οι Συνεταιρισμοί, οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι και άλλοι φορείς, προγραμματισμένα, με συντονισμό και αποφασιστικότητα έχουν χρέος, μπορούν και πρέπει να κινηθούν και «να συ-

γκρουστούν και με φίλους και με συνεργάτες τους πολλών χρόνων».

Ο χρόνος τρέχει, οι άλλοι προχωρούν και η επαρχία μας μένει πίσω. Αν δεν το δούμε έστω και σήμερα, με αρκετή ωστόσο καθυστέρηση, η ψαλίδα στο βαθμό ανάπτυξης σε σχέση με τις άλλες περιοχές θα μεγαλώνει όλο και με ταχύτερο ρυθμό.

Καιρός για πρωτοβουλίες. Η σημερινή αλλά περισσότερο η αυριανή γενιά το ζητά, το απαιτεί. Ας μη διαψευστούν.

Παγκόσμιο Συνέδριο Ιστορίας : «Θουκυδίδης»

Όπως είχαν προαναγγείλει τα Β.Ν. και οι αθηναϊκές εφημερίδες, έγινε 10-14 Σεπτεμβρίου στον Άλιμο της Αττικής το Β' Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας «Θουκυδίδης». Ελαβαν μέρος 45 κορυφαίοι επιστήμονες από 15 χώρες όλου του κόσμου (Ιαπωνία, Κίνα, Ινδία, Ρωσία, φυσικά οι σπουδαιότερες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, η Αίγυπτος, οι Η.Π.Α. κ.ά.).

Επίκεντρο του 5ημέρου ήταν ο Θουκυδίδης που εξετάστηκε από τους κορυφαίους μελετητές του κόσμου κατά τον παραδοσιακό τρόπο, αλλά τώρα και με κάποιες παραπάνω. 1) τον εξήτασαν και οι κορυφαίοι οικονομολόγοι, κοινωνιολόγοι και διεθνολόγοι και 2) έγινε σύγκρισή του (για πρώτη φορά) με τους κορυφαίους ιστορικούς και άλλων μεγάλων χωρών (π.χ. Κίνας, Ινδίας και Ρωσίας). Ετσι έγινε μεγάλη διέυρυνση και εμπολιασμός του σε άλλες πολιτισμικές κοτίδες.

Εδώ γίνεται κάτι το αξιοσημείωτο: Ενώ περιορίζονται κάπως οι κλασικές σπουδές στα μεγάλα γνωστά και περιώνυμα Κέντρα της Δύσεως, αρχίζει σε άλλα μέ-

ρη του κόσμου (ιδίως στην Ασία και μάλιστα στην Κίνα) μια ωραία προσπάθεια μελέτης του ελληνικού πολιτισμού σε συσχέτισμό με τους μεγάλους επιστήμονες της Ανατολής (συγκρίσεις, αντιμετώπισης με την προοπτική κάποιου «παντρολογήματος», κάποιας «εξηγκράσεως»).

Οργανωτής του Συνεδρίου ήταν ο Δήμος Αλίμου και πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής ο καθηγ. του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Εμμ. Μικρογιαννάκης (πρόεδρος επίσης από το νέο Ακαδημαϊκό έτος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας). Ο κ. Μικρογιαννάκης έχει πλούσιο συγγραφικό έργο και φημίζεται για την ευπροσηγορία του, την επιστημονική κατάρτιση και τη διεθνή αναγνώρισή του ως ενός από τους διαπρεπείς ιστορικούς που διαθέτει η χώρα μας. Η επιτυχία του Συνεδρίου, όπως έγραψαν όλες ανεξαιρέτως οι εφημερίδες και παρουσίασε η ΤV στην πρωτεύουσα, ήταν τεράστια. Τα πρακτικά του Συνεδρίου θα εκδοθούν σε λίγους μήνες.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Σε απάντηση της αριθμ. 7054/30.7.97 αναφοράς που κατέθεσε ο βουλευτής κ. Εμμ. Στρατάκης, που αφορά την πρόθεση τροποποίησης της διάταξης του άρθρου 26 του Ν.1828/89, με την οποία επιβάλλεται τέλος 5% επί των ακαθαρίστων εσόδων των καταστημάτων που αναφέρονται ειδικότερα σ' αυτή, σας γνωρίζουμε ότι το θέμα αυτό θα αντιμετωπιστεί με νομοσχέδιο που θα κατατεθεί σύντομα στη Βουλή, για την κατάρτιση του οποίου έχουν ληφθεί υπόψη οι θέσεις και απόψεις των συννομοδίων φορέων, καθώς και η γνωμοδότηση της ΟΚΕ.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

2. Στην περιοχή Βιάννου η αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία έχει εκτελέσει αντιπλημμυρικά έργα, με δύο εργολαβίες, συνολικού προϋπολογισμού 55.000.000, σύμφωνα με τους συγκεκριμένους προϋπολογισμούς μελετών.

Για την ολοκλήρωση της αντιπλημμυρικής προστασίας της Κοινότητας Βιάννου έχει συνταχθεί μελέτη, ιδιαίτερα στον τρίτο χειμάρρο που διέρχεται μπροστά από το Νηπιαγωγείο και το Γυμνάσιο συνολικού προϋπολογισμού 80.000.000 δρχ.

Η αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία, σε συνεννόηση και με την Προϊσταμένη Υπηρεσία, αξιολογεί τις ανάγκες και θέτει προτεραιότητες στην έκδοση αποφάσεων διάθεσης των πιστώσεων για τη δημοπράτηση των έργων.

Το έργο της Κοινότητας

Βιάννου είναι ένα από τα έργα τα οποία θα χρηματοδοτηθούν στην επόμενη φάση.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

3. Σε απάντηση της σχετικής ερώτησης των βουλευτών κ.κ. Μπάμπη Αγγουράκη και Αχιλλέα Κανταρατζή, η οποία αφορά την καθυστέρηση που παρατηρείται σχετικά με την αποκατάσταση των ζημιών που προκάλεσε το 1995 κατάρτιση σε τμήμα του δρόμου Μάρθα- Βιάννος, σας πληροφορούμε ότι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου, που ήταν ο φορέας κατασκευής έργου, μας γνώρισε τα παρακάτω:

1. Στα πλαίσια της υπάρχουσας εργολαβίας δόθηκε εντολή στον ανάδοχο, για την αποκατάσταση της βατότητας του δρόμου και την ασφαλή κυκλοφορία, που πραγματοποιήθηκε άμεσα.

2. Για την οριστική αντιμετώπιση του φαινομένου, ζητήθηκε από το ΚΕΔΕ της Γ.Γ.Δ.Ε.- ΥΠΕΧΩΔΕ η εκπόνηση ειδικής γεωτεχνικής έρευνας και μελέτης και ήδη έχει περαιωθεί το στάδιο των γεωτρήσεων. Μετά την αξιολόγηση των γεωτρήσεων θα προταθούν τελικές λύσεις από το ΚΕΔΕ.

3. Στα πλαίσια επόμενης εργολαβίας, η οποία έχει ήδη δρομολογηθεί, θα αντιμετωπισθεί ριζικά και στο σύνολό του το φαινόμενο των κατολισθήσεων που παρατηρούνται στην περιοχή και δημιουργούν τις αναπόφευκτες καθυστερίες.

Ο Υφυπουργός
Λ. Παπαδήμας

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Μ' ευνοϊκές καιρικές συνθήκες μήκαμε στο Φθινόπωρο από τον περασμένο μήνα. Η πρώτη βροχή, έστω και λίγη που έπεσε στην επαρχία μας το Σεπτέμβριο, οι χαμηλές σχετικές θερμοκρασίες που ακολούθησαν και η ικανοποιητική βροχόπτωση της 19ης και 20ης Οκτωβρίου βοήθησαν αρκετά την ελαιοπαραγωγή να κρατηθεί σε καλή κατάσταση. Με την ελπίδα πως και το Νοέμβριο θα συνεχιστεί η κατάσταση αυτή, οι παραγωγοί της επαρχίας θα νιώσουν κάποια ανακούφιση, παρά την προβλεπόμενη χαμηλή τιμή του ελαιολάδου.

Στη βελτίωση της τιμής αυτής μπορεί και πρέπει να βοηθήσει η μονάδα τυποποίησης ελαιολάδου, που είναι έτοιμη να λειτουργήσει στην επαρχία,

αξιοποιώντας το λάδι όλης της περιοχής με τη σωστή προβολή και έγκαιρη έρευνα της αγοράς στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

Σε καλό δρόμο βρίσκεται και η καλλιέργεια των πρώιμων κηπευτικών. Σε πολλά περβόλια η παραγωγή βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και ο δρόμος προς την αγορά προβλέπεται να ανοίξει σύντομα. Αν βοηθήσουν και οι τιμές, οι παραγωγοί θα μπορέσουν να καλύψουν τα υψηλά έξοδα, στα οποία έχουν υποβληθεί, και τις πολλές οικογενειακές τους ανάγκες. Η βροχόπτωση στο χώρο της επαρχίας, μέχρι και τις ήταν:

Άρβη	34 χιλ/στά
Κερατοκάμπος Α	52 »
» Β	62 »
Γυμνάσιο	70 »

ΕΠΕΤΕΙΟΣ 28ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Με ομιλίες στα σχολεία της επαρχίας στις 27 Οκτωβρίου, Δοξολογία στον Ιερό Ναό του Μιχ. Αρχαγγέλου Άνω Βιάννου στις 28 και παρέλαση των μαθητών Δημοτικού -

Γυμνασίου και Λυκείου γιορτάστηκε η επέτειος της 28ης Οκτωβρίου στην επαρχία μας.

Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε η δασκάλα κ. Άννα Ωραιοπούλου- Τριγωνάκη.

Η ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΛΑΔΙΟΥ

Νέα αναβολή στην καταβολή της επιδότησης του λαδιού εσοδείας 1996-1997. Σύμφωνα με πληροφορίες από την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ηρακλείου η πληρωμή προβλέπεται να γίνει στα τέλη Νοεμβρίου ή αρχές Δεκεμβρίου.

Για τους παραγωγούς πάνω από 500 κιλά θα δοθεί ως προκαταβολή το ποσό των

301 δρχ. μείον κρατήσεις ενώ για παραγωγούς κάτω των 500 κιλών θα εξοφλείται το σύνολο που ανέρχεται στο ποσό των 498 δρχ. μείον κρατήσεις.

Πληροφορίες για την ακριβή ημέρα πληρωμής από τους κατά τόπους συνεταιρισμούς και την Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ηρακλείου.

Η ΠΕΑΕΑ ΑΘΗΝΩΝ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΗΡΩ

Πολυμελής αντιπροσωπία του Κεντρικού Συμβουλίου της Πανελληνίας Ενωσης Αγώνιστων Εθνικής Αντίστασης έκανε επίσκεψη- προσκύνημα σε ιστορικούς τόπους της Κρήτης. Στις 12 Σεπτεμβρίου, συνοδευόμενοι από μέλη των παραρτημάτων Ρεθύμνου, Ηρακλείου και Αρχανών, πήγαν στο χώρο του Πανεπαρχιακού Ηρώου της επαρχίας μας, όπου και κατέθεσαν στεφάνι. Με ιδιαίτερη συγκίνηση πληροφορήθηκαν τα όσα συνέβησαν στη μαρτυρική Επαρχία Βιάννου στο διάστημα της Γερμανοϊταλικής φασιστικής κατοχής.

Μέλος του Κέντρου Μελέτης της Ιστορίας της Εθνικής Αντίστασης (Κ.Μ.Ι.Ε.Α.) που συνόδευε την αντιπροσωπία, κράτησε σημειώσεις και ζήτησε να σταλούν περισσότερα στοιχεία για την αξιοποίησή τους.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΗΣ ΑΡΒΗΣ

Όπως ανακοινώθηκε πρόσφατα, εγκρίθηκαν από τον Περιφερειάρχη κ. Βασίλη Βαλασόπουλο οκτώ μελέτες δασοτεχνικών έργων συνολικού προϋπολογισμού 124 εκατομμυρίων δρχ.

Με τις παρεμβάσεις αυτές που γίνονται σε ευαίσθητες περιοχές της Κρήτης και εκτιμάται ότι θα υπάρξει αποτελεσματικότερη προστασία τους από ενδεχόμενες πυρκαγιές, θα δοθεί η ευκαιρία στους πολίτες να γνωρίσουν από κοντά περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, όπως το φαράγγι της Άρβης. Για τις παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν στο φαράγγι της Άρβης υπάρχει σχετική μελέτη, η οποία έχει γίνει από τη δασική υπηρεσία.

ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΡΙΣΤΕΥΣΑΝ

Γυμνάσιο Ηρακλείου τάξη Α' Γεώργιος Εμμ. Καρακωσταντάκης 19 3/11, Γ' Γυμνάσιο Ηρακλείου τάξη Η' Χάρης Δημ. Παπαγιαννάκης 18 9/13.

Πέτυχαν στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.

Ευάγγελος Γ. Νιταδωράκης Σχολή Ηλεκτρολόγων Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου

Λύκειο Αθηνών: Γεώργιος Πολ. Καργιολάκης, Νοσηλευτική Πανεπιστημίου Πατρών.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΒΗΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

Τ.Κ. 700 04 - ΤΗΛ. 0895/71202

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΙΑΤΡΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΡΒΗΣ

Την Κυριακή 12 Οκτωβρίου 1997 και ώρα 1.30 π.μ. έγιναν τα εγκαίνια στο νεοσύστατο Περιφ. Ιατρείο της Άρβης.

Η τελετή ξεκίνησε με τον καθιερωμένο αγιασμό από τους ιερείς π' Στυλιανό Γεωργιαννάκη, εφημέριο της ενορίας μας, και π' Μανώλη Στεφανάκη, εφημέριο της ενορίας Αγίου Βασιλείου.

Στη συνέχεια η πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Άρβης σε σύντομη ομιλία της καλωσόρισε τους προσκεκλημένους, ευχαρίστησε όλους όσοι υποστήριξαν υλικά και ηθικά τις προσπάθειες του Πολιτιστικού Συλλόγου για την ίδρυση αυτής της αποκεντρωμένης υγειονομικής μονάδας Πρωτοβάθμιας Περιθαλψής, της μοναδικής στα νότια παράλια του Νομού Ηρακλείου.

Από τους προσκεκλημένους παρευρέθηκαν ο Πρόεδρος του Βενιζελείου Νοσοκομείου κ. Δουλιγεράκης Μπάμπης, ο οποίος έκανε τα εγκαίνια, ο καθηγητής Πανεπιστημίου και αντιπρόεδρος του Βενιζελείου κ. Μιχαηλίδης Παναγιώτης με τη σύζυγό του κ. Αθανασάκη Χαρά. Τον κ. Νομάρχη εκπροσώπησε ο Νομαρχιακός Σύμβουλος κ. Δοριακής Χρήστος. Επίσης ήσαν ο Δ/ντής του κέντρου υγείας Άνω Βιάννου κ. Χριστοφορίδης Ιωάννης, οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ κ. Φραγκιαδουλάκης Μάνος και κ. Στρατάκης Μανώλης, οι Διοικητές του Αστυν. τμήματος Βιάννου και Πεύκου, ο Πρόεδρος Κοινότητας Βιάννου, η Φαρμακοποιός κ. Φραγκιαδάκη Μαρία, η γιατρός του Π.Ι. Άρβης κ. Καλαθάκη Όλγα και πολλές κόμοες.

Το ιατρείο είναι εξοπλισμένο με απαραίτητα ιατρικά εργαλεία και μηχανήματα (όπως καρδιογράφο κλπ.) με έξοδα του Πολιτιστικού Συλλόγου Άρβης που ανέρχονται σε δύο εκατομμύρια δρχ.(2.000.000).

Ετσι εκπληρώθηκε η επιθυμία των κατοίκων που είχαν ανάγκη καθημερινής ιατρικής περίθαλψης, οι οποίοι ζουν σε μια δυναμική περιοχή οικονομικά ισχυρότερη και πληθυσμιακά μεγαλύτερη από άλλες περιοχές (700 μόνιμοι κάτοικοι, 20 παιδιά στο Νηπιαγωγείο, 70 στο Δημοτικό Άρβης και 60 παιδιά στο Γυμνάσιο - Λύκειο Βιάννου από την Άρβη).

Πα' όλα αυτά είναι παραμελημένη, χωρίς την παρουσία κοινοτικής αρχής και γι' αυτό ζητούμε την αυτόνομη εκπροσώπηση της Άρβης στο Νέο Δήμο.

Άρβη 17-10-97

Η Πρόεδρος του Π.Σ. Άρβης
Σοφία Μαθιουδάκη- Μάλλιου

ΧΕΙΜΕΡΙΝΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΤΕΛ

Από Ηράκλειο προς Συκολόγο Δευτέρα έως και Σάββατο 9.30' π.μ. και 3μ.μ.

Κυριακή 8.15' π.μ.

Από Συκολόγο προς Ηράκλειο

Δευτέρα έως και Σάββατο 7π.μ., 1.30' και 6 μ.μ.

Κυριακή 2 μ.μ.

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΑ Β.Ν. ΚΑΙ ΠΑΛΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Μύρων Κουτρομπάκης 5.000, Ιωάννης Μ. Γιανναδάκης 5.000, Δημοσθένης Ραπτόπουλος 5.000, Μαρία Ρολάκη 4.000, Δημήτρης Αγαπάκης 5.000, Αικατερίνη π' Έμμ. Σπάρτη 5.000, Κατίνα Βασιλάκη 5.000, Περικλής Δρυεράκης 5.000, Μενέλαος Τσοπάκης 4.000, Ιωάννης Μυλωνάκης 5.000, Γεώργιος Χ. Παπαματθαίου 10.000, Ελευθερία Ηγουμενίδη 5.000, Περικλής Μιχαηλίδης 5.000, Ανθούλα Ευγενικού 5.000, Μιχάλης Πνευματικάκης 5.000, Μαρίκα Φιοράκη 5.000, Ιωάννης Μ. Αγαπάκης 3.000, Εμμανουήλ Ι. Αγαπάκης 3.000, Αικατερίνη Μουρίκη 5.000, Χαράλαμπος Δοριακής 5.000, Ιωάννης Σπ. Αγαπάκης 5.000, Περικλής Βλαχάκης 10.000, Νίκος Γ. Βλαχάκης 5.000, Γεώργιος Ι. Στεφανάκης 10.000.